
MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ SUOMEN SUVUN ASUMUS-ALOILTA
IV

IV Vihko. IV Livraison. N 182

MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

SUOMEN SUVUN

ASUMUS-ALOILTA

ANTIQUITÉS

DU

NORD FINNO-OUGRIEN

HELSINKI 1880.

Ouvrages français, allemands, anglais et latins relatifs à l'archéologie de la Finlande et à l'anthropologie de la race Finno-ougrienne.

Mestorf, J. Zur Geschichte der prähistorischen Archeologie in Finland. Archiv fur Anthropologie, X, S. 428—429.

Aspelin, J. R. Finländische archeologische Literatur von 1745 bis heute. Archiv für Anthropologie, X, S. 425—428.

Aspelin, J. R. Sur la situation archéologique de la Finlande (IV Pl.). Compte rendu du Congrès internat. d'anthr. et d'archéol. à Bologne 1871, p. 421—434.

Ignatius, K. E. F. Ueber die Steingräber in Finnland (W, Schott). A. Ermans Archiv für wissenschaftliche Kunde von Russland, XXI, S. 179—188.

Aspelin, J. R. Catalogue Raisonné des Antiquités du Nord Finno-Ougrien exposées par l'université d'Helsingfors à l'exposition universelle de 1878. Helsingfors 1878.

Baer, C. E. von. Ueber labyrinthförmige Steinsetzungen. Bulletin Historico-philologique de l'Academie imperiale de St. Pétersbourg, I, p. 70—79.

Rygh, O. Sur le groupe arctique de l'âge de la pierre polie en Norvége (16 fig. sur bois). Compte rendu du Congrès international d'anthropologie et d'archéologie à Stockholm, I, p. 177—187.

Montelius, O. Sur les souvenirs de l'âge de la pierre des Lapons en Suède (19 fig. sur bois). Compte rendu du Congrés internat. d'anthr. et d'archéol. à Stockholm. I, pag. 188—202 (Discussion, p. 203—233).

Aspelin, J. R. Du groupe arctique et des Lapons. Compte rendu du Congrès d'anthropologie et d'archéologie à Budapest 1876, p. 694—700.

Brovallius, Joh. Observatiunculæ circa artem antiqv. gentium numismata adornandi, in specie numi Sabinæ expositio. Dissertatio Academica. Aboæ 1745.

Clewberg, Car. Abr. De nummis Arabicis in patria repertis. Dissertatio Academica. Aboæ 1755.

Bilmark, Joh. De nummis quibusdam antiquis in Finlandia haud ita pridem repertis. Dissertatio Academica. Aboæ 1769.

Lagus, V. Numi cufici aliaque orientis monumenta vetera in Finlandia reperta. Travaux du Congrès internat. des Orientalistes à St. Pétersbourg 1876, II, p. 365—370.

Virchow, R. Die physische Anthropologie der Finnen. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie 1874 den 24. Oct., S. 17—21.

Retzius, G. Matériaux pour servir à la connaissance des caractères ethniques des races finnoises. Compte rendu du Congrès international d'anthropologie et d'archéologie à Stockholm, II, p. 741—771.

Retzius, G. Finska Kranier, Stockholm 1878. Compte rendu. P. 176—200 (10+IV+XXVIII tab.).

Tigerstedt, R. Catalogue des cranes d'origine finnoise exp. par le musée d'anatomie de l'université de la Finlande à l'exposition des sciences anthropologiques à Paris (39 crânes). Helsingfors 1878.

Hjelt, O. Ueber die Finnen und ihren Charakter. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie vom 4. März 1872.

Hueck, Alex. Lettre à M. Sjoegren. Examen du crâne de la race finnoise. Bulletin scientifique publ. par l'Academie de St. Pétersbourg. T. V, p. 315—318.

Welcker, H. Untersuchungen über Wachsthum und Bau des menschlichen Schädels, I (10 crânes finnois). Leipzig 1862.

Welcker, H. Craniologische Mittheilungen (11 crânes finnois). Archiv für Anthropologie I.

Davis, J. B. Thesaurus Craniorum, p. 118—120 (10 crânes finnois). London 1867 et 1870.

Meighs, A. Catalogue of human Crania in the Collection of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia p. 21—22 (10 crânes finnois). Philadelphia 1857.

Hoeven, J. van der. Catalogus Craniorum diversarum gentium, p. 22 (1 crâne finnois). Leyden 1860.

Quatrefages, A. de, et Hamy, E. T. Crania Ethnica. Pl. 80. Paris 1879.

Virchow, R. Ueber die Geschichte der Lappenfrage. Bericht über die Versammlung der deutschen Gesellschaft für Anthropologie in Dresden. Braunschweig 1875, S. 61 und 65.

Virchow, R. Die physischen Eigenschaften der Lappen (mit 1 Taf.). Sitzungsbericht der Berl. Ges. f. Anthrop. 1875 den 20. Febr., S. 7—15.

Horck, A. v. d. Ueber die Lappländer (mit 1 Tafel). Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft fur Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte 1876 den 19. Januar, S. 26—37.

Virchow, R. Ueber die nach Berlin gebrachten Lappen. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie 1875 den 16. Oct., S. 25—28.

Bertillon. Sur les Lapons. Bulletins de la Soc. d'Anthr. de Paris, 2:ème ser., T. IV, 1., P. 52.

Campbell. Notes on the stature of the Lapps. Transact. of the ethnological society of London. New series, Vol. V, S. 1, 1867.

Virchow, Rud. Die altnordischen Schädel zu Kopenhagen. A. Die Lappen. C. Die Finnen. Archiv fur Anthropologie IV, S. 74—75, 77—79.

Virchow, Rud. Vergleichung finnischer und esthnischer Schädel mit alten Gräberschädeln des nordöstlichen Deutschlands. Verhandl. der Berliner Gesellschaft für Anthropologie vom 10. Februar 1872, S. 8.

Virchow, Rud. Les crânes finnois et esthoniens comparés aux crânes des tombeaux du nord-est de l'Allemagne. Revue Scientifique 5 Oct. 1872, p. 313—318.

Grewingk, C. Ueber Liven- und Estenschädel. Vortrag, gehalten in der Sitzung der gelehrten estnischen Gesellschaft am 29. Mai 1874. Neue Dörptsche Zeitung 1874, No. 201.

Witt, Hugo. Die Schädelform der Esten. Dorpat 1879. — Revue d'Anthropologie 1880, I, p. 167—170.

Schöler, Dr. Messungen esthnischer Schädel. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie den 18. October 1873, S. 163.

Meyer, Herm. Beitrag zur Kenntniss der Estenschädel (mit 1 Tafel). Archiv für Anthropologie, VIII, S. 211—216.

Holst, Johan von. Die Estin in gynäkologischer Beziehung. Beiträge zur Gynäkologie und Geburtskunde. Zweites Heft. Tubingen 1867.

Grube, Oskar. Anthropologische Untersuchungen an Esten. Dissertation. Dorpat 1878. 39. S.

Hueck, Alex. De craniis Estonum commentatio anthropologica. Dorpati Livonum 1838.

Baer, C. E. von. De morbis inter Esthonos endemicis. Dissert. Dorpati 1814.

Quatrefages, A. de. Sur trois têtes d'Esthoniens et sur prognathisme chez les Français. Bull. de la Société d'Anthrop. de Paris, Mars et Juin 1866, p. 284.

Stieda, L. Ueber die Schädel des Knochenlagers in Nuudi. Sitzungsberichte der gelehrten estnischen Gesellschaft zu Dorpat, 1879, S. 130—132.

MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

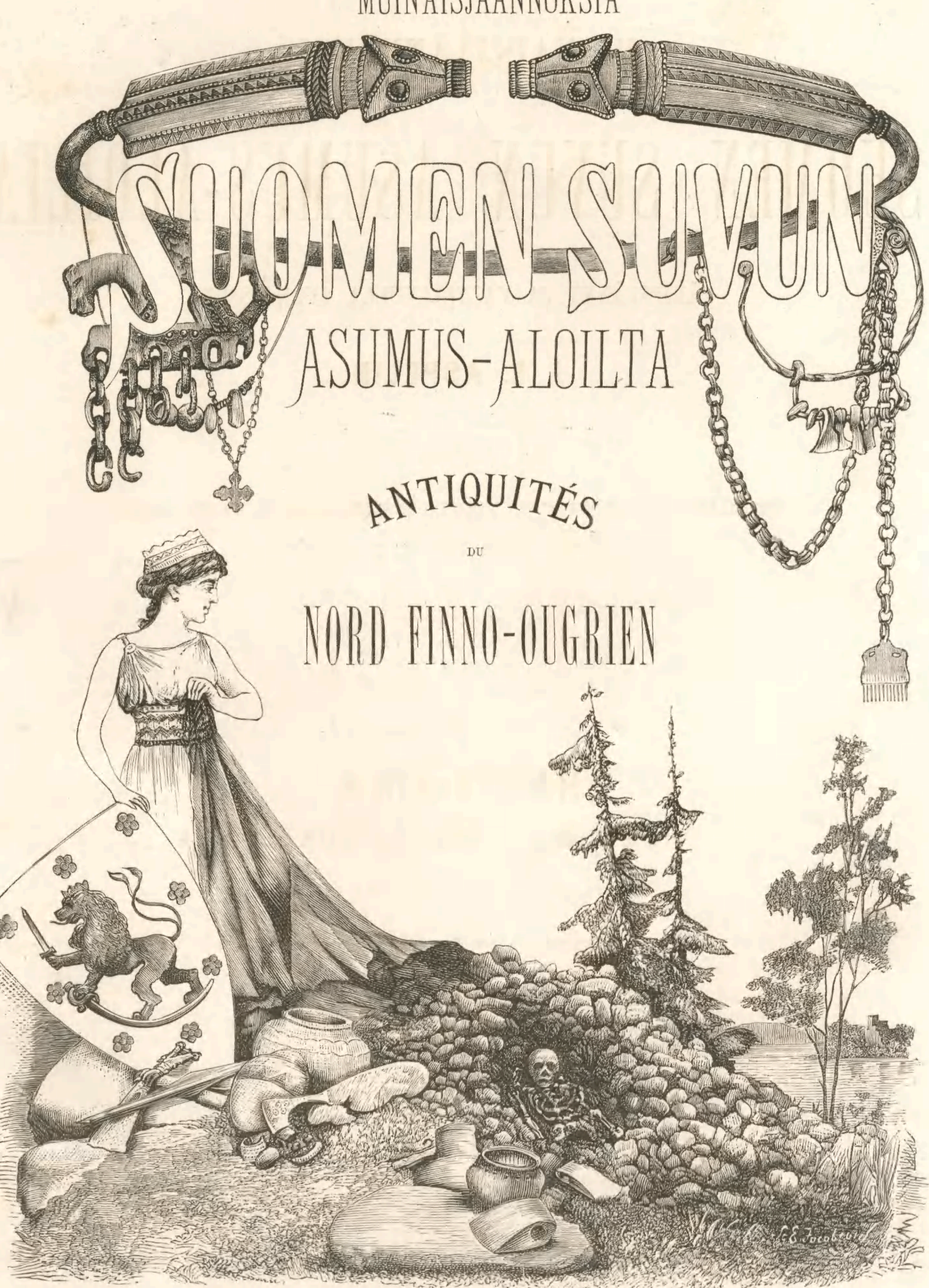
SUOMEN SUVUN

ASUMUS-ALOILTA

ANTIQUITÉS

DU

NORD FINNO-OUGRIEN

HELSINKI 1880.

MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ

SUOMEN SUVUN ASUMUS-ALOILTA

JÄRJESTÄNYT JA VALTIOAVULLA JULKAISSUT

J. R. ASPELIN

ORIGINALEISTA KUVANNUT C. NUMMELIN PUULLE PIIRTÄNYT E. JACOBSON

RANSKAKSI KÄÄNTÄNYT G. BIAUDET

IV

RAUTA-AIKA

SUOMENMAAN MUINAISKALUJA

HELSINKI
G. W. EDLUND

PIETARI
EGGERS ET CIE
11, NEVSKY PROSPECT, 11

PARIS
C. KLINCKSIECK
11, RUE DE LILLE, 11

Antiquités

du

Nord Finno-Ougrien

publiées à l'aide d'une subvention de l'État

par

J. R. Aspelin

Dessins de C. Nummelin d'après les originaux Gravés par E. Jacobson

Traduction française par G. Biaudet

IV

L'AGE DU FER

Antiquités de la Finlande

Helsingfors
G. W. Edlund

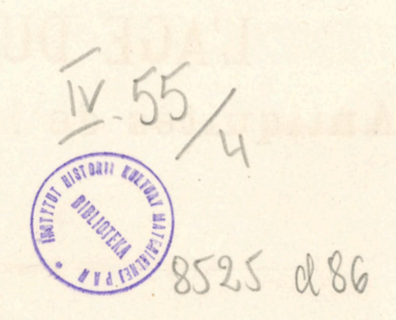
St. Pétersbourg
Eggers et Cie
11, Nevsky Prospect, 11

Paris
C. Klincksieck
11, Rue de Lille, 11

Helsinki 1880.
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainossa.

Helsingfors 1880.
Imprimerie de la Société Littéraire Finlandaise.

RAUTA-AIKA.

VI. SUOMEN VARHEMPI RAUTA-AIKA.

L'âge du fer.

VI. Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

Satakunta. — Satacundie. Eura, Kukonmäki.

Jo kivi- ja pronssiajalla ovat muinaislöydöt Suomenmaan lounaisissa osissa niin yhdenpitäviä skandinavilaisten löytöjen kanssa vastaavilta aikakausilta, että tuota yhtäläisyyttä ainoastaan voi selittää asukkaiden heimolaisuutta otaksumalla. Tuo yhtäläisyys lounaisen Suomen ja Skandinavian kulturissa kestää varhemmalla rauta-ajalla, jonka kronologiallisina määräyksinä ovat roomalaiset ja bysantinolaiset rahalöydöt. Enimmät Suomessa ilmitulleet kalumuodot tuolta aikakaudelta tavataan samanaikaisissa Ruotsin löydöissä; jotkut harvat osoittavat enemmän yhtäläisyyttä Itämeren maakuntien senaikuisten löytöjen kanssa.

Pitkin Suomen rantamaita Kalajoen seuduilta pohjasessa Wiipurin läheisyyteen idässä tavataan paljon kivestä koottuja hautaraunioita. Niitä ulettuu edelleen pitkin Kokemäen jokilaaksoa Hämeesen, jossa ilmestyvät jokseenkin runsaasti järvien partailla. Enimmissä hautaraunioissa, joiden sisällöstä tähän saakka on tietoa, on maanpinnalla kivikon alla löytty poltettujen ruumiiden jätteitä sekä niiden ohella varhemman rauta-ajan kaluja; joistakuista on myöskin ilmaantunut pronssiajan kalua. Ainoastaan harvinaisina poikkeuksina tunnetaan eräitä hautaraunioita, jotka ovat sen verran mullansekaisia, että pinta on maatunut ja ruohottunut, niissä on kummun juuri kivikehällä merkittynä. Hämeen sisämaista tunnetaan paitsi sitä pari laivanmuotoista

Déjà pendant les âges de la pierre et du bronze, les antiquités du sud-ouest de la Finlande offrent tant d'analogies avec les antiquités scandinaves des mêmes époques, qu'on est nécessairement conduit à les attribuer à un seul et même peuple. Cette communauté de civilisation se continue pendant la période ancienne de l'âge du fer, dont des trouvailles de monnaies romaines et byzantines servent à déterminer l'époque. La plupart des objets de cette période trouvés en Finlande se retrouvent parmi les antiquités suédoises contemporaines; un très-petit nombre seulement offrent des rapports marqués avec les antiquités des provinces baltiques.

On rencontre le long des côtes de la Finlande, depuis Kalajoki au nord jusqu'a Viborg à l'est, un grand nombre de monticules tumulaires formés de pierres amoncelées. Ils pénètrent même dans l'intérieur du pays par la vallée de Kumo et on en rencontre assez fréquemment le long des rives des lacs de la Tavastie. Dans la plupart de ces tumulus ouverts jusqu'ici on a trouvé sous le tas de pierres, au niveau du sol, des restes de corps incinérés et des antiquités de l'âge ancien du fer; un petit nombre contenaient des objets de l'âge du bronze. Il n'y a que peu d'exemples de tumulus où les pierres aient été mêlées de terre de façon que l'herbe les recouvre; la base de ceux-là est entourée d'un cercle de pierres. On connaît dans la Tavastie deux monuments, où

kivipanosta, pari samoin Ahvenanmaalta; ne ovat vielä tutkimatta, mutta peittävät arvattavasti, kuten senkaltaiset kivipanokset, joita myöhempinä aikoina on Liivinmaalla tutkittu, varhemman rauta-ajan hautoja.

Vasta nykyisin on tältä aikakaudelta keksitty kokonaisia kalmistoja, joissa maanalaiset haudat ainoastaan maanpinnan vajouksesta ovat huomattavat. Nuo haudat sisältävät, sen mukaan kun vastaiseksi tunnetaan, ylen niukasti jälkiä poltetuista luista, tuhkaa sekä muinaiskaluja, jotka eivät ole tulessa olleet.

Tuo n. s. soikea kovasin, joka Skandinaviassa on tiettävästi tavattu ainoastaan varhemman rauta-ajan löydöissä, ei löydy suomalais-ugrilaisen suvun asumusaloilla muualla kuin Suomessa ja Itämeren maakunnissa, mutta Suomessa on sen löytö-ala avarampi kuin äsken mainittujen hautojen; sellaisia kovasimia on näet löytty aina Laatokan läntisiltä rantamailta sekä Oulunjärven seuduilla Pohjois-Suomessa.

Tämän ajan muinaiskalujen vertaamisesta skandinavilaisiin löytöihin voinee otaksua, että puheessa oleva kultuuri on kestänyt Suomessa ensi vuosisatoina jälkeen Kristuksen syntymisen ainakin seitsemännen vuosisadan keskivaiheille. Pari rahalöytöä mainitaan tältä aikakaudelta vanhemmissa lähteissä: eräs Sabinan, keisari Hadrianon (v. 117—138) puolison, hopearaha sekä pari bysantinolaisten keisarien Zeno'n (474—491) ja Phocas'n (602—610) kultarahaa.

Ahvenanmaan manner lienee tällä aikakaudella saaneen ensimäisen väestönsä; tähän ryhmään luettavia ovat ainakin Ahvenan tätä nykyä tunnetut vanhimmat muinaislöydöt. Arvattavasti oli jo tähän aikaan Suomen sisämaihin asettunut lappalainen heimokunta, jonka muinoisesta skandinavilaisesta nimestä **Finn** Suomi sai muukalaisen nimensä **Finland** ja vihdoin nykyisetkin asukkaat perintönä ulkomailla **Finnien** nimen. Ei ole selville saatu millä sivistysasteella asukkaat noissa maan osissa tähän aikaan elivät, vaikka otaksua voinee että kiviaika ei ollut niiltä seuduin vielä silloin karkoitettu.

les pierres posées sur le sol circonscrivent un espace en forme de bateau, et deux autres dans l'île d'Alande. Ils n'ont pas encore été visités, mais ce sont probablement, comme les tombeaux livoniens analogues, des sépultures de l'ancien âge du fer.

On a découvert tout récemment des nécropoles entières de cette période, où les sépultures ne se distinguent que par une dépression de la surface du sol. Ces tombeaux, pour tant qu'ils sont connus jusqu'ici, contiennent, parmi des restes très-rares d'os calcinés et de cendres, des antiquités qui n'ont pas été exposées au feu.

La pierre à aiguiser ovale, qu'on ne rencontre en Scandinavie que dans des trouvailles de l'âge ancien du fer, ne s'est jamais vue dans le nord finnois autre part qu'en Finlande et dans les provinces baltiques; mais elle est en Finlande bien plus commune que les tombeaux de cette période; on en a même trouvé des exemplaires sur la rive occidentale du Ladoga et autour du lac d'Oulu, au nord de la Finlande.

L'analogie avec les antiquités suédoises porte à fixer l'époque de cette civilisation aux premiers siècles de l'ère chrétienne, au moins jusqu'au milieu du VIIe siècle. Les sources anciennes parlent de deux trouvailles de monnaies de cette époque: une monnaie en argent, de Sabine, femme de l'empereur Adrien (117—138), et deux pièces byzantines en or, des empereurs Zénon (474—491) et Phocas (602—610).

C'est à cette époque que l'île d'Alande a été peuplée; au moins les antiquités les plus anciennes qu'on y a trouvées appartiennent-elles à cette période. Le centre, l'est et le nord de la Finlande étaient probablement déjà alors habités par la population laponne, dont l'ancien nom scandinave de **Finn** a passé au pays, **Finlande**, et jusqu'aux habitants actuels, appelés **Finnois**. L'état actuel des recherches archéologiques ne permet pas de déterminer à quel degré de civilisation étaient parvenues ces populalations éloignées; il semble probable que l'âge de la pierre durait encore dans ces contrées.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen varhempi Rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1219. Satakunta. — Satacundie. Vesilahti, Päiväniemi.

1220. Satakunta, Vesilahti. Päiväniemi. $^2/_3$. *B.*

1221. $^1/_3$.

1222. $^1/_3$.

1224. $^1/_1$. *B.*

1225. $^2/_3$. *B.*

1223. $^2/_3$.

1227. $^1/_1$. *P.*

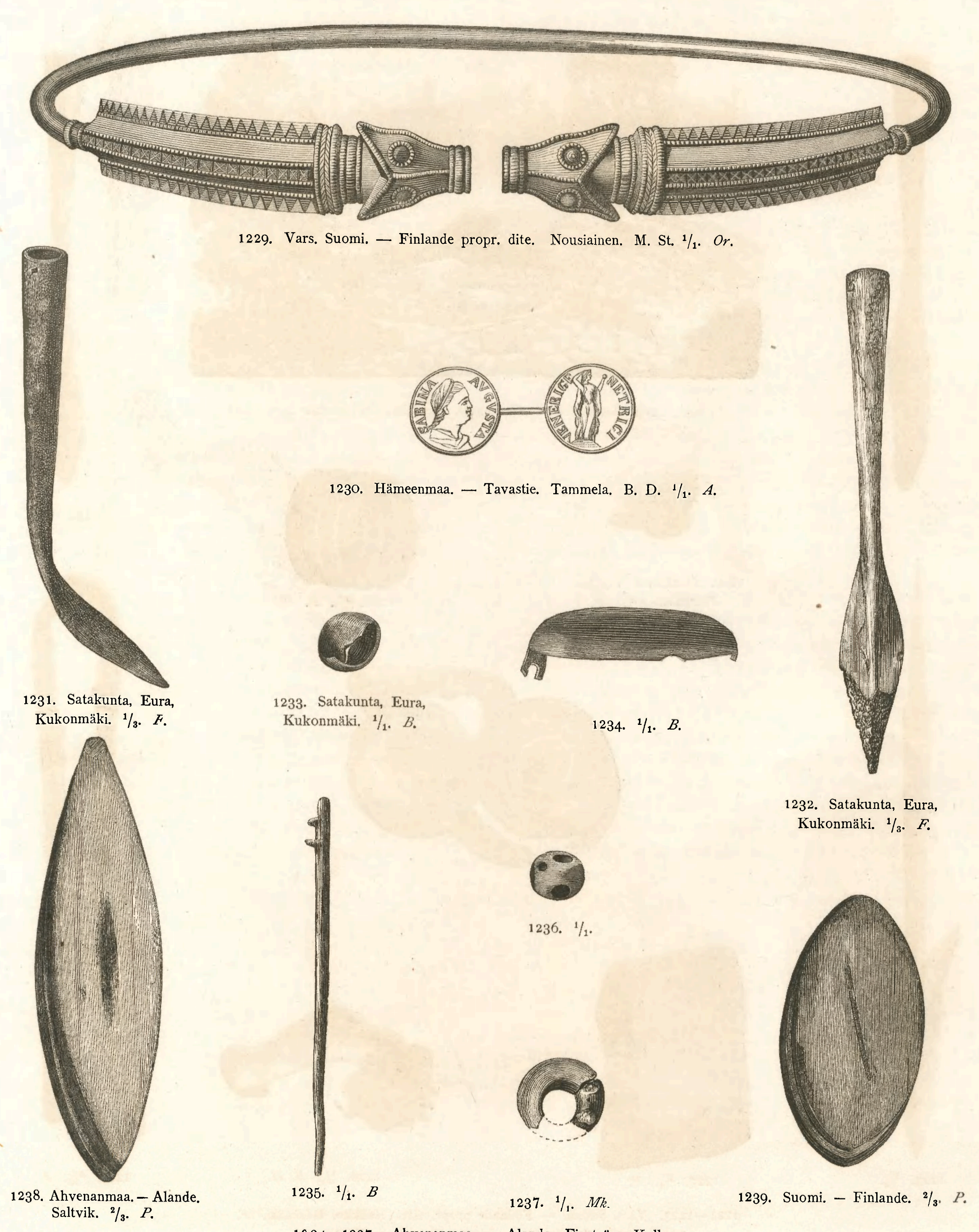
1228. $^1/_1$. *B, H.*

1226. $^1/_2$. *F.*

1221—1223. Vars. Suomi. — Finlande propr. dite. Halikko, Hiisimäki. *F.*
1224—1228. Satakunta. — Satacundie. Eura, Käräjämäki.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1229. Vars. Suomi. — Finlande propr. dite. Nousiainen. M. St. $^1/_1$. *Or.*

1230. Hämeenmaa. — Tavastie. Tammela. B. D. $^1/_1$. *A.*

1231. Satakunta, Eura, Kukonmäki. $^1/_3$. *F.*

1233. Satakunta, Eura, Kukonmäki. $^1/_1$. *B.*

1234. $^1/_1$. *B.*

1232. Satakunta, Eura, Kukonmäki. $^1/_3$. *F.*

1236. $^1/_1$.

1238. Ahvenanmaa. — Alande. Saltvik. $^2/_3$. *P.*

1235. $^1/_1$. *B*

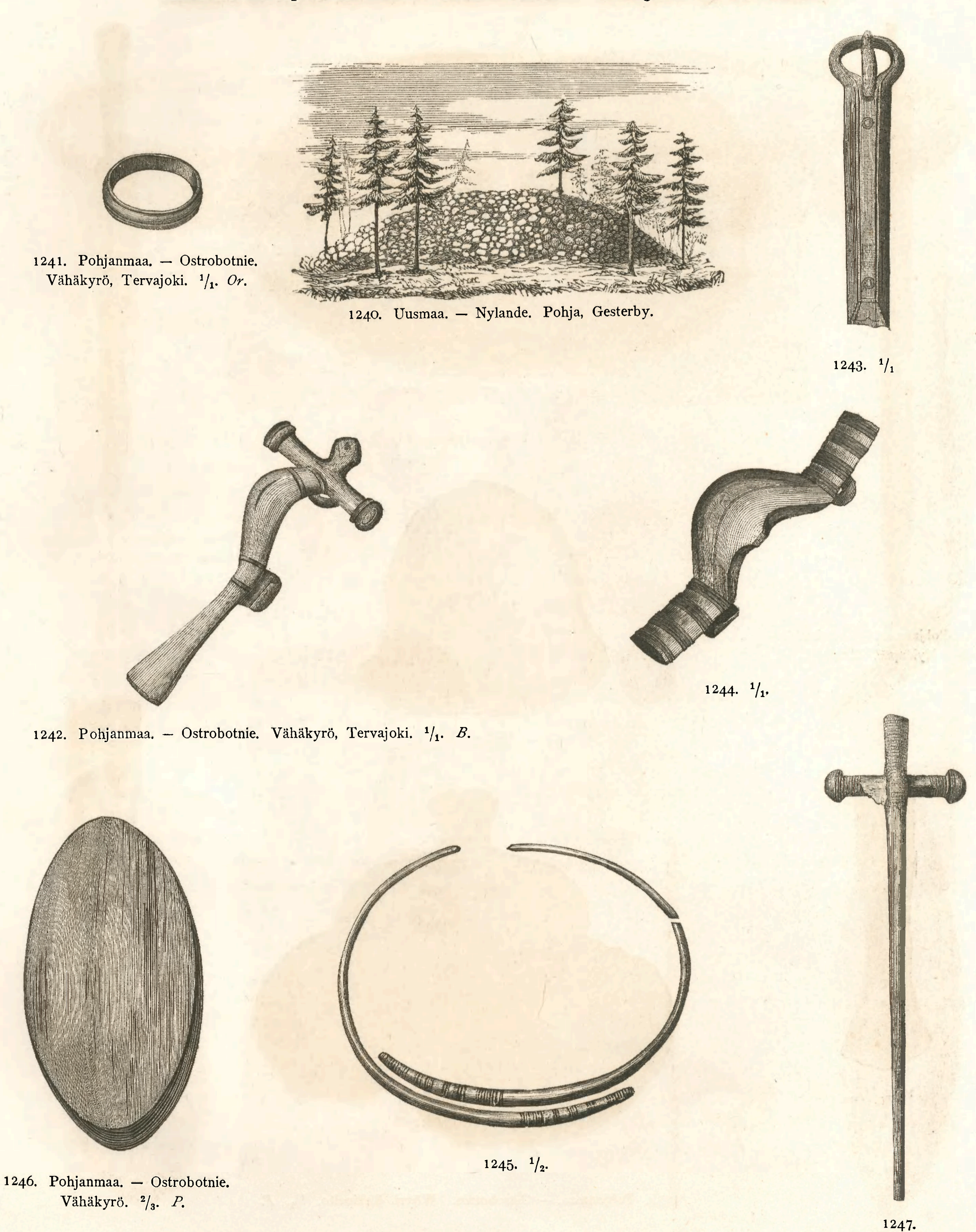
1237. $^1/_1$. *Mk.*

1239. Suomi. — Finlande. $^2/_3$. *P.*

1234—1237. Ahvenanmaa. — Alande. Finström, Kulla.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1241. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö, Tervajoki. 1/1. *Or.*

1240. Uusmaa. — Nylande. Pohja, Gesterby.

1243. 1/1

1244. 1/1.

1242. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö, Tervajoki. 1/1. *B.*

1246. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö. 2/3. *P.*

1245. 1/2.

1247.

1243—1245. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö, Tervajoki. (Samasta hautarauniosta. — D'un même tombeau.)

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1248. Satakunta, Harjavalta, Viasvuori.

1249. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Laihia, Kylänpää. B. H. 1/7. *F.*

1250. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Laihia, Kylänpää. B. H. 1/4. *F.*

1251. 1/2.

1252. 1/2.

1253. 1/3.

1254. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Wöyri, Rekipelto. 1/2. *F.*

1251—1253. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Laihia, Isokylä (Hauta. — Tombeau). *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1255—1268. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vöyri, Gulldynt. $^1/_1$.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1263. 1/1. *F.*

1264. 2/3. *F.*

1265. 2/3. *F.*

1267. 1/1. *F.*

1266. 2/3. *F.*

1268. 1/1. *F.*

1269. 1/1. *B.*

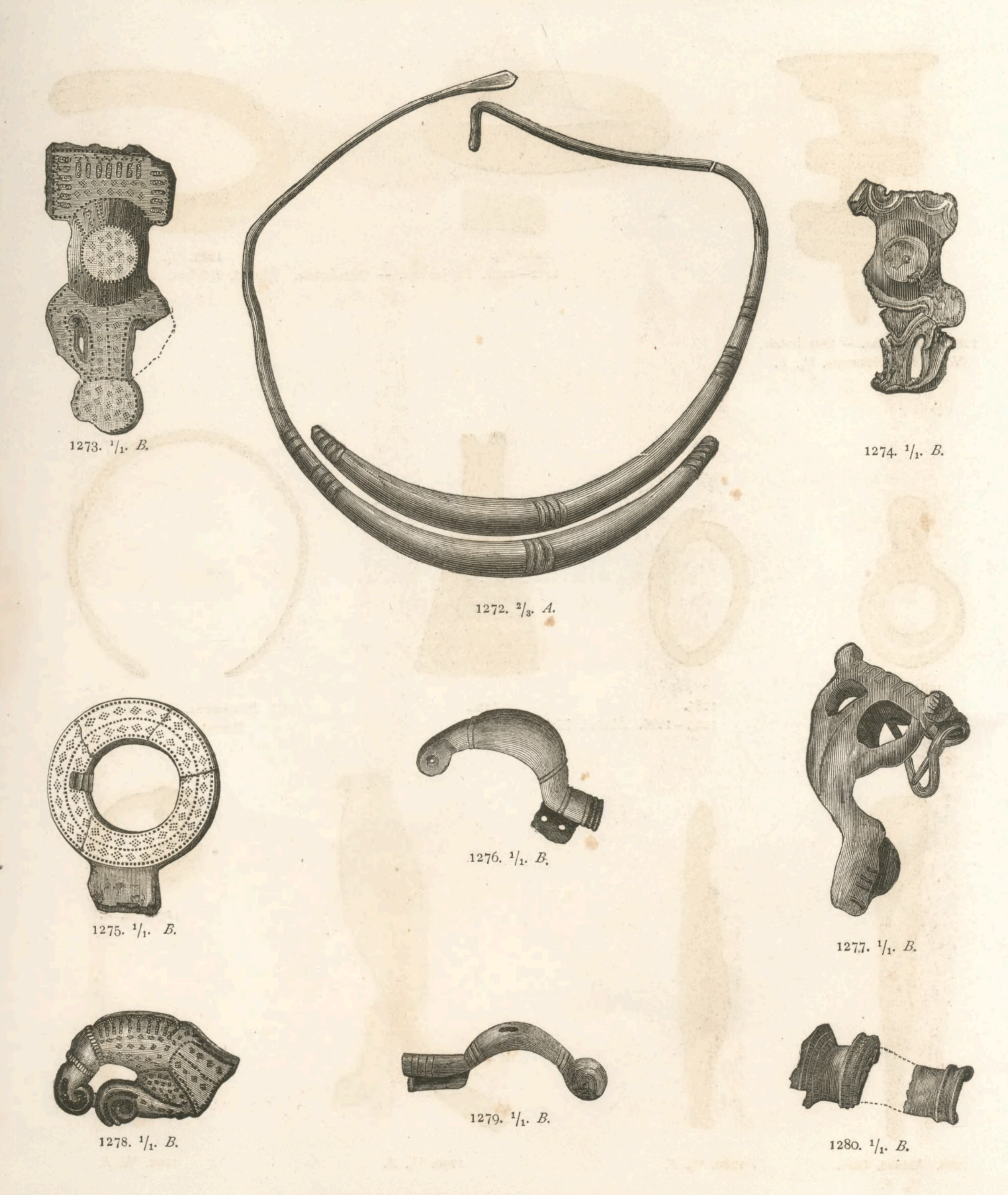
1270. 1/1. *A.*

1271. 1/1. *B.*

1255—1268. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vöyri, Gulldynt.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

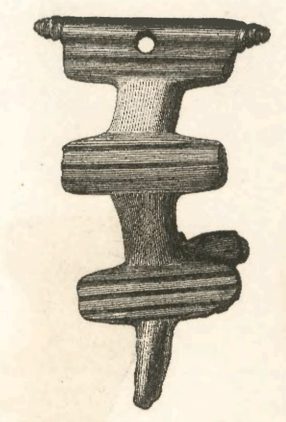
Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

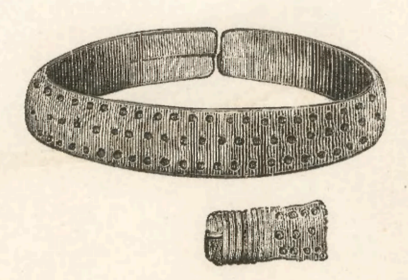
1269—1280. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vöyri, Gulldynt.

Rauta-aika — L'âge du fer.

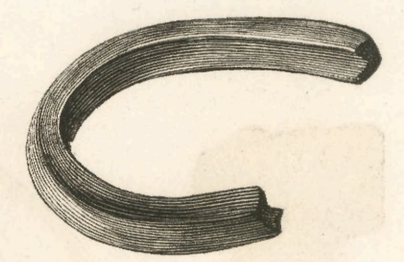
Suomen varhempi rauta-aika. — Période ancienne de l'âge du fer en Finlande.

1281. Pohjanmaa. — Ostrobotnie.
Vöyri, Lågpeldkangas. 1/1. *B.*

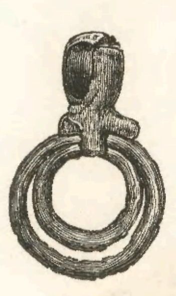

1282. 2/3.

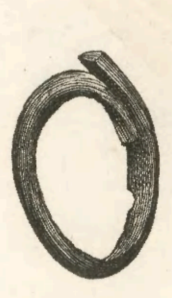

1283. 1/1.

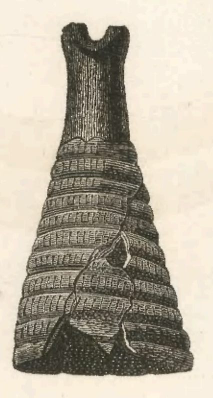
1282—1284. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Ähtävä, Högfors. *B.*

1284. 1/1.

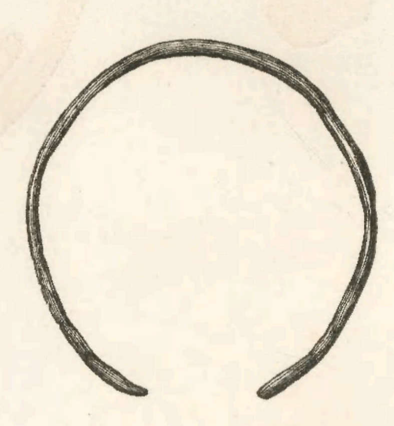

1285.

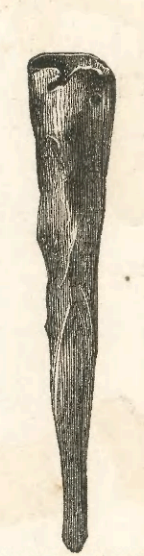

1286.

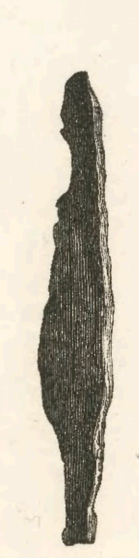
1285—1286. Ähtävä, Linjärvi. 1/1. *B.*

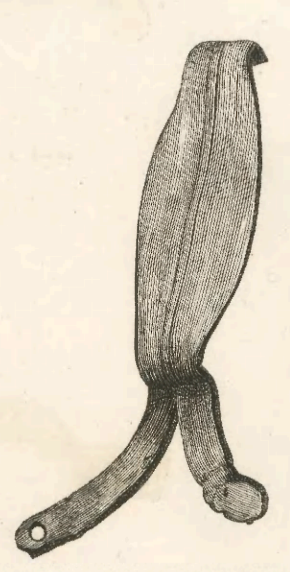
1287. Pohjanmaa. — Ostrobotnie.
Purmo. 1/1. *B.*

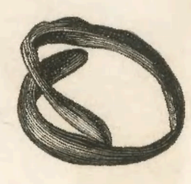
1288. Ahtävä, Gers.
1/2. *F.*

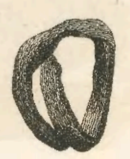
1289. 1/2. *F.*

1290. 1/1. *B.*

1291. 1/1. *B.*

1292. 1/1. *B.*

1289—1292. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Ähtävä, Gers (Hauta. — Tombeau).

RAUTA-AIKA.

VII. SUOMEN MYÖHEMPI RAUTA-AIKA.

L'âge du fer.

VII. Période recente de l'âge du fer en Finlande.

Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Kuolajärvi. $^1/_2$, $^1/_1$. *B.*

Suomen myöhempi rauta-aika sai alkunsa, kun ne suomalaiset heimot, joista Suomen nykyinen kantaväestö on muodostunut, maahan saapuivat. Luonnollista kehityssidettä ei sen johdosta voi huomata varhemman ja myöhemmän rauta-aikojen välillä; ei ole myöskään ilmituotu löytöjä, joissa mainittujen aikakausien muinaiskaluja olisi tavattu sekaisin. Myöhemmällä rauta-ajalla kohtaamme uusia kalumuotoja, joista enimmille löyttään vertauskohtia osittain Itämeren maakunnissa tai muilla sukumme asumusaloilla, osittain Ruotsin samanaikuisissa muinaislöydöissä. Huomiota ansaitsee Suomen muinaislöydöissä aseiden runsaus, edellisessä tarkastettuihin kaluryhmiin verraten. Miekkakin, joka muodoltansa tuskin eriää skandinavilaisesta, on täällä varsin tavallinen. Näyttää siltä kun suomalaiset heimot taistelussa maan entisiä asukkaita sekä lännessä saatuja naapureitansa vastaan olisivat saavuttaneet taipumuksen sodan leikkeihin. Myöskin ne rantamaat, joilla historiallisina aikoina on ollut ruotsalainen asutus, näyttävät myöhemmällä rauta-ajalla olleen Suomalaisilta asuttuina. Sitä vastoin eivät suomalaiset heimot näy koskaan levinneen Ahvenanmaan saarille; ainoastaan niillä säilyi muinaisjäännöksistä päättäen skandinavilainen väestö historiallisiin aikoihin saakka.

Kuolleensa Suomalaiset hautasivat pakanuuden aikana kalmistoihin ja merkitsivät joskus erinäiset hautakohdat kivikehillä. Kuitenkin ovat haudat

La période récente de l'âge du fer en Finlande date de l'immigration des tribus finnoises qui constituent la souche primitive de la population actuelle du pays. Aussi ne trouve-t-on pas de vestiges d'une transition, on n'a fait aucune trouvaille où se soient trouvées mêlées des antiquités appartenant à l'une et à l'autre période de l'âge du fer. Cette période récente se distingue par des formes nouvelles dont on retrouve la plupart, soit dans les provinces baltiques ou sur d'autres points du nord finnois, soit en Suède. L'abondance d'armes dans les trouvailles finnoises, en comparaison des groupes que nous avons étudiés précédemment, est un fait digne de remarque. L'épée même, qui par sa forme ressemble à l'épée scandinave, est ici généralement répandue. Il semblerait que dans leurs luttes avec les habitants antérieurs du pays et devenus leurs voisins à l'ouest, les Finnois eussent puisé le goût des exploits guerriers. Les portions même des côtes qui dans les temps historiques ont été peuplées de Suédois, paraissent avoir été occupées par des populations finnoises pendant la période récente de l'âge du fer. Seules les îles d'Alande semblent n'avoir jamais été visitées par les Finnois; là seulement la population scandinave put se maintenir jusqu'aux temps historiques.

Les Finnois payens enterraient leurs morts dans des nécropoles et marquaient quelquefois les sépultures par des cercles de pierres. Le plus sou-

enimmästi, ainakin meidän aikana, paljastaan maanpinnan vajouksesta huomattavat; toisista, jotka satunnaisten löytöjen kautta ovat ilmi tulleet, ei ole maanpinnalla mitään jälkiä havaittu. Muutamissa kalmistoissa ovat ruumiit poltetut. Niissä tavataan maakamaran alla hiilellä, tuhalla ja poltetuilla luumuruilla täytetty multakerros; muinaiskalut ovat niissä kuten kulloinkin tulen haittaamia. Ainoastaan Ahvenanmaan ruotsalaisilla muinaishaudoilla tavataan maakumpuja.

Samoin kuin kaarenmuotoinen solki on varhemman rauta-ajan löydöille omituinen, on Suomessa hevosenkengän muotoinen solki tavallinen tunnusmerkki myöhemmän rauta-ajan löydöissä. Tavallisimpia koristuksia ovat paitsi sitä pronssivitjat, jotka ovat koottuja kaksinkertaisista tai spiralikierteisistä renkaista; vitjojen ohella tavatut kannattimet osoittavat että ne osalta ovat katkelmia samankaltaisista rintakoristuksista, kun liiviläisissä haudoissa tavatut. Tavallisia ovat myöskin paksut pronssivartaista punotut kaularenkaat sekä spiralikierteiset rannerenkaat ja sormukset. Usein tavataan löydöissä ohkaisia spiraliin kierretystä pronssilangasta tehtyjä putkia, joita ainakin osittain on käytetty reunuksina omituisella tavalla kudotuissa hamppukankaisissa vaatteissa.

Jokseenkin vilkasta yhteyttä ulkomaan kanssa todistavat arapialaiset, bysantinolaiset ja länsimaiset, varsinkin anglosaksilaiset ja saksalaiset rahat, joita hyvin usein on maassamme löytty. Myöskin tavataan esineitä, jotka selvään ovat ulkomaista, liiatenkin ruotsalaista syntyperää, kuten esim. eräs epäselväksi kuluneella ruunakirjoituksella varustettu miekka, tasavartisia solkia y. m. Noiden löytöjen nojalla voi päättää että myöhempi rauta-aika Suomessa ja Ruotsissa olivat samanaikuisia. Tuo pakanuuden ajan viimeinen jakso maassamme päättyi, kun Suomi XII:lla ja XIII:lla vuosisadalla joutui Ruotsin vallan alle ja kristinusko tuotiin maahan.

Tämän aikakauden runsaimmat löydöt ovat Satakunnasta ja Hämeestä saapuneet; niitä lähinnä ovat runsaudessa Varsinais-Suomen löydöt. Paitsi niitä on muutamia löytöjä saatu talteen Etelä-Karjalasta, jossa tuo soikea kupurasolki liiviläistä muotoa usein esiintyy, Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalta, sekä pari löytöä Savosta. Selittämätöin on tähän saakka Uusmaan köyhyys rauta-ajan löytöihin nähden, sieltä kun niitä tuskin vielä nimeksikään tunnetaan.

Liitteessä julkaistaan löytöjä Ahvenanmaan ruotsalaisista hautakummuista. Noissa löydöissä tavattavista muinaiskaluista, jotka vertailevan muinaistutkimuksen kannalta katsoen ovat suomalaista syntyperää, mainittakoon spiralikierteinen sormus ja hevosenkengän muotoinen solki.

vent pourtant, du moins maintenant, on ne reconnaît plus les tombes qu'à une dépression oblongue de la surface du sol. Une partie des tombeaux contiennent des corps incinérés; on y trouve immédiatement sous la surface une couche de terre mêlée de charbon, de cendres et de fragments d'os calcinés; les antiquités qu'on y trouve sont plus ou moins endommagées par le feu. Seules les sépultures suédoises de l'île d'Alande sont surmontées de tumulus.

De même que la fibule arquée distingue la période ancienne, la fibule en forme de fer à cheval caractérise la période récente de l'âge du fer en Finlande. Parmi les ornements les plus ordinaires il faut citer en outre des chaînes de bronze dont les chaînons sont formés d'anneaux doubles ou en spirale; à en juger par les fermoirs qui les accompagnent, ces chaines de bronze ont dû faire partie de parures pour la poitrine, telles qu'on en trouve dans les sépultures livoniennes. Communs aussi sont des colliers épais de cordons de bronze tordus, ainsi que des bracelets et des bagues en spirale. On rencontre souvent aussi de minces tuyaux faits en fils de bronze et qui, en partie au moins, paraissent avoir servi de garniture à des vêtements de chanvre d'un tissu très-particulier.

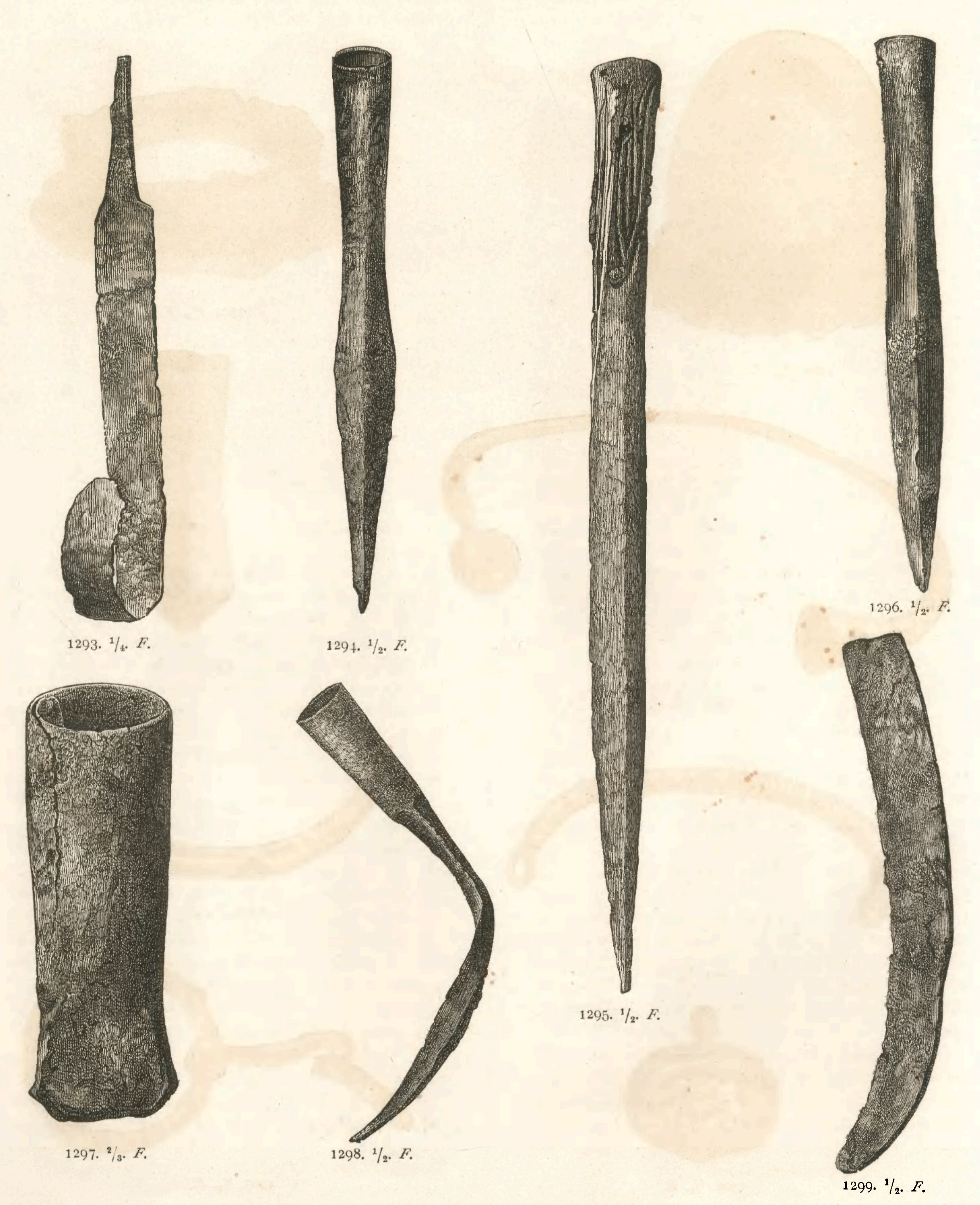
De nombreuses trouvailles de monnaies arabes, byzantines et ouest-européennes, surtout anglo-saxonnes et germaines, paraissent témoigner de relations assez actives avec l'étranger. On trouve aussi des objets dont l'origine étrangère, le plus souvent suédoise, est incontestable, par exemple une épée portant gravés des caractères runiques, malheureusement presque effacés, des fibules à branches égales, etc. On doit conclure de ces trouvailles que les périodes récentes de l'âge du fer en Suède et en Finlande furent contemporaines. Cette dernière période se termina en Finlande par l'introduction du christianisme et la conquête du pays par la Suède au XIIe et au XIIIe siècles.

En Finlande, c'est dans les provinces de Satacundie et de Tavastie, puis dans la Finlande proprement dite, qu'on a fait les plus riches trouvailles d'antiquités de cette époque. En outre on a fait quelques trouvailles dans la Carélie du sud, où la boucle ovale du type livonien revient le plus souvent, dans l'Ostrobotnie du sud et du nord, de même que deux ou trois dans le Savolaks. On ne s'explique pas jusqu'ici la pauvreté de la Nylande en antiquités de l'âge du fer.

Nous reproduisons dans un **Supplément** des trouvailles faites dans les tumulus suédois d'Alande. Parmi celles de ces antiquités auxquelles la comparaison assigne une origine finnoise, on peut surtout citer les anneaux en spirale et la fibule en fer à cheval.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1293. 1/4. *F.*

1294. 1/2. *F.*

1295. 1/2. *F.*

1296. 1/2. *F.*

1297. 2/3. *F.*

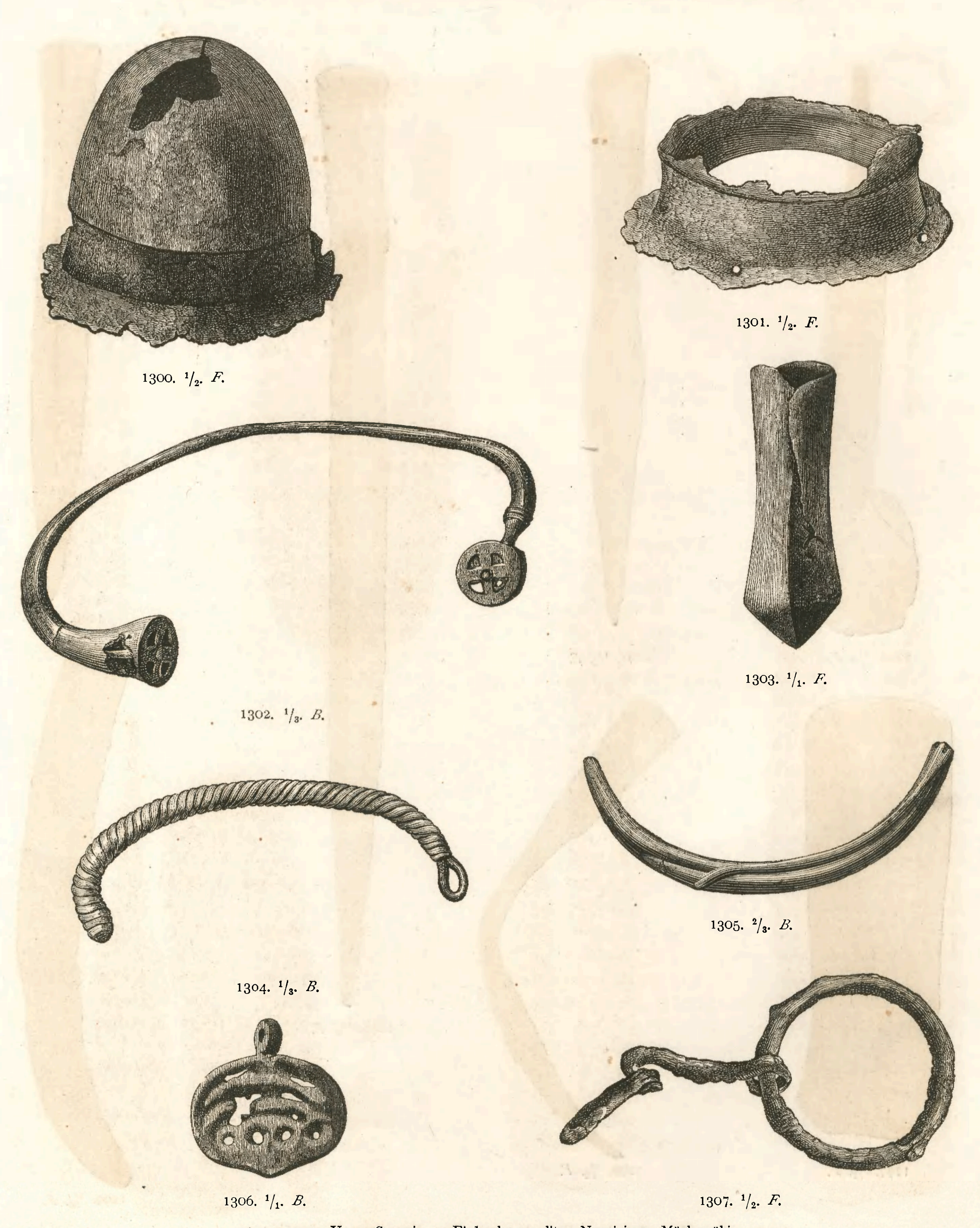
1298. 1/2. *F.*

1299. 1/2. *F.*

1293—1309. Vars. Suomi. — Finlande propr. dite. Nousiainen, Mäeksmäki.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1300. 1/2. *F.*

1301. 1/2. *F.*

1302. 1/3. *B.*

1303. 1/1. *F.*

1304. 1/3. *B.*

1305. 2/3. *B.*

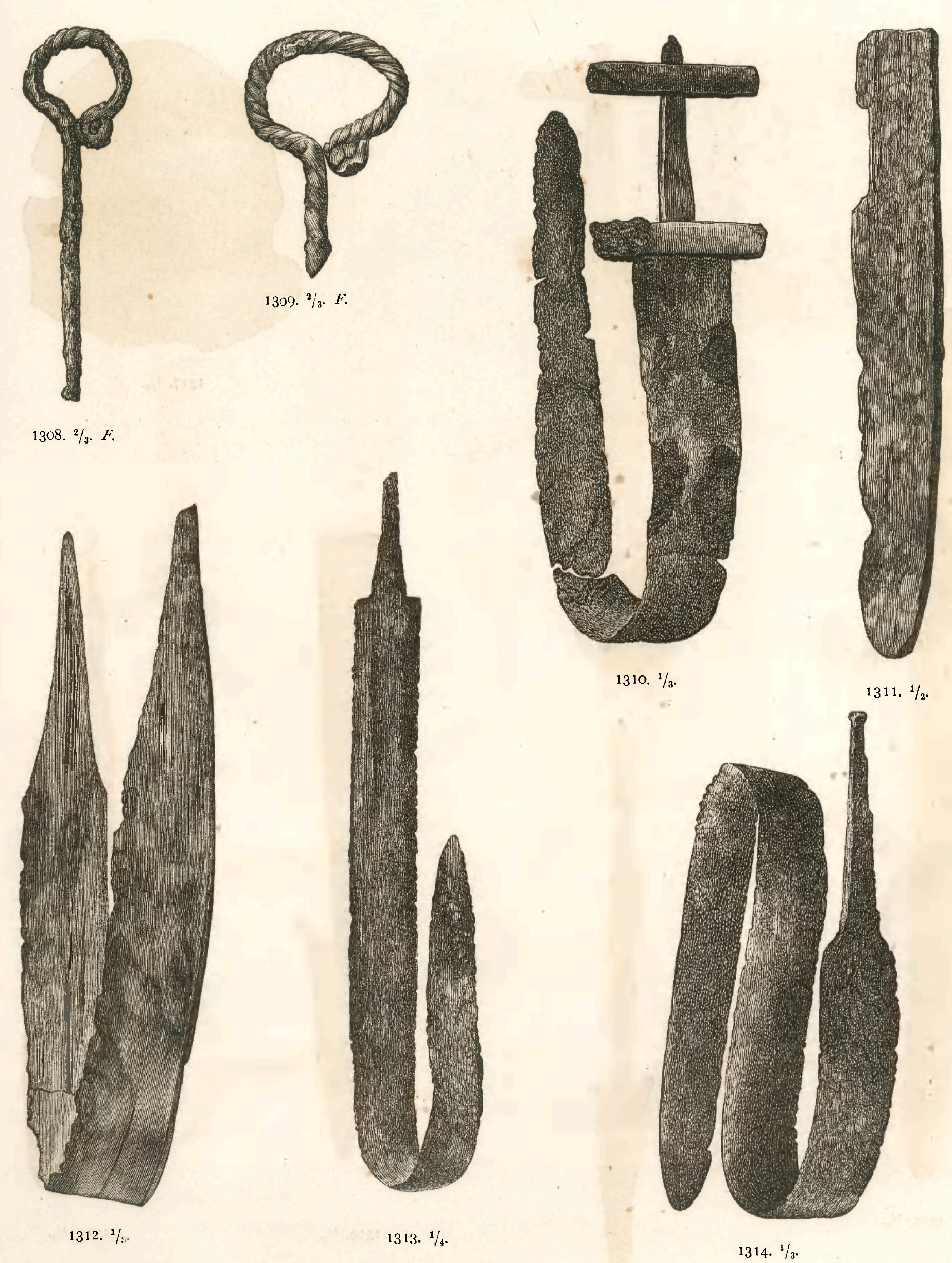
1306. 1/1. *B.*

1307. 1/2. *F.*

1293—1309. Vars. Suomi. — Finlande pr. dite. Nousiainen, Mäeksmäki.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1308. 2/3. *F.*

1309. 2/3. *F.*

1310. 1/3.

1311. 1/2.

1312. 1/3.

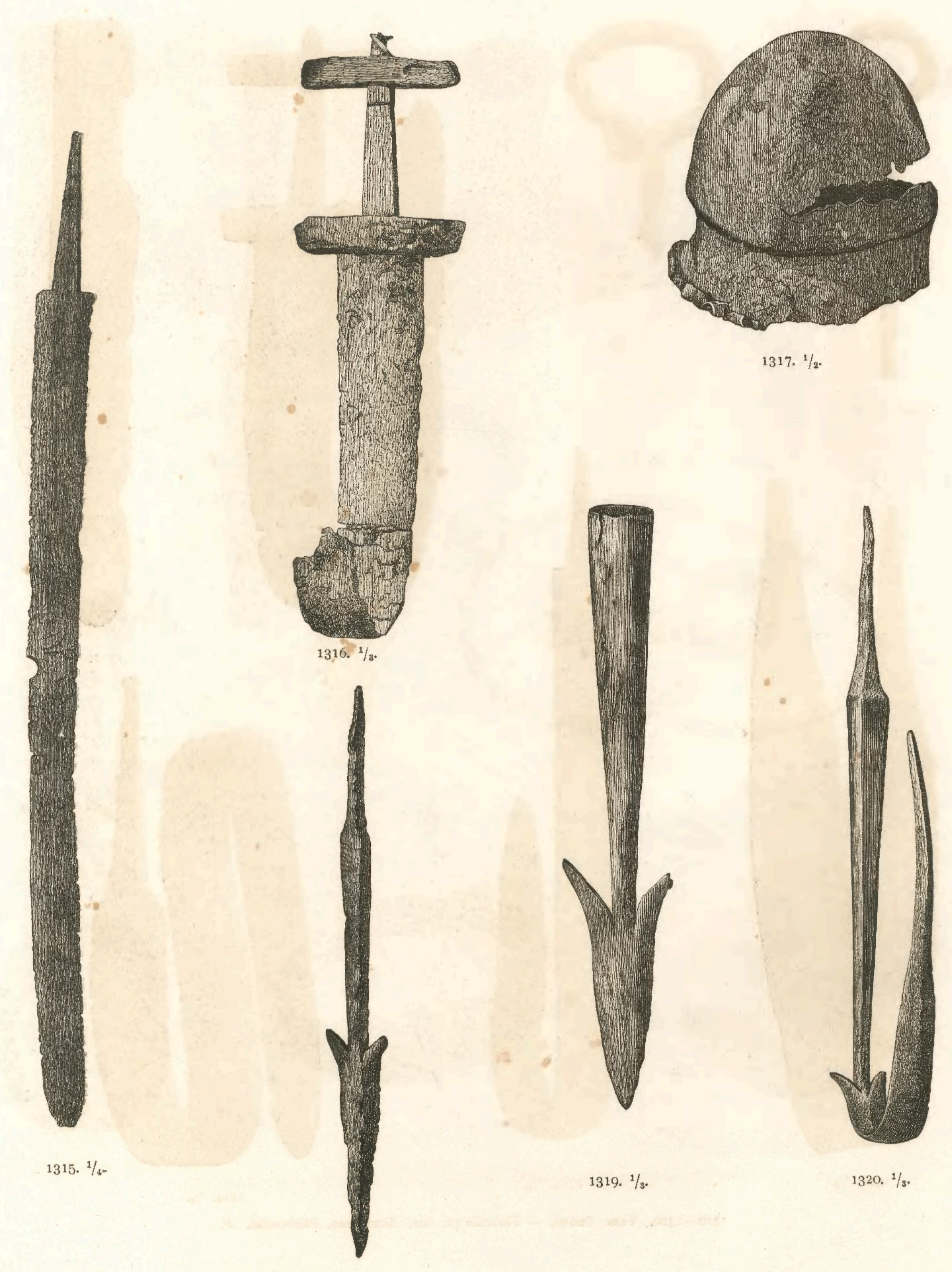
1313. 1/4.

1314. 1/3.

1310—1320. Vars. Suomi. — Finlande pr. dite. Nousiainen, Palmomäki. *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1315. 1/4. 1316. 1/3. 1317. 1/2. 1318. 1/3. 1319. 1/3. 1320. 1/3.

1310—1320. Vars. Suomi. — Finlande pr. dite. Nousiainen, Palmomäki. *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1321. 1/3.

1322. 1/1.

1321, 1322. Vars. Suomi. — Finlande pr. dite. Turku. — Abo.

1324. 1/3.

1323. 1/3.

1323, 1324. Vars. Suomi. — Finlande pr. dite. Lieto, Talo. *F.*

1325. 1/1, 1/3.

1326. 2/3.

1327. 2/3.

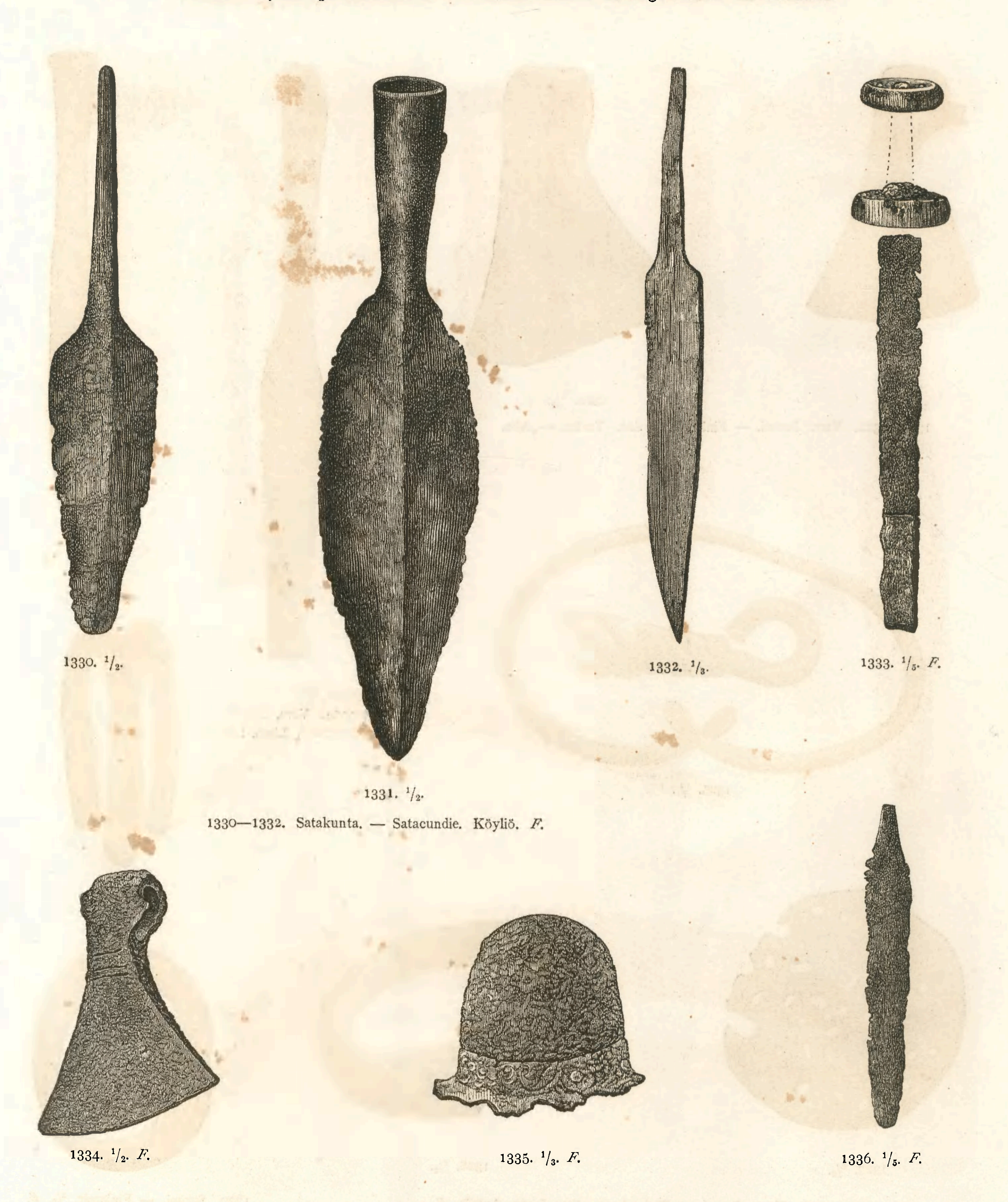
1328. 2/3.

1325—1328. Vars. Suomi. — Finlande pr. dite. Lieto, Anttila. *B.*

1329. Suomi. — Finlande. 2/3. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1330. 1/2.

1331. 1/2.

1332. 1/3.

1333. 1/5. *F.*

1330—1332. Satakunta. — Satacundie. Köyliö. *F.*

1334. 1/2. *F.*

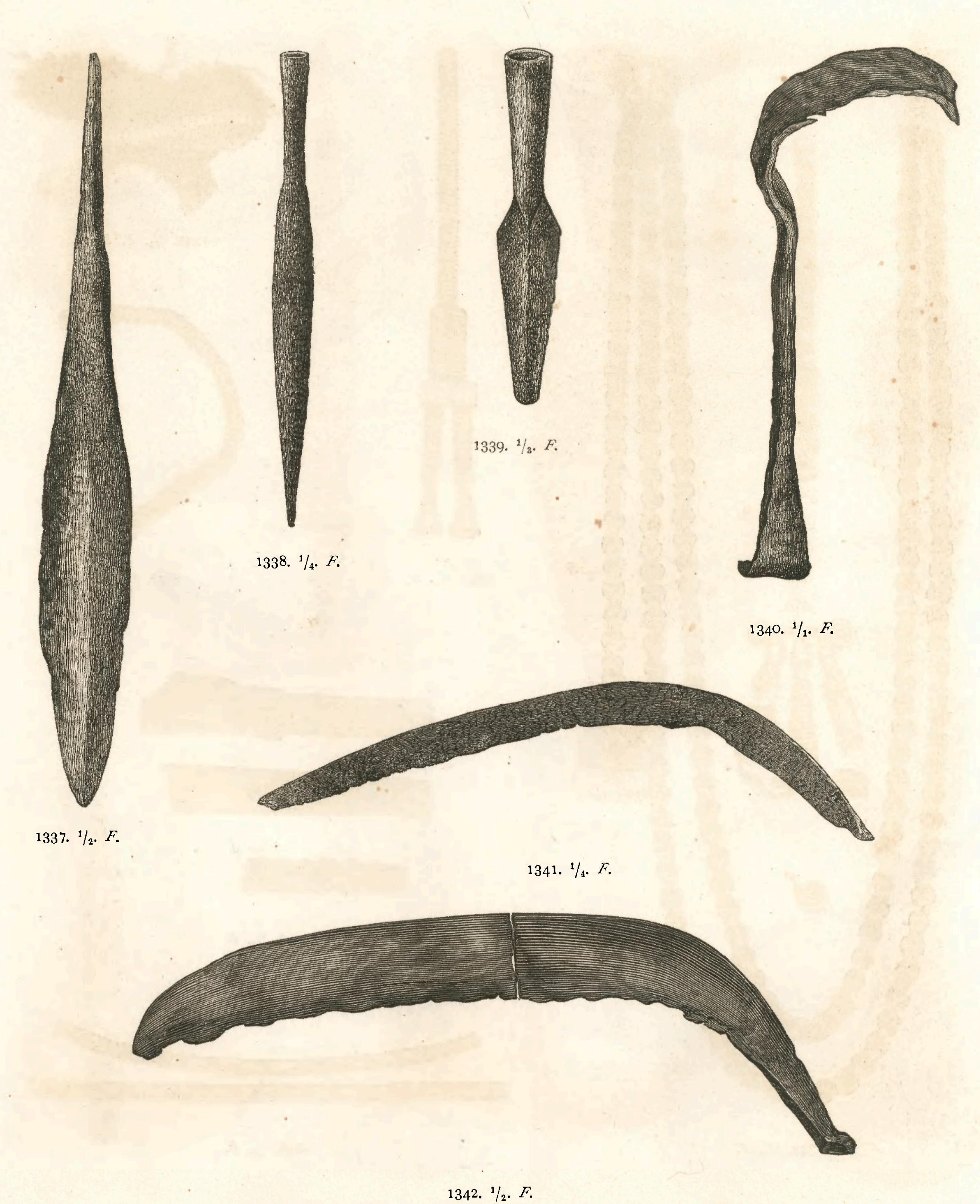
1335. 1/3. *F.*

1336. 1/5. *F.*

1333—1357. Satakunta. — Satacundie. Eura, Osmanmäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi Rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1337. 1/2. *F.*

1338. 1/4. *F.*

1339. 1/3. *F.*

1340. 1/1. *F.*

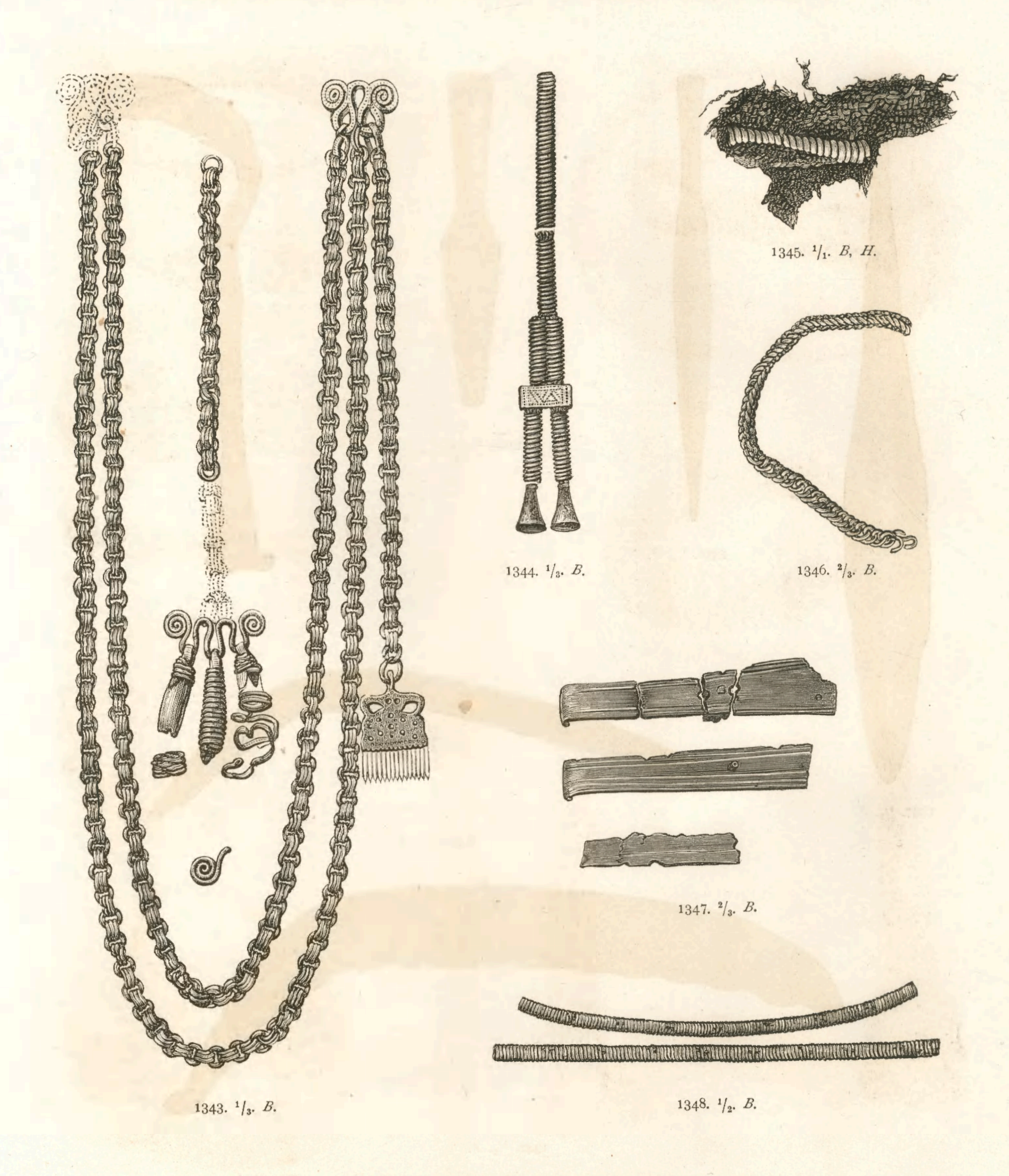
1341. 1/4. *F.*

1342. 1/2. *F.*

1333—1357. Satakunta. — Satacundie. Eura, Osmanmäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1333—1357. Satakunta. — Satacundie. Eura, Osmanmäki (Kalmisto — Cimetière).

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1349. 1/1, 1/3. *B.*

1350. 2/3. *B.*

1351. 2/3. *B.*

1352. 2/3. *B.*

1353. 1/1. *B.*

1354. 2/3. *B.*

1355. 2/3. *O.*

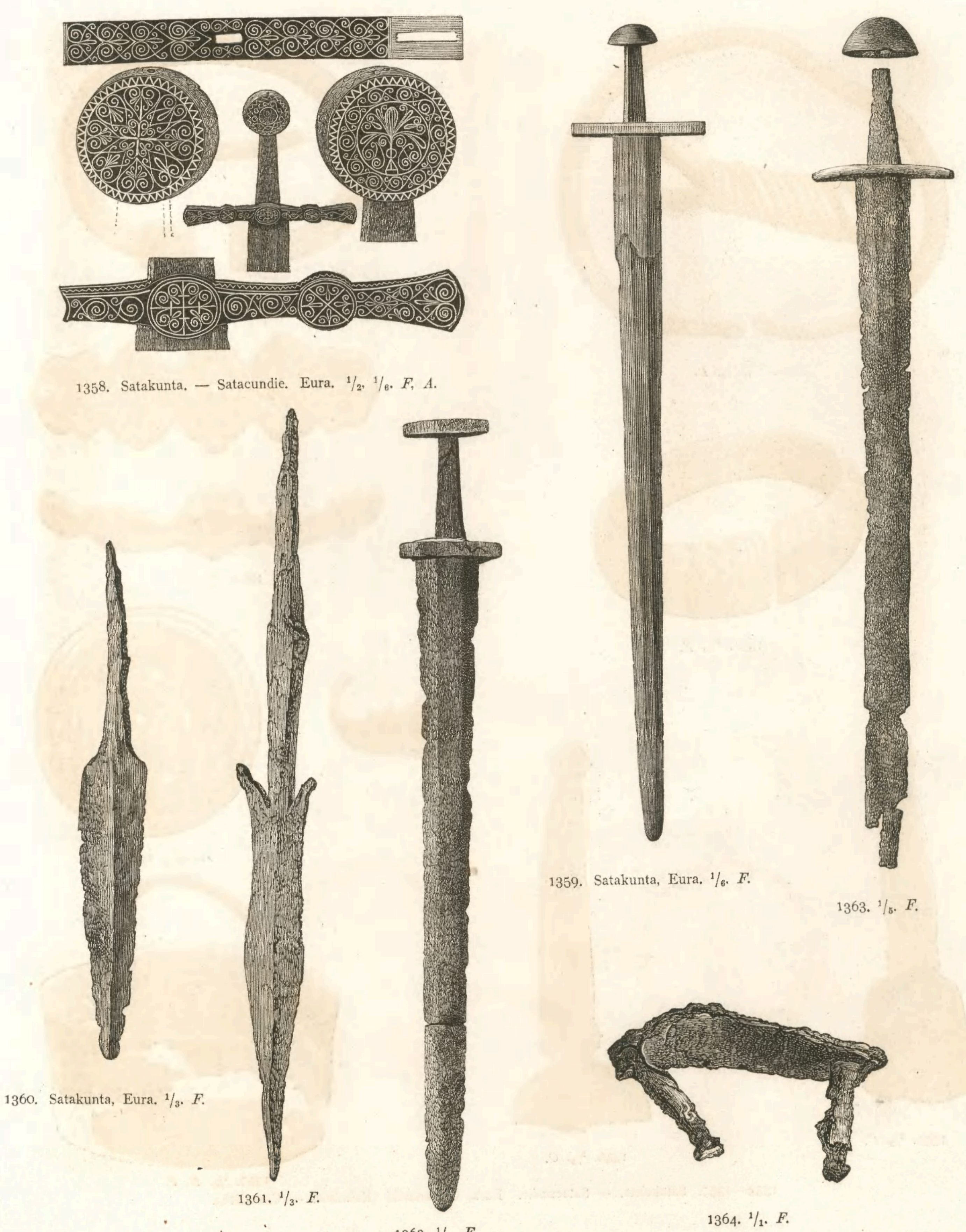
1356. 2/3. *O.*

1357. 1/4. *B, F.*

1333—1357. Satakunta. — Satacundie. Eura, Osmanmäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1358. Satakunta. — Satacundie. Eura. 1/2. 1/6. *F. A.*

1359. Satakunta, Eura. 1/6. *F.*

1363. 1/5. *F.*

1360. Satakunta, Eura. 1/3. *F.*

1361. 1/3. *F.*

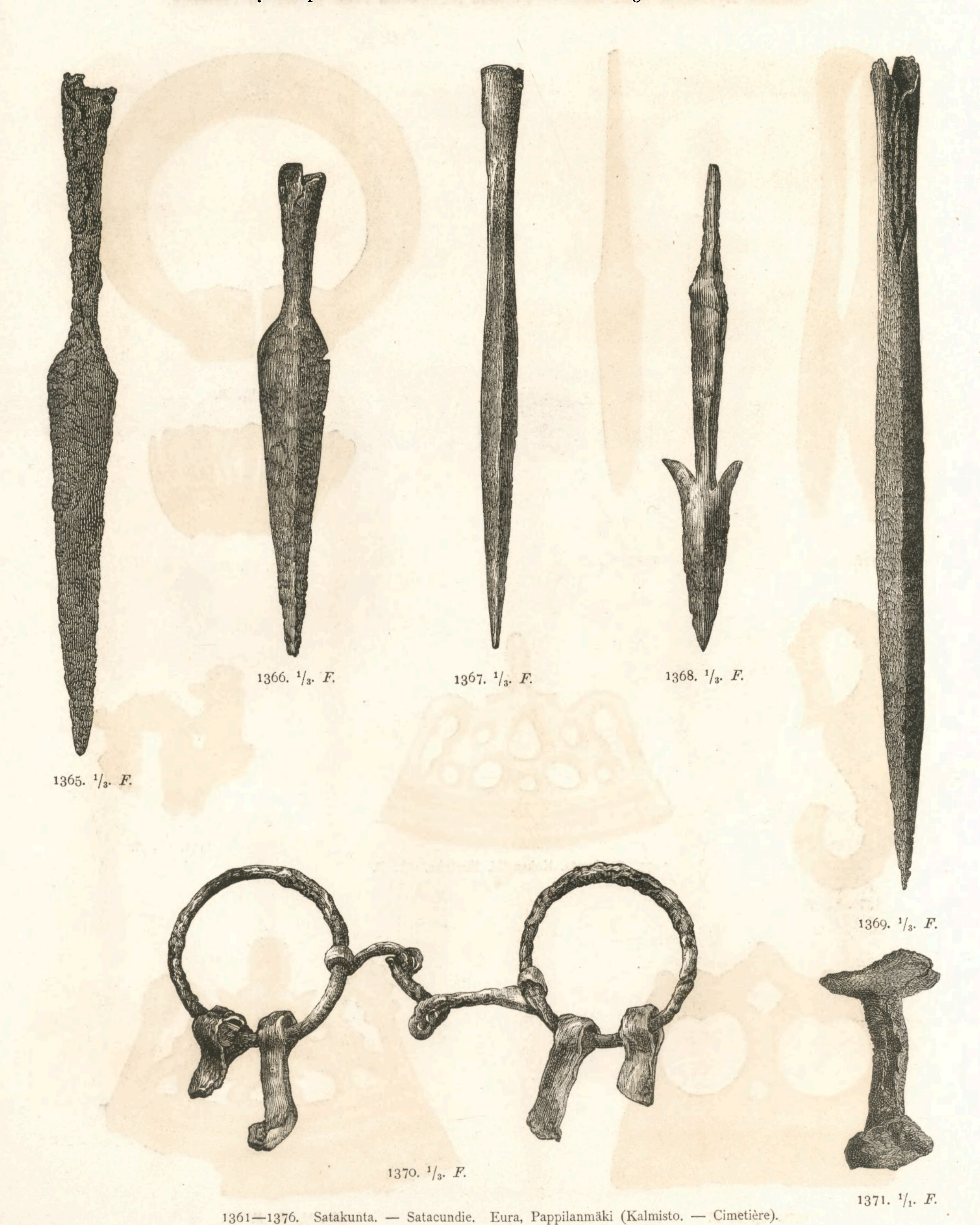
1362. 1/5. *F.*

1364. 1/1. *F.*

1361—1376. Satakunta. — Satacundie. Eura, Pappilanmäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1365. 1/3. F.

1366. 1/3. F.

1367. 1/3. F.

1368. 1/3. F.

1369. 1/3. F.

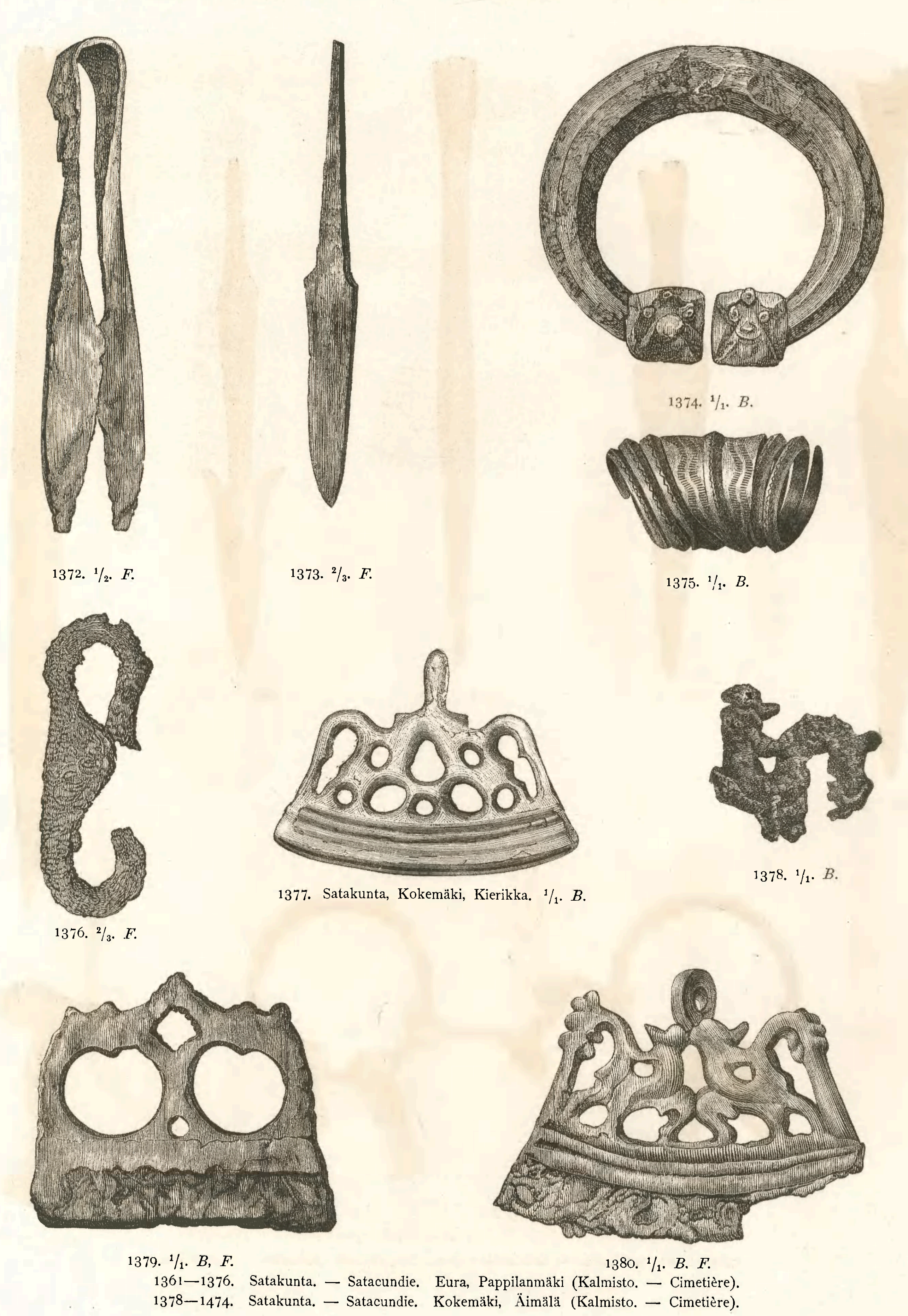
1370. 1/3. F.

1371. 1/1. F.

1361—1376. Satakunta. — Satacundie. Eura, Pappilanmäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

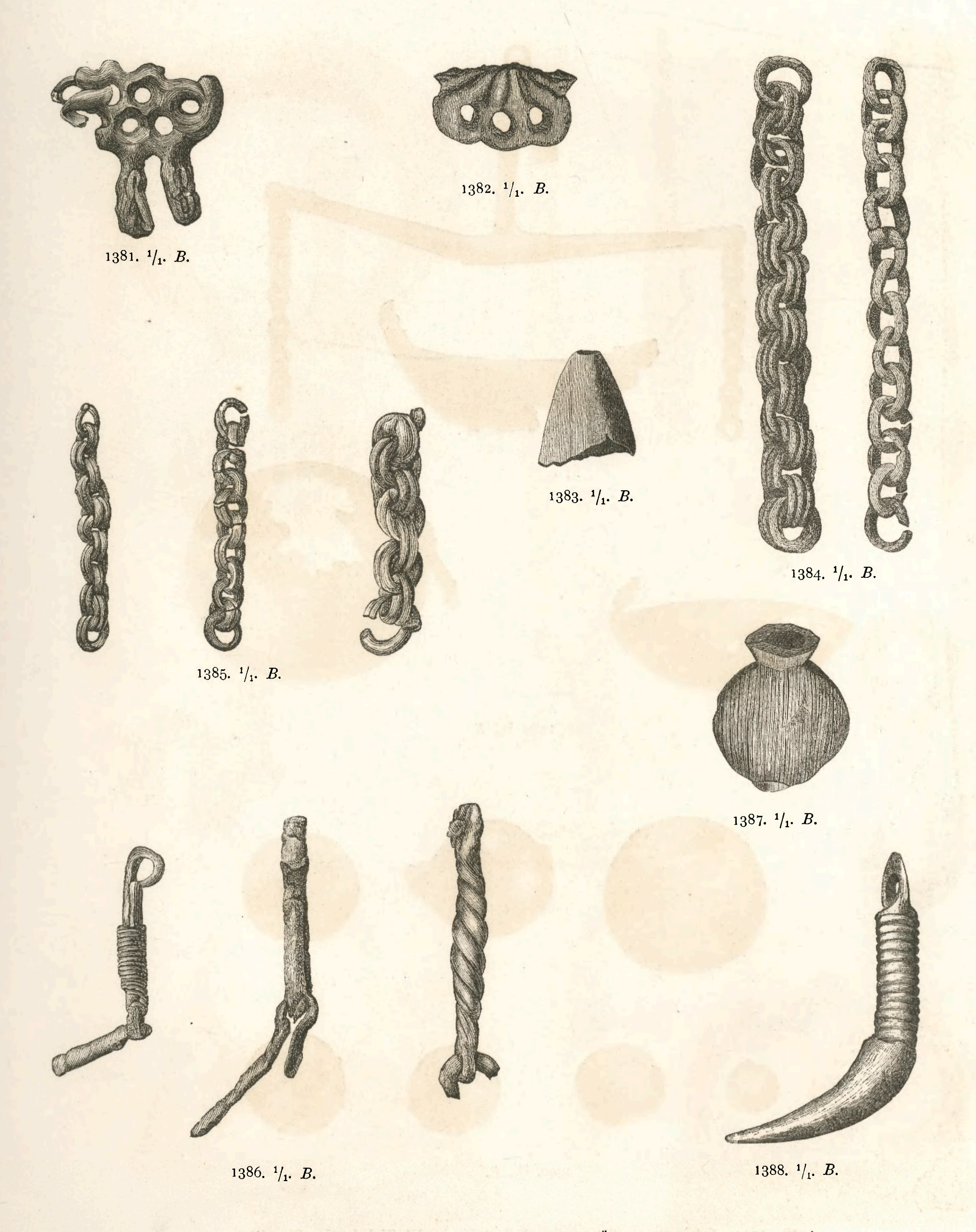

1372. 1/2. *F.*
1373. 2/3. *F.*
1374. 1/1. *B.*
1375. 1/1. *B.*
1376. 2/3. *F.*
1377. Satakunta, Kokemäki, Kierikka. 1/1. *B.*
1378. 1/1. *B.*
1379. 1/1. *B, F.*
1380. 1/1. *B. F.*

1361—1376. Satakunta. — Satacundie. Eura, Pappilanmäki (Kalmisto. — Cimetière).
1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1381. 1/1. *B.*

1382. 1/1. *B.*

1383. 1/1. *B.*

1384. 1/1. *B.*

1385. 1/1. *B.*

1387. 1/1. *B.*

1386. 1/1. *B.*

1388. 1/1. *B.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

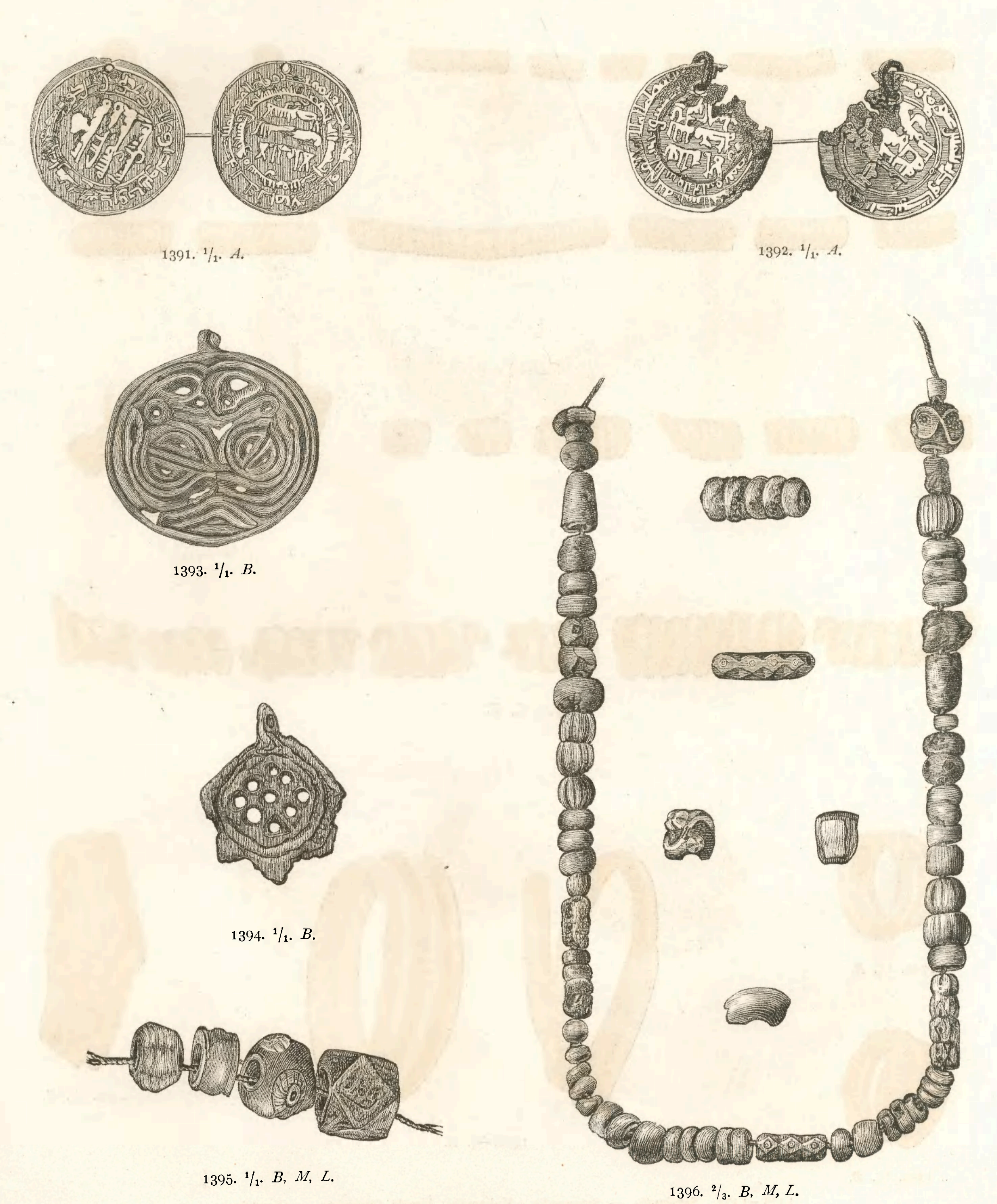
1389. 2/3. *B.*

1390. 1/1. *B.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1391. $^1/_1$. *A.*

1392. $^1/_1$. *A.*

1393. $^1/_1$. *B.*

1394. $^1/_1$. *B.*

1395. $^1/_1$. *B, M, L.*

1396. $^2/_3$. *B, M, L.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1397. $^1/_1$. *B.*

1398. $^1/_1$. *B.*

1399. $^1/_1$. *B.*

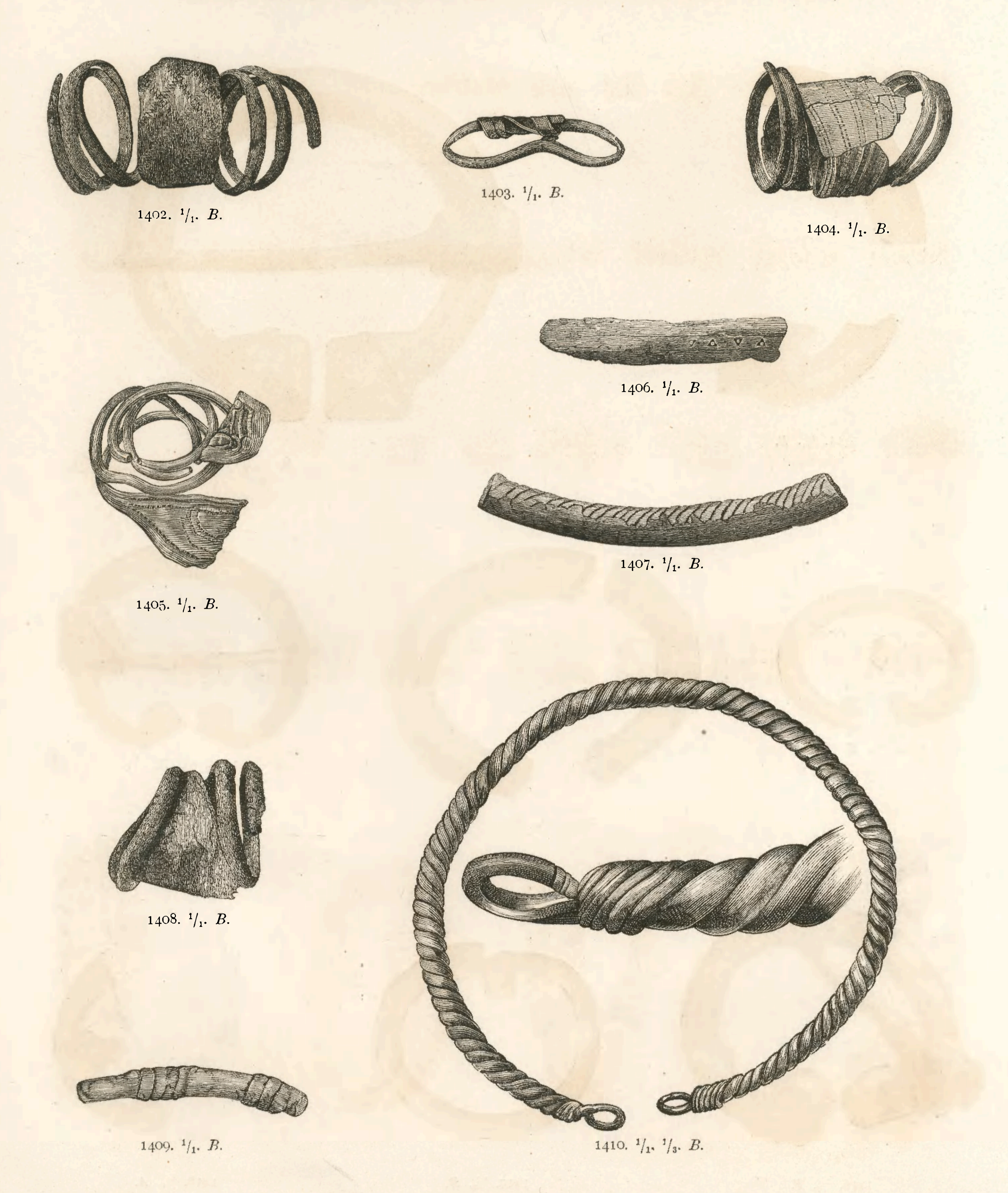
1400. $^1/_1$. *B.*

1401. $^1/_1$. *B.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1402. 1/1. *B.*

1403. 1/1. *B.*

1404. 1/1. *B.*

1406. 1/1. *B.*

1405. 1/1. *B.*

1407. 1/1. *B.*

1408. 1/1. *B.*

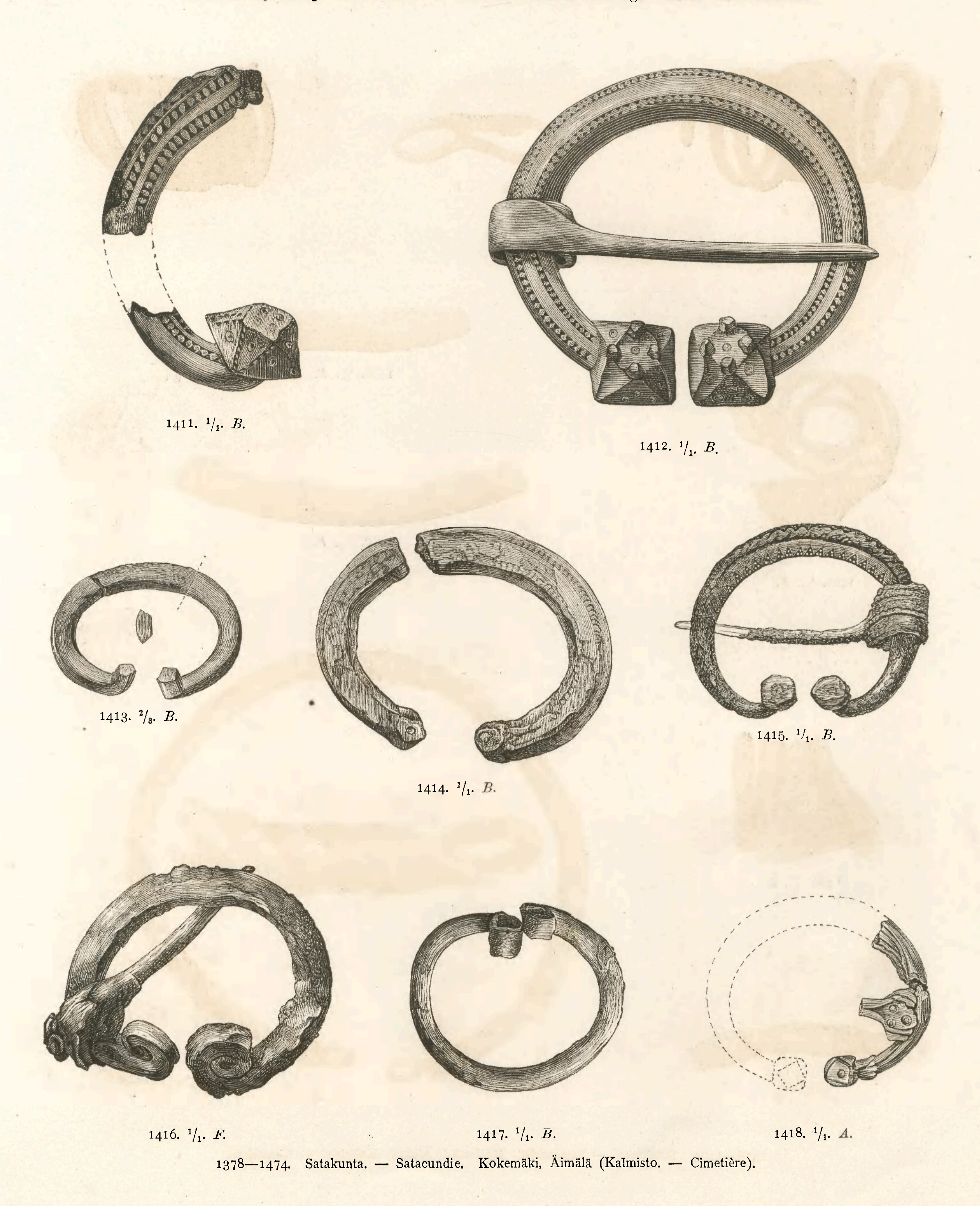
1409. 1/1. *B.*

1410. 1/1, 1/3. *B.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1411. 1/1. *B.*

1412. 1/1. *B.*

1413. 2/3. *B.*

1414. 1/1. *B.*

1415. 1/1. *B.*

1416. 1/1. *F.*

1417. 1/1. *B.*

1418. 1/1. *A.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1419. $^1/_1$. *B.*

1420. $^2/_3$. *B.*

1421. $^1/_1$. *B.*

1422. $^1/_1$. *B.*

1423. $^1/_1$. *F.*

1424. $^1/_1$. *B.*

1425. $^1/_1$. *B.*

1426. $^1/_1$. *B.*

1427. $^1/_1$. *B.*

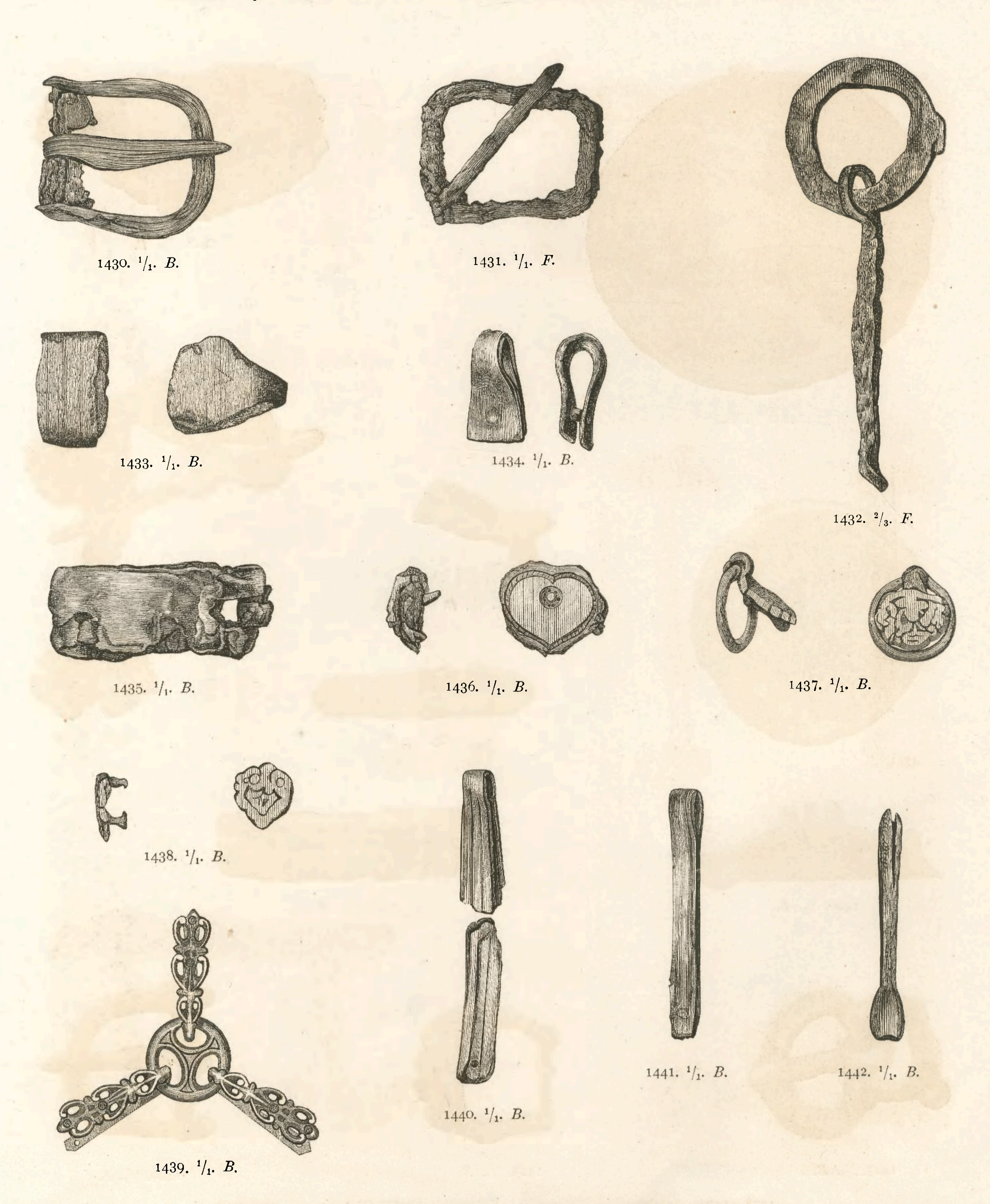
1428. $^1/_1$. *B.*

1429. $^1/_1$. *F.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1430. $^1/_1$. *B.*

1431. $^1/_1$. *F.*

1432. $^2/_3$. *F.*

1433. $^1/_1$. *B.*

1434. $^1/_1$. *B.*

1435. $^1/_1$. *B.*

1436. $^1/_1$. *B.*

1437. $^1/_1$. *B.*

1438. $^1/_1$. *B.*

1439. $^1/_1$. *B.*

1440. $^1/_1$. *B.*

1441. $^1/_1$. *B.*

1442. $^1/_1$. *B.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1443. 1/1. *F.*

1444. 1/1. *F.*

1445. 1/1. *B.*

1447. 1/1. *F.*

1448. 1/1. *F.*

1449. 1/1. *F.*

1450. 1/1. *F.*

1446. 1/1. *B.*

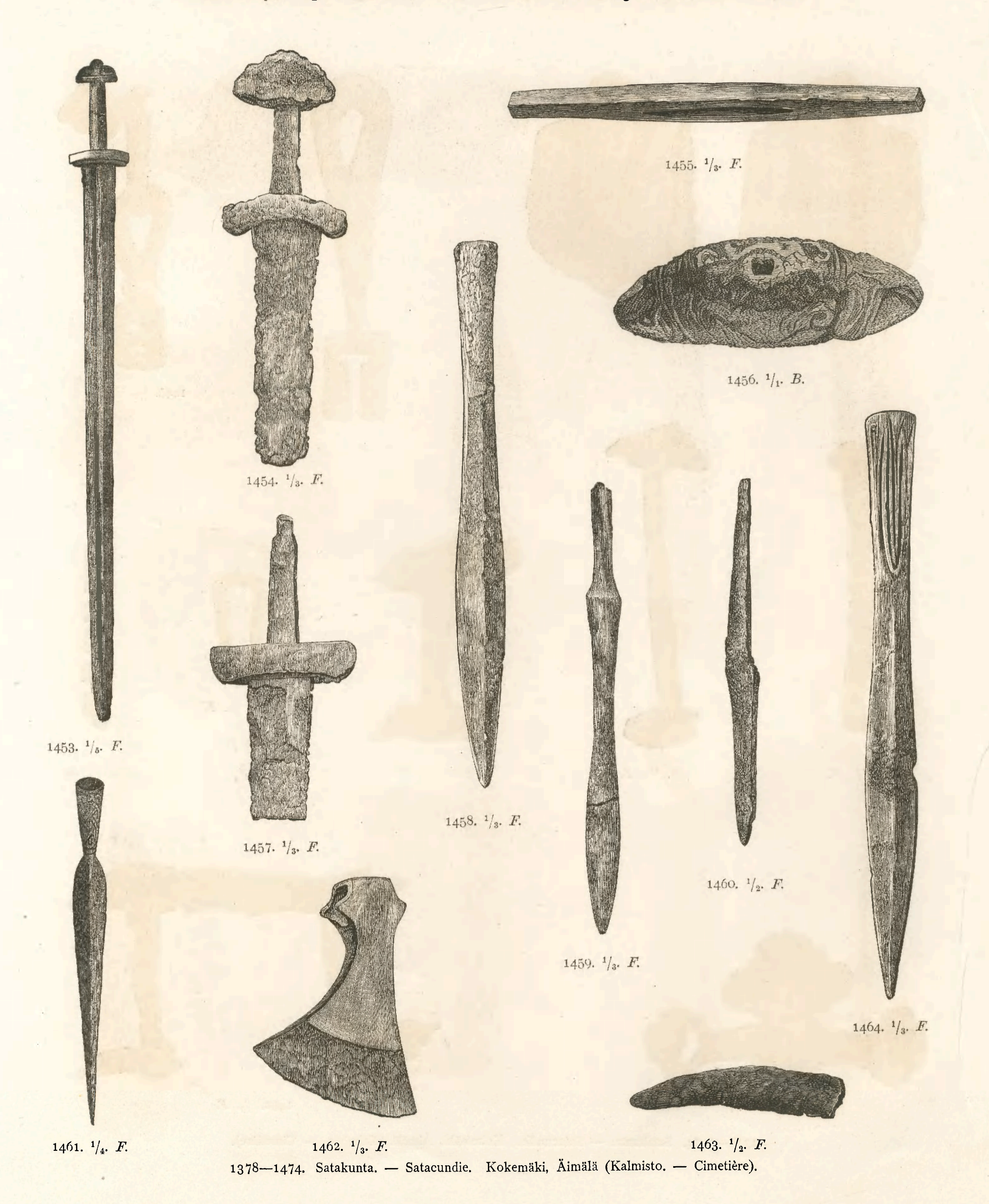
1451. 1/2. *F.*

1452. 1/1. *F.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1453. 1/5. *F.* 1454. 1/3. *F.* 1455. 1/3. *F.* 1456. 1/1. *B.* 1457. 1/3. *F.* 1458. 1/3. *F.* 1459. 1/3. *F.* 1460. 1/2. *F.* 1461. 1/4. *F.* 1462. 1/3. *F.* 1463. 1/2. *F.* 1464. 1/3. *F.*

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

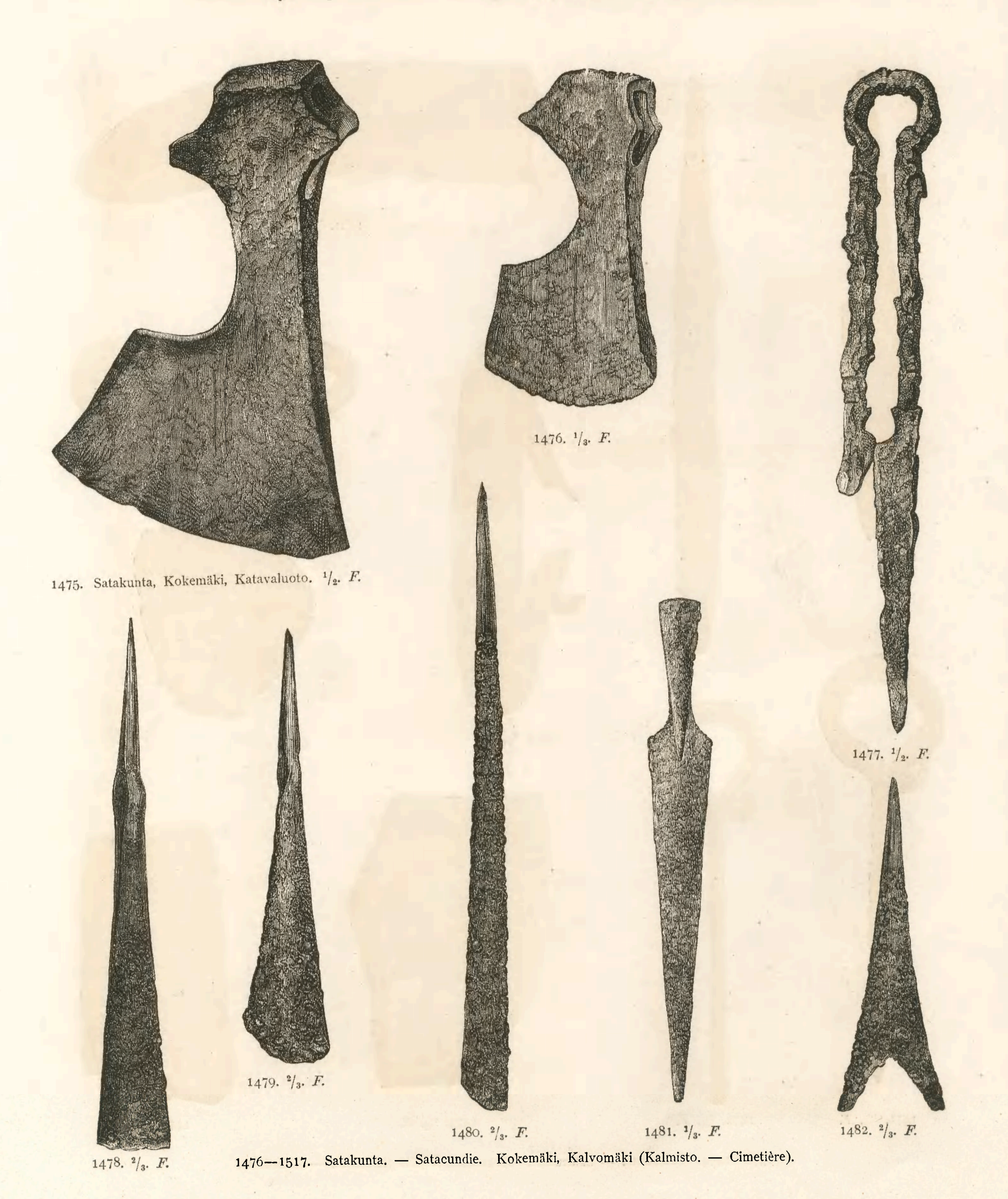
Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1378—1474. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Äimälä (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1475. Satakunta, Kokemäki, Katavaluoto. 1/2. *F.*

1476. 1/3. *F.*

1477. 1/2. *F.*

1478. 2/3. *F.*

1479. 2/3. *F.*

1480. 2/3. *F.*

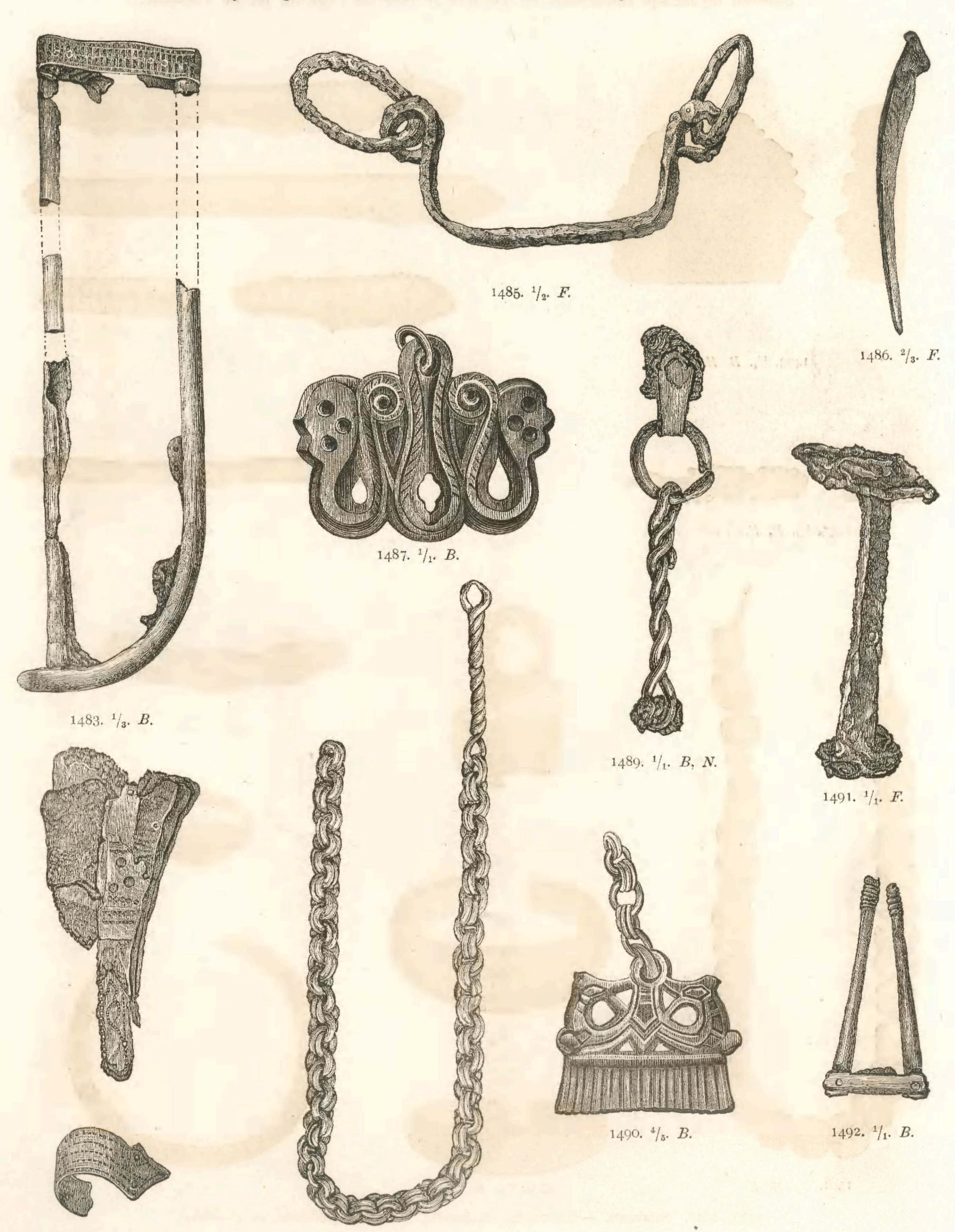
1481. 1/3. *F.*

1482. 2/3. *F.*

1476—1517. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Kalvomäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

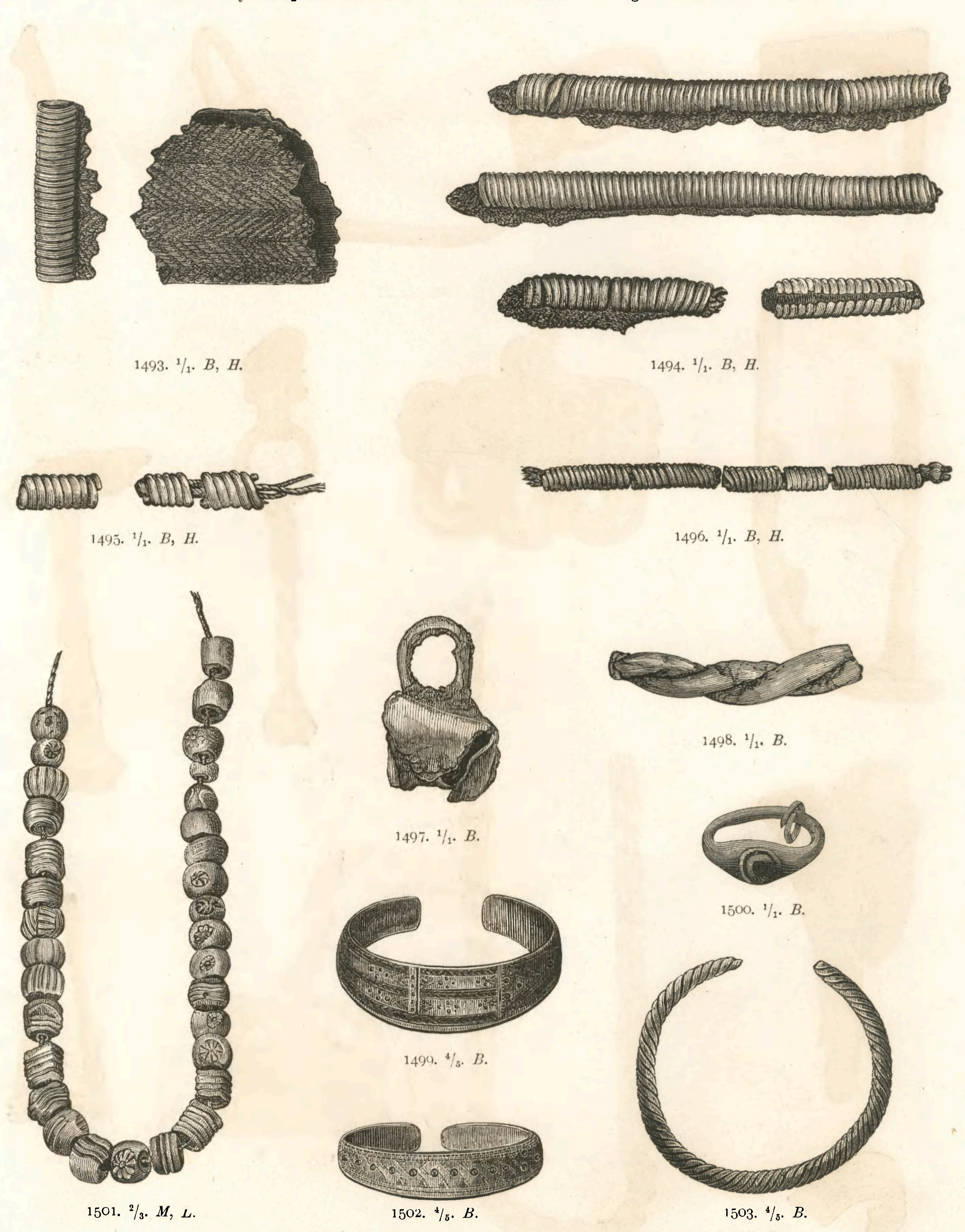
Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1476—1516. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Kalvomäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1493. 1/1. *B, H.*

1494. 1/1. *B, H.*

1495. 1/1. *B, H.*

1496. 1/1. *B, H.*

1497. 1/1. *B.*

1498. 1/1. *B.*

1500. 1/1. *B.*

1499. 4/5. *B.*

1501. 2/3. *M, L.*

1502. 4/5. *B.*

1503. 4/5. *B.*

1476—1516. Satakunta. — Satacundie. Kokemäki, Kalvomäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika — L'âge du fer.

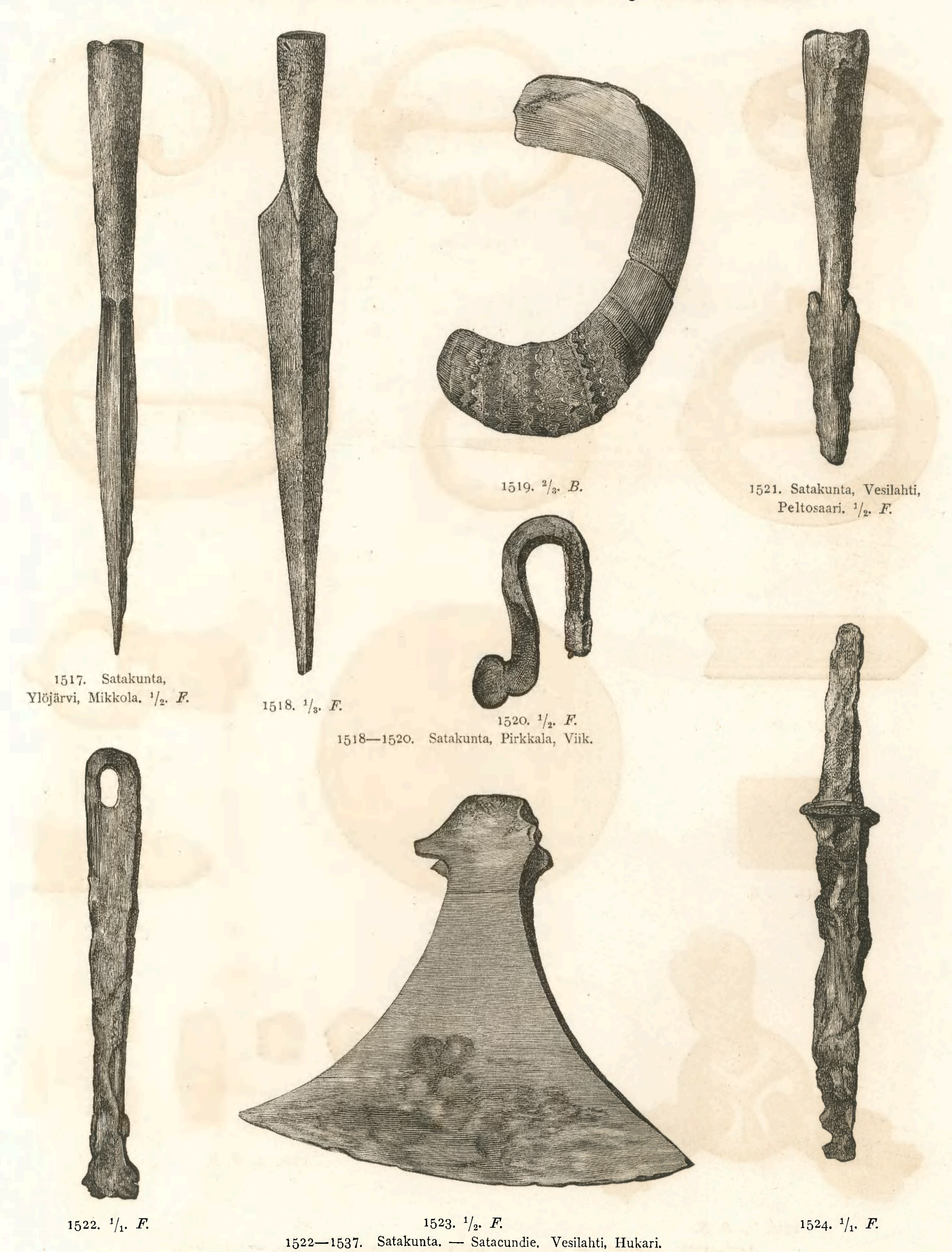
Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1476—1516. Satakunta. — Satacundic. Kokemäki, Kalvomäki (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1517. Satakunta, Ylöjärvi, Mikkola. 1/2. *F.*

1518. 1/3. *F.*

1519. 2/3. *B.*

1520. 1/2. *F.*

1518—1520. Satakunta, Pirkkala, Viik.

1521. Satakunta, Vesilahti, Peltosaari. 1/2. *F.*

1522. 1/1. *F.*

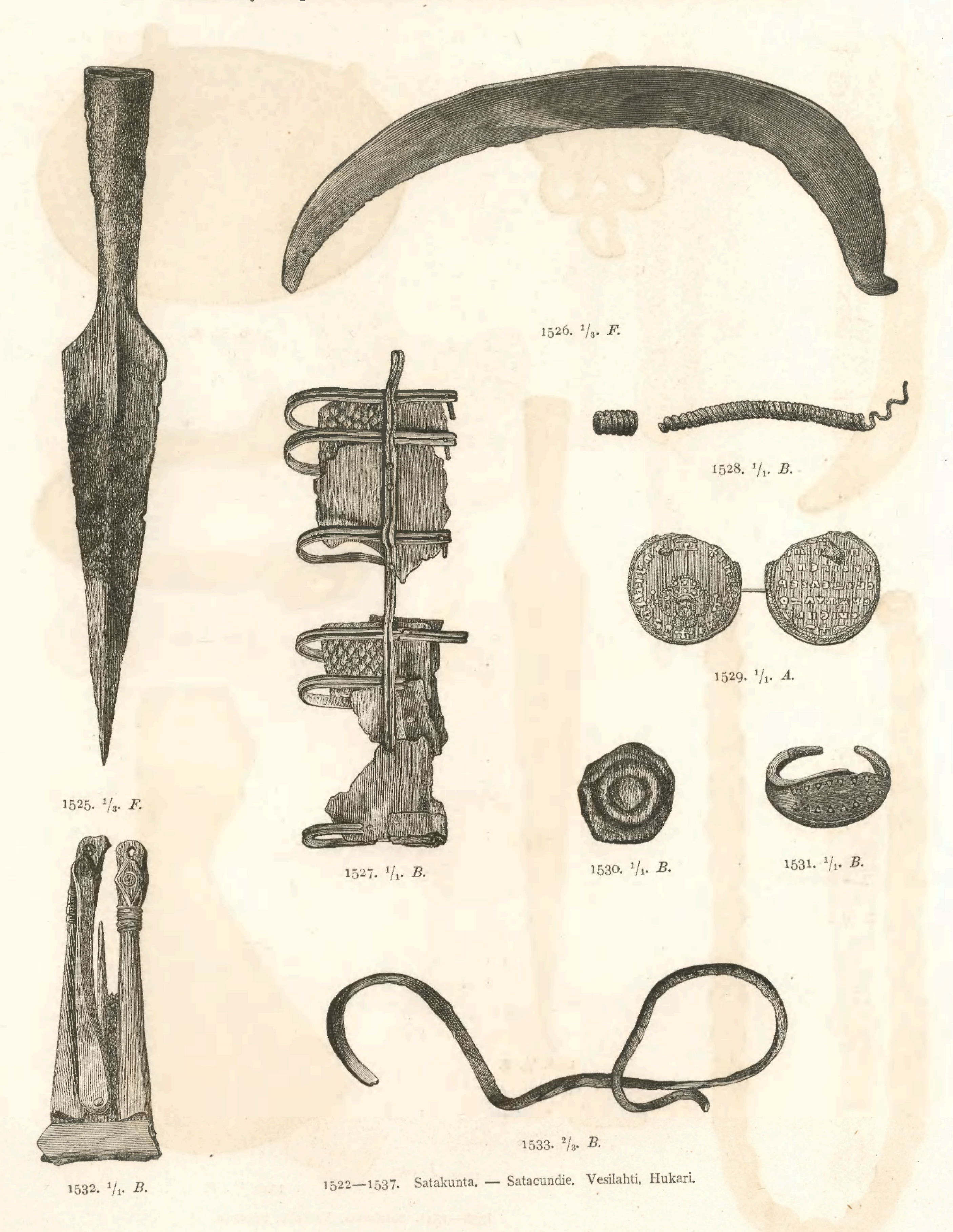
1523. 1/2. *F.*

1524. 1/1. *F.*

1522—1537. Satakunta. — Satacundie. Vesilahti, Hukari.

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1525. $^{1}/_{3}$. *F.*

1526. $^{1}/_{3}$. *F.*

1527. $^{1}/_{1}$. *B.*

1528. $^{1}/_{1}$. *B.*

1529. $^{1}/_{1}$. *A.*

1530. $^{1}/_{1}$. *B.*

1531. $^{1}/_{1}$. *B.*

1532. $^{1}/_{1}$. *B.*

1533. $^{2}/_{3}$. *B.*

1522—1537. Satakunta. — Satacundie. Vesilahti. Hukari.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1534. 1/1. *B.*

1535. 1/1. *B.*

1536. 1/1. *B.*

1539. 1/1. *B.*

1538. 1/3. *F.*

1540. 1/2. *F.*

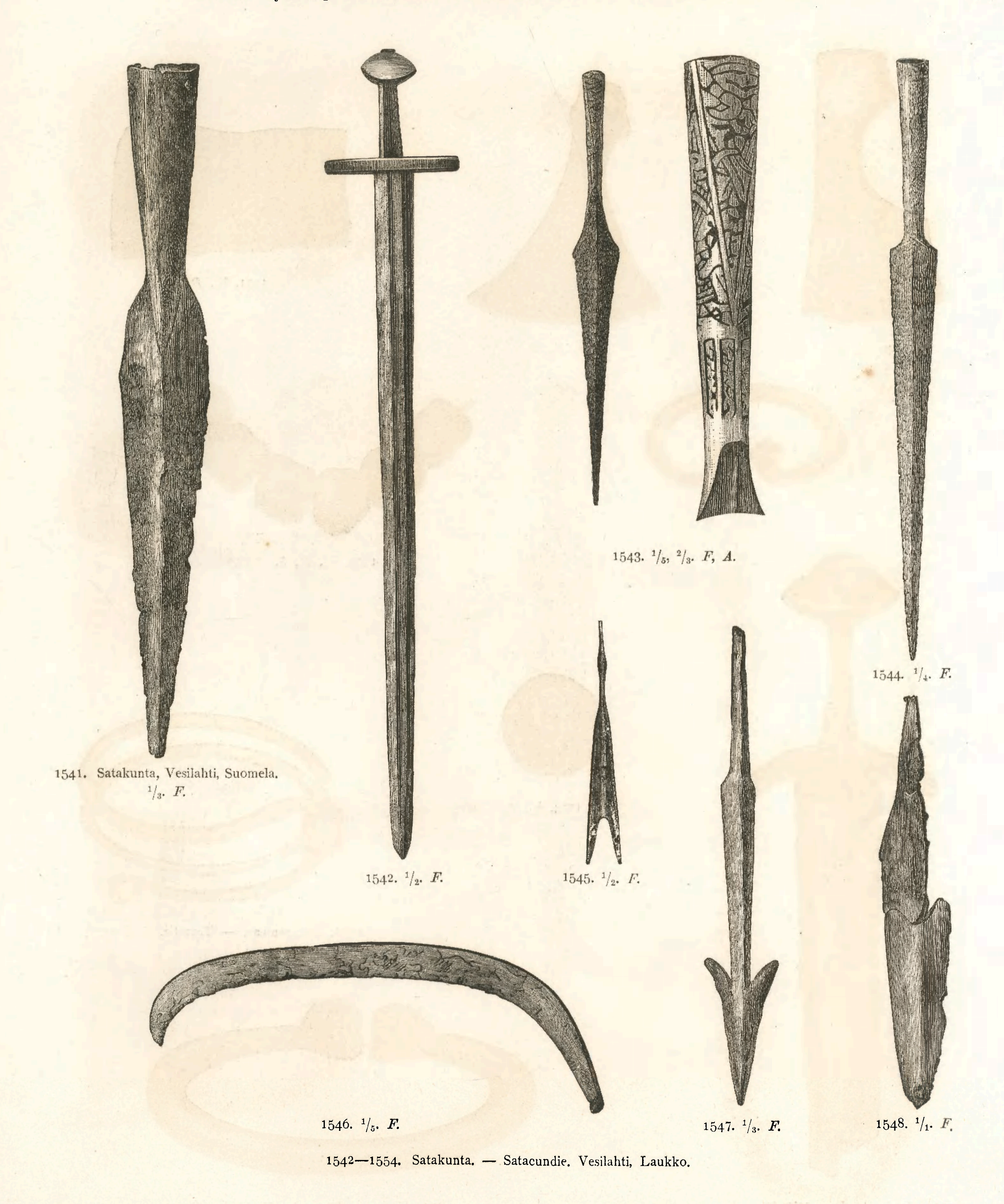
1538—1541. Satakunta, Vesilahti, Suomela.

1537. 2/3. *B.*

1522—1537. Satakunta. — Satacundie. Vesilahti, Hukari.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1541. Satakunta, Vesilahti, Suomela. 1/3. *F.*

1542. 1/2. *F.*

1543. 1/5, 2/3. *F, A.*

1544. 1/4. *F.*

1545. 1/2. *F.*

1546. 1/5. *F.*

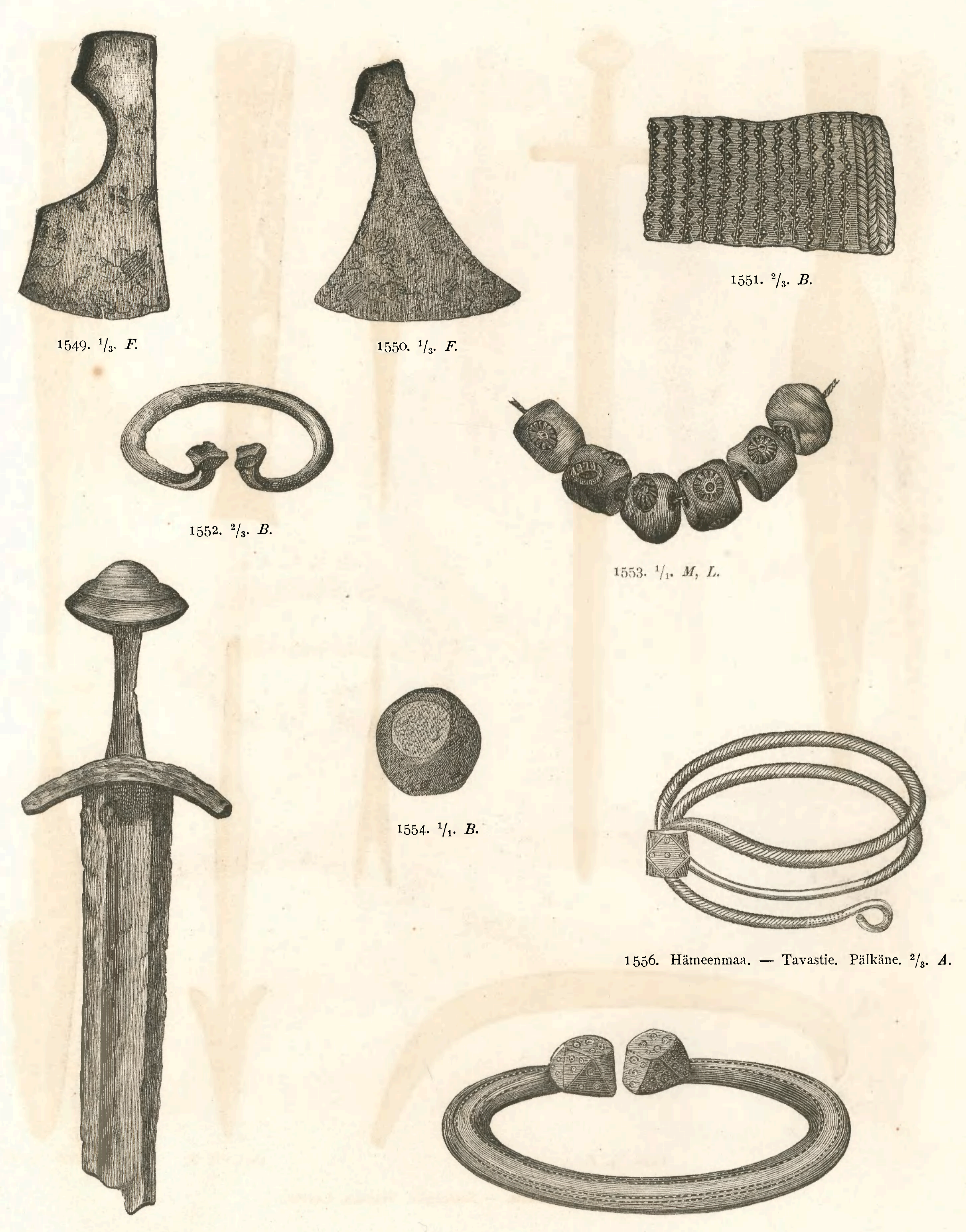
1547. 1/3. *F.*

1548. 1/1. *F.*

1542—1554. Satakunta. — Satacundie. Vesilahti, Laukko.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1549. 1/3. *F.*

1550. 1/3. *F.*

1551. 2/3. *B.*

1552. 2/3. *B.*

1553. 1/1. *M, L.*

1554. 1/1. *B.*

1555. Satakunta, Lempäälä, Hinneri. 1/3. *F.*

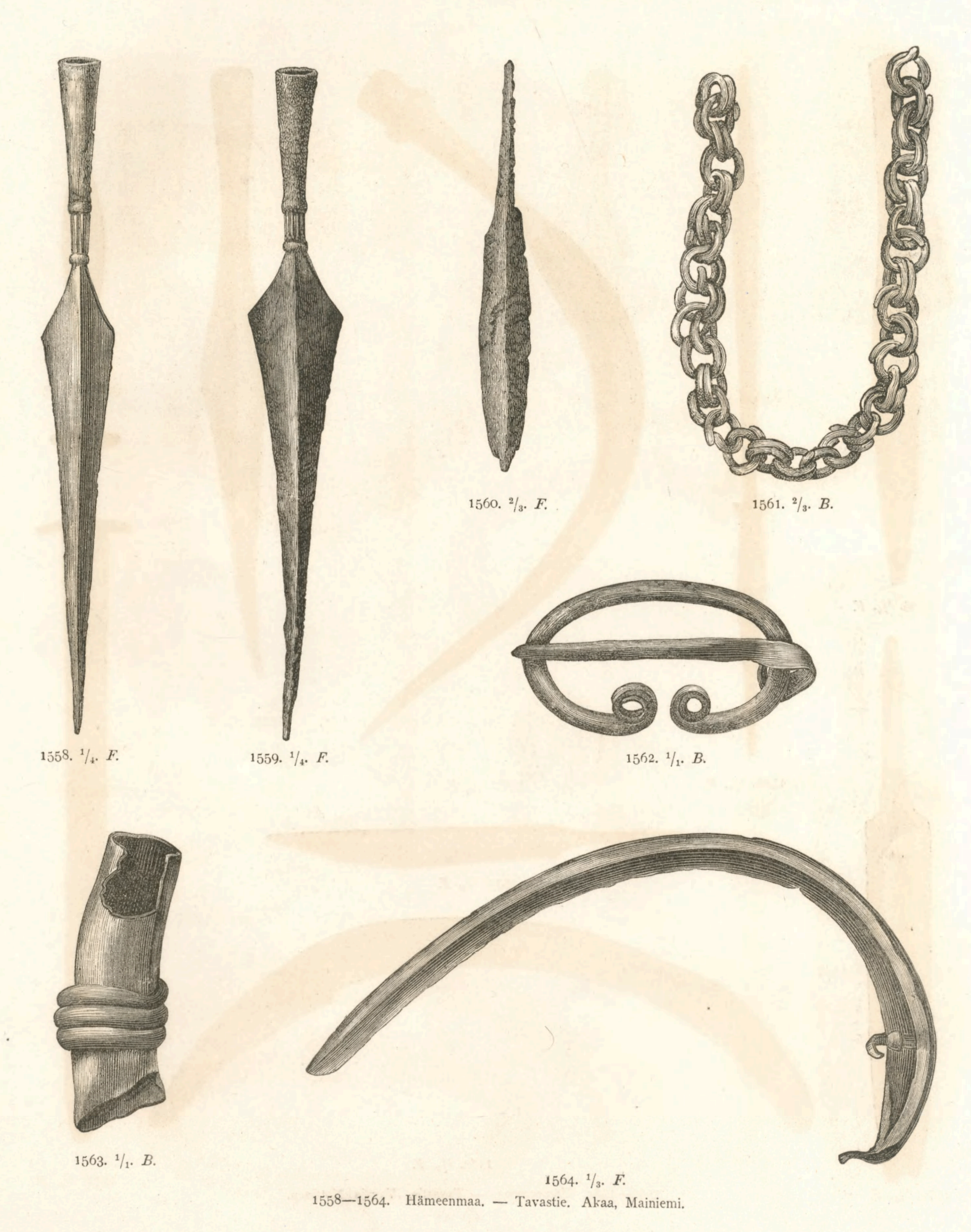
1556. Hämeenmaa. — Tavastie. Pälkäne. 2/3. *A.*

1557. Hämeenmaa. — Tavastie. Koski. 1/1. *B.*

1542—1554. Satakunta. — Satacundie. Vesilahti, Laukko.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

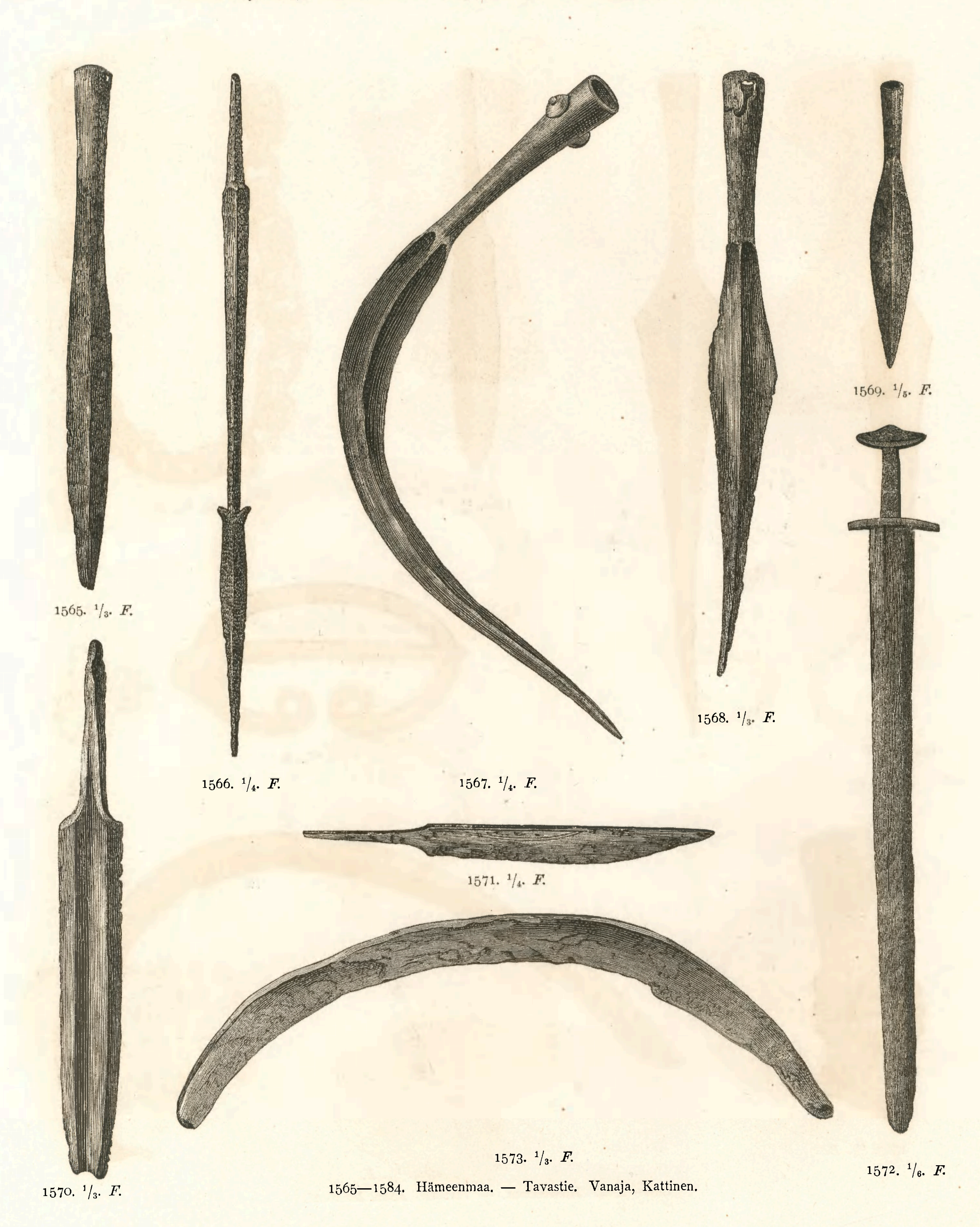

1558. 1/4. F. 1559. 1/4. F. 1560. 2/3. F. 1561. 2/3. B. 1562. 1/1. B. 1563. 1/1. B. 1564. 1/3. F.

1558—1564. Hämeenmaa. — Tavastie. Akaa, Mainiemi.

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1565. 1/3. *F.*

1566. 1/4. *F.*

1567. 1/4. *F.*

1568. 1/3. *F.*

1569. 1/5. *F.*

1570. 1/3. *F.*

1571. 1/4. *F.*

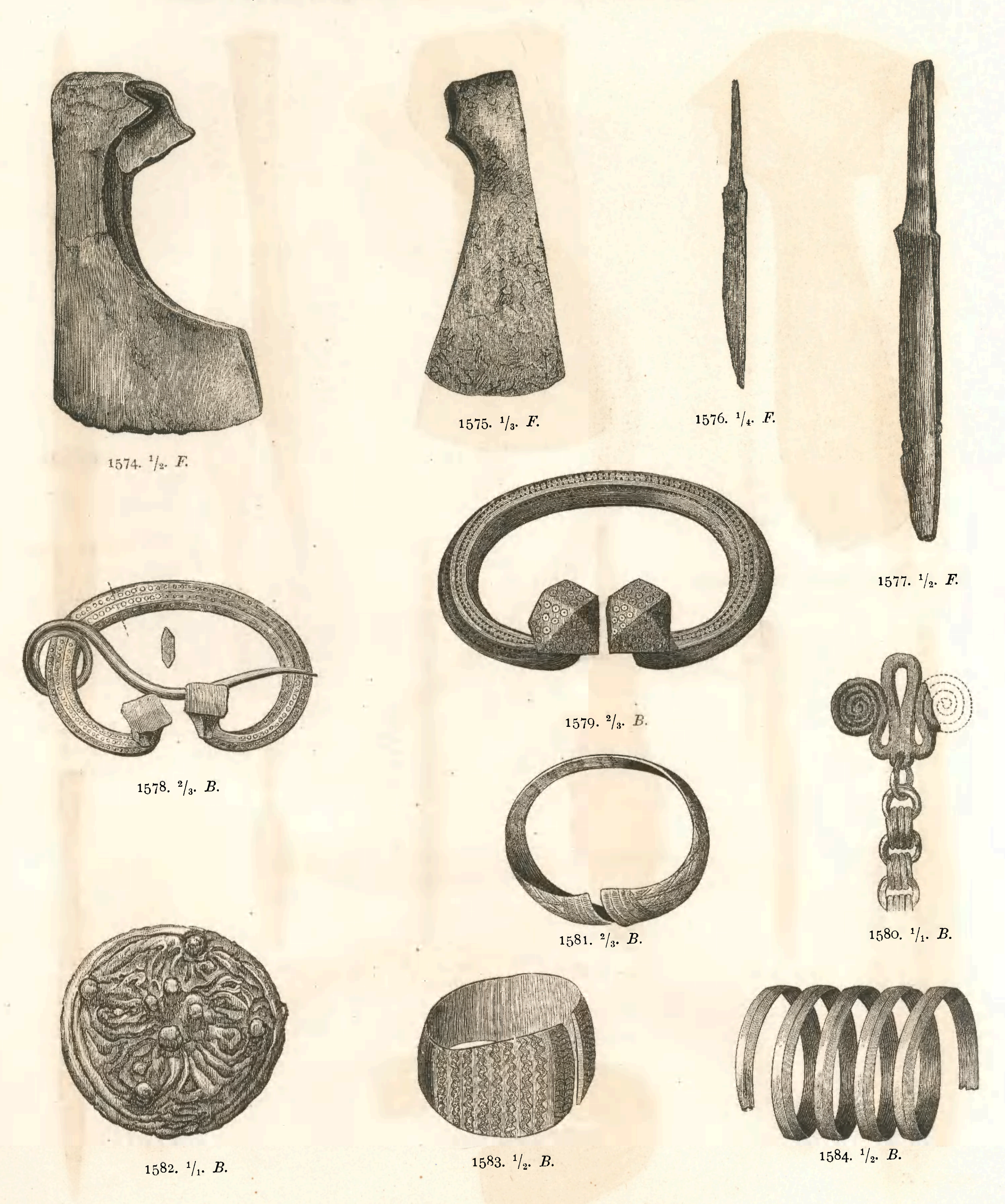
1572. 1/6. *F.*

1573. 1/3. *F.*

1565—1584. Hämeenmaa. — Tavastie. Vanaja, Kattinen.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1574. 1/2. *F.* 1575. 1/3. *F.* 1576. 1/4. *F.* 1577. 1/2. *F.*

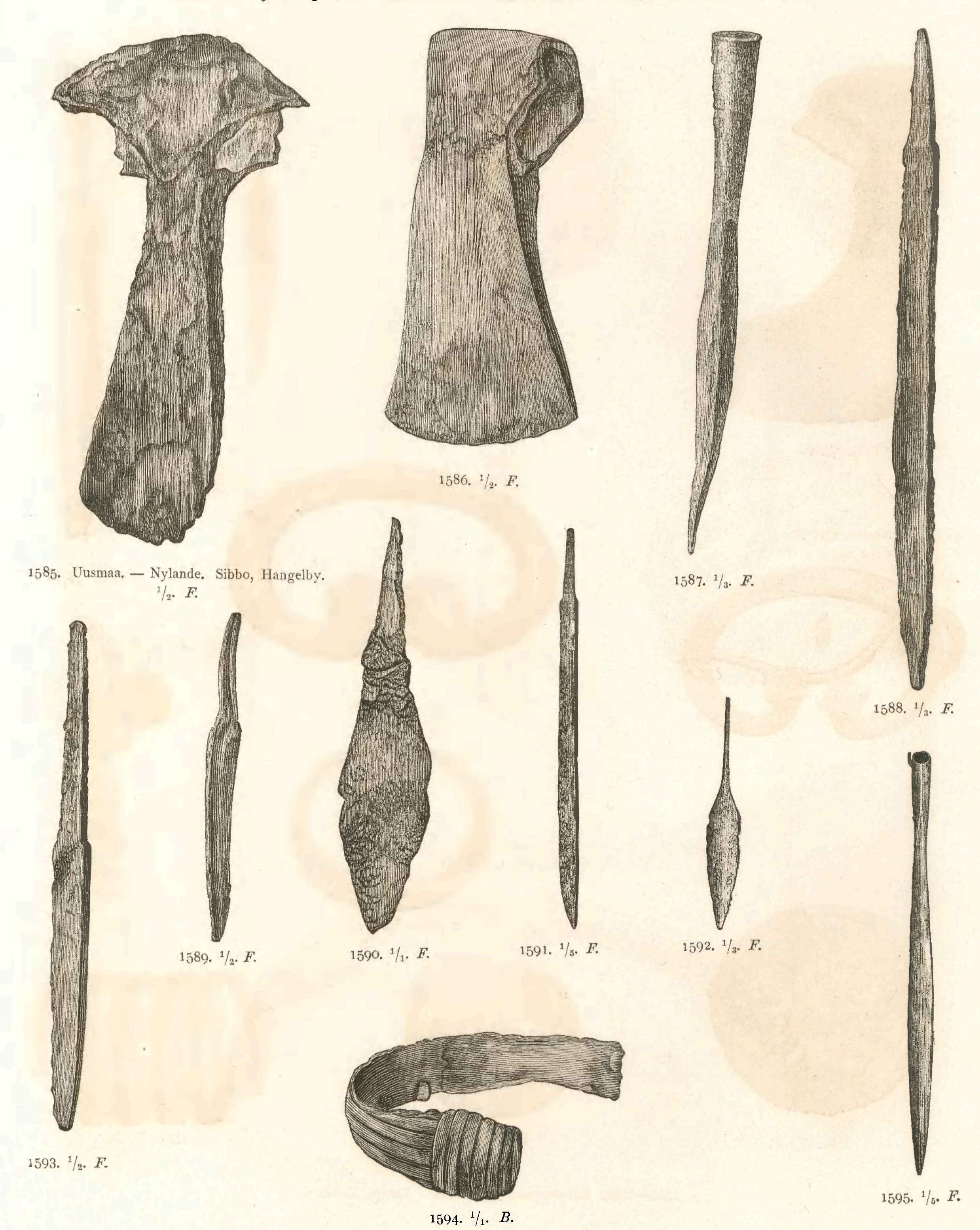
1578. 2/3. *B.* 1579. 2/3. *B.* 1580. 1/1. *B.* 1581. 2/3. *B.*

1582. 1/1. *B.* 1583. 1/2. *B.* 1584. 1/2. *B.*

1565—1584. Hämeenmaa. — Tavastie. Vanaja, Kattinen.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1585. Uusmaa. — Nylande. Sibbo, Hangelby. 1/2. *F.*

1586. 1/2. *F.*

1587. 1/3. *F.*

1588. 1/3. *F.*

1589. 1/2. *F.*

1590. 1/1. *F.*

1591. 1/5. *F.*

1592. 1/3. *F.*

1593. 1/2. *F.*

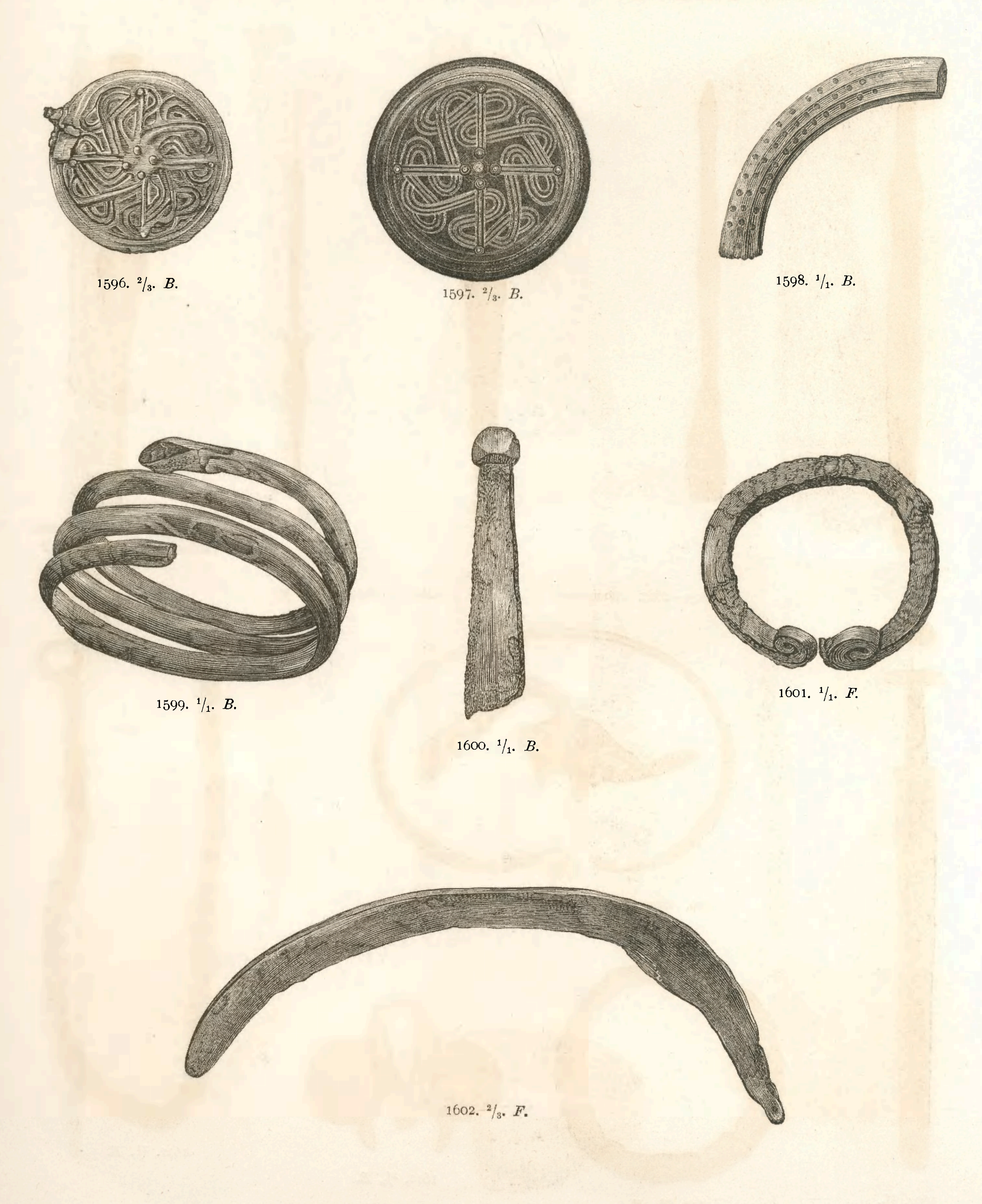
1594. 1/1. *B.*

1595. 1/5. *F.*

1586—1602. Hämeenmaa. — Tavastie. Janakkala, Vanajantaka.

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1596. $^{2}/_{3}$. *B.*

1597. $^{2}/_{3}$. *B.*

1598. $^{1}/_{1}$. *B.*

1599. $^{1}/_{1}$. *B.*

1600. $^{1}/_{1}$. *B.*

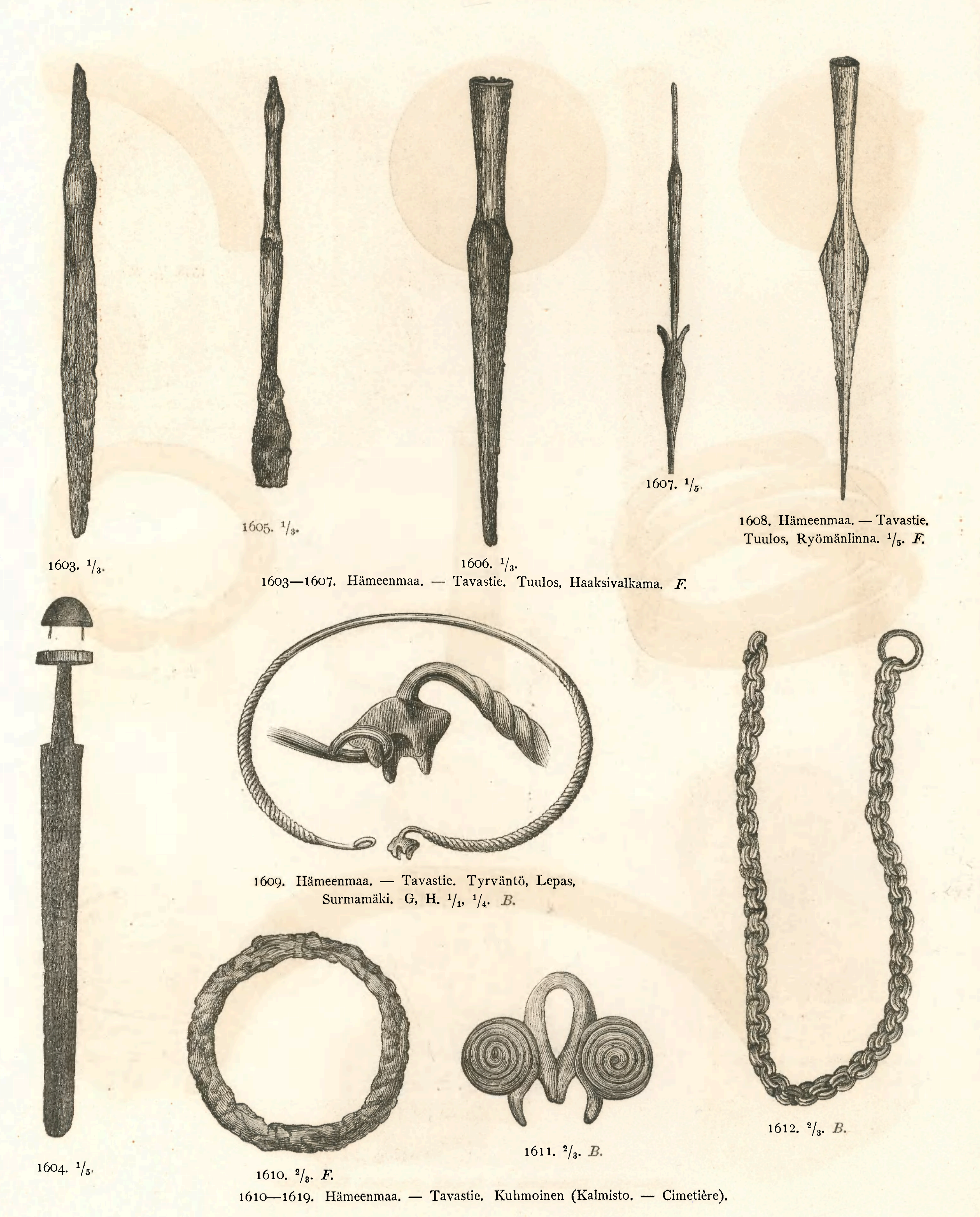
1601. $^{1}/_{1}$. *F.*

1602. $^{2}/_{3}$. *F.*

1586—1602. Hämeenmaa. — Tavastie. Janakkala, Vanajantaka.

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1603. $^1/_3$.

1605. $^1/_3$.

1606. $^1/_3$.

1607. $^1/_5$.

1608. Hämeenmaa. — Tavastie. Tuulos, Ryömänlinna. $^1/_5$. *F.*

1603—1607. Hämeenmaa. — Tavastie. Tuulos, Haaksivalkama. *F.*

1609. Hämeenmaa. — Tavastie. Tyrväntö, Lepas, Surmamäki. G, H. $^1/_1$, $^1/_4$. *B.*

1604. $^1/_5$.

1610. $^2/_3$. *F.*

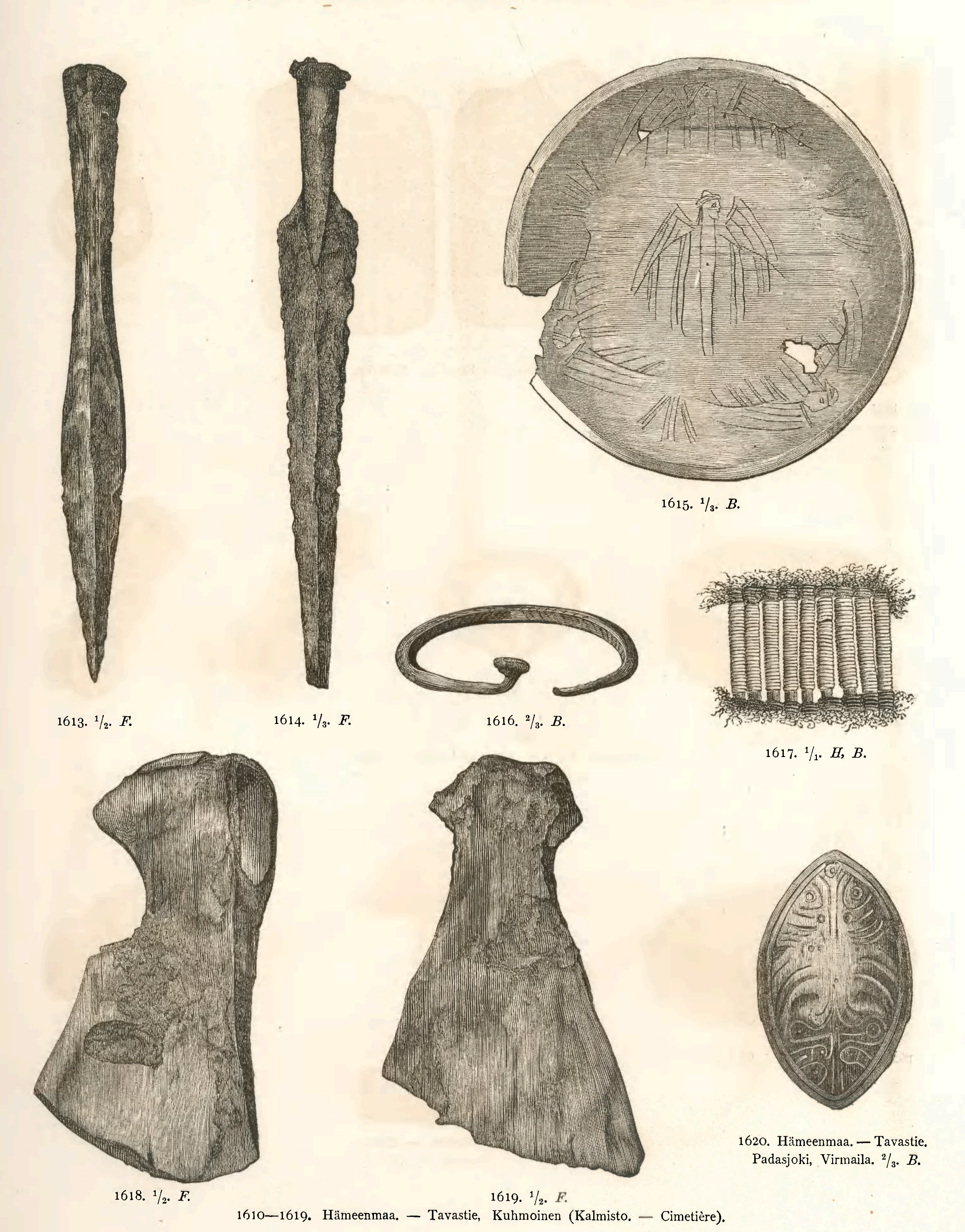
1611. $^2/_3$. *B.*

1612. $^2/_3$. *B.*

1610—1619. Hämeenmaa. — Tavastie. Kuhmoinen (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1615. $^1/_3$. *B.*

1613. $^1/_2$. *F.* 1614. $^1/_3$. *F.* 1616. $^2/_3$. *B.* 1617. $^1/_1$. *H, B.*

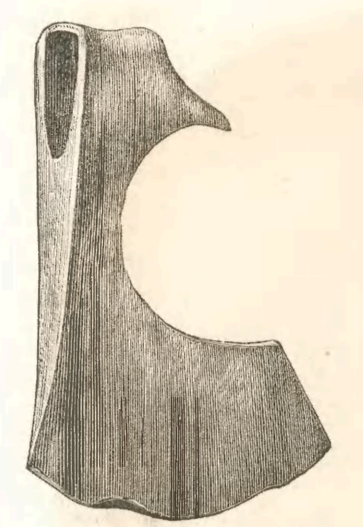
1620. Hämeenmaa. — Tavastie. Padasjoki, Virmaila. $^2/_3$. *B.*

1618. $^1/_2$. *F.* 1619. $^1/_2$. *F.*

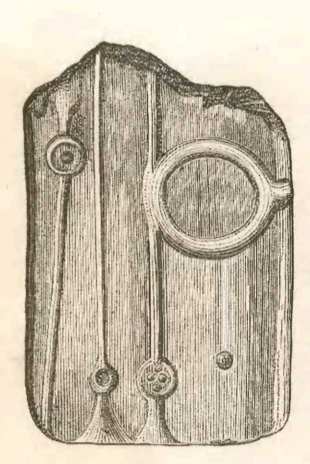
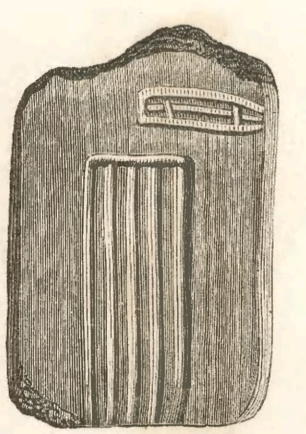
1610—1619. Hämeenmaa. — Tavastie, Kuhmoinen (Kalmisto. — Cimetière).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

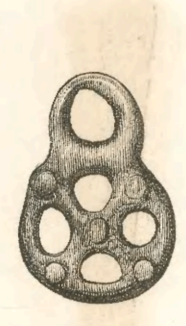
Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

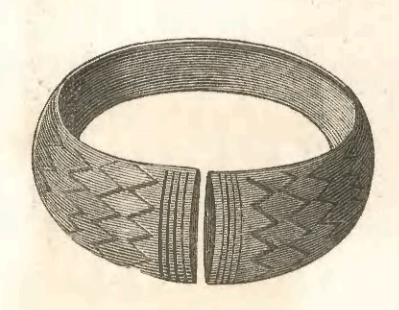
1621. Savo. — Savolaks.
Kangasniemi, Kaihlajärvi. $^1/_3$. *F.*

1622. Savo. — Savolaks. Pielavesi. $^1/_1$. *P.*

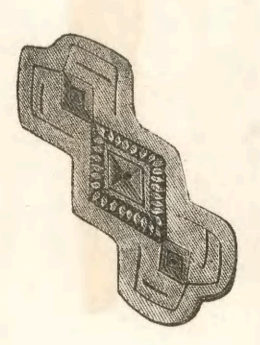
1623. $^1/_1$.

1624. $^2/_3$.

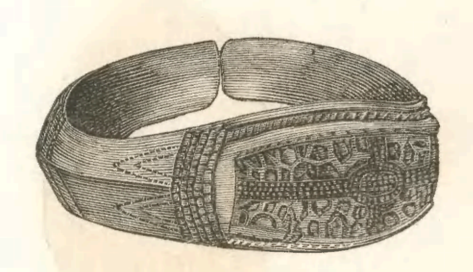

1625. $^1/_1$.

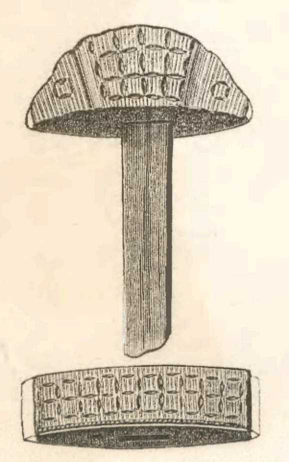

1626. $^1/_1$.

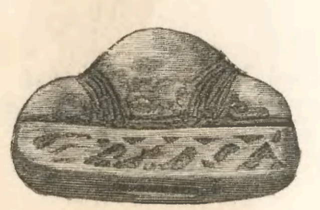
1624—1626. Savo. — Savolaks. Kuopio, Haminalahti. *B.*

1627. Savo, Taipalsaari, Siko-Salo. $^2/_3$. *B.*

1628. Karjala. — Carelie.
Kaukola. $^1/_2$. *F.*

1629. Karjala. — Carelie.
Räisälä, Linnasaari. $^2/_3$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

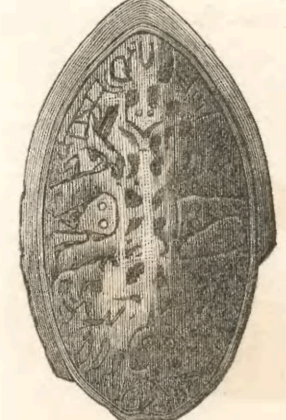
1632. 1/2. *B.*

1633. 2/3. *B.*

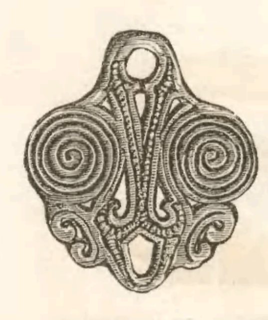
1630. 1/2. *F.* 1634. 2/3. *B.* 1635. 2/3. *B.* 1636. 2/3. *B.*

1633—1636. Karjala. — Carelie. Räisälä, Ivaskanmäki.

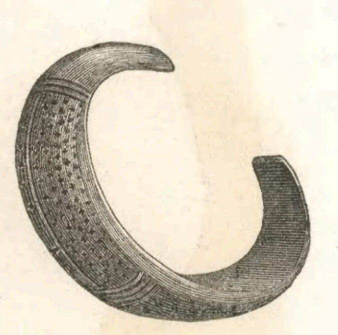
1637. Karjala. — Carelie.
Räisälä, Särkisalo. 1/3. *F.*

1631. 2/3. *B.*
1630—1632. Karjala. — Carelie.
Räisälä, Särkisalo, Hovisaari.

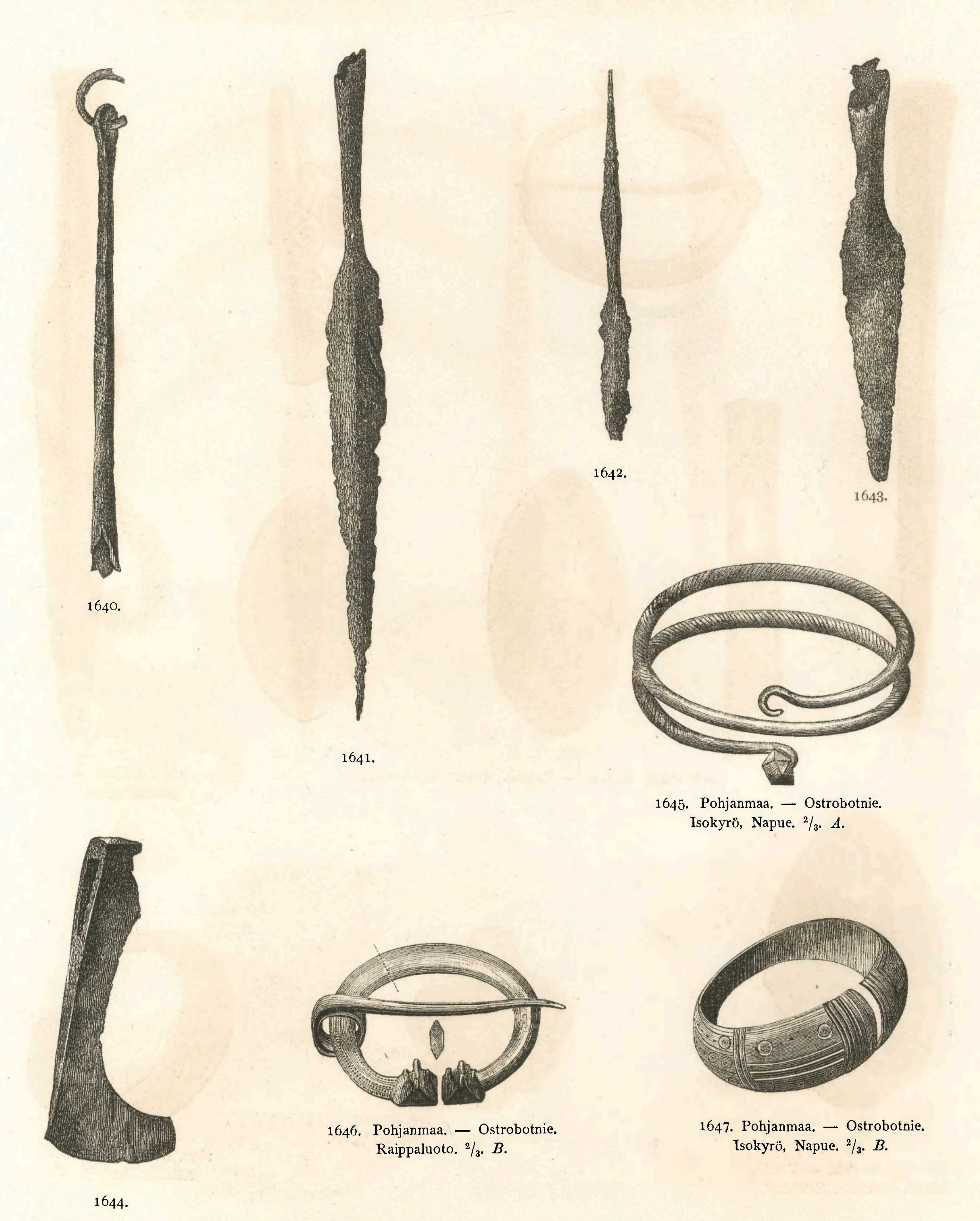
1638. Karjala. — Carelie. Hiitola, Petkola. 2/3. *B.*

1639. Karjala. — Carelie.
Räisälä, Tiuri. 2/3. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1640.

1641.

1642.

1643.

1644.

1645. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Isokyrö, Napue. $^2/_3$. *A.*

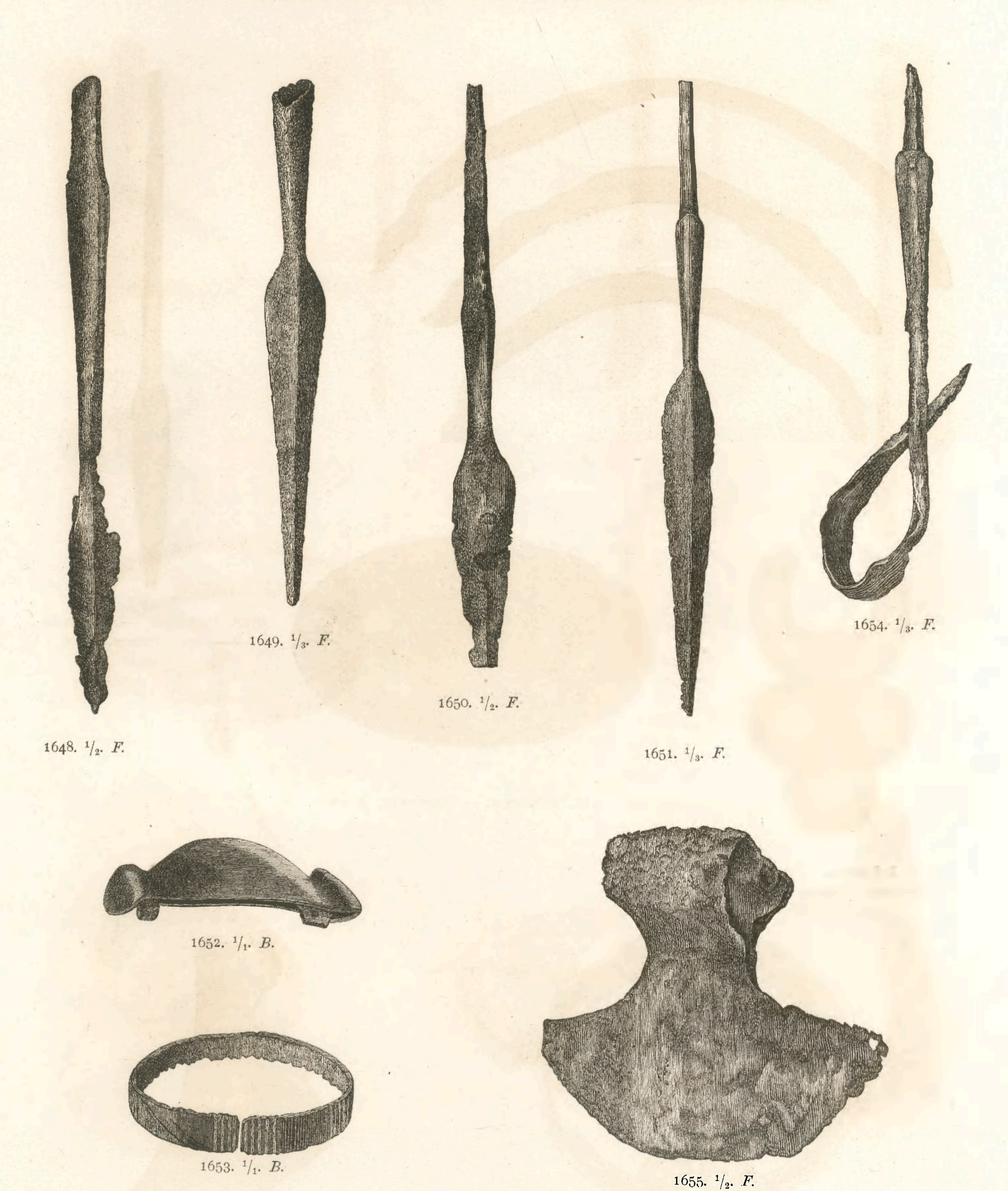
1646. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Raippaluoto. $^2/_3$. *B.*

1647. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Isokyrö, Napue. $^2/_3$. *B.*

1640—1644. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö, Haavistonmäki. G. H. $^1/_3$. *F.*

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1648. 1/2. *F.*

1649. 1/3. *F.*

1650. 1/2. *F.*

1651. 1/3. *F.*

1652. 1/1. *B.*

1653. 1/1. *B.*

1654. 1/3. *F.*

1655. 1/2. *F.*

1648—1653. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö, Kotsalo.

1654, 1655. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Vähäkyrö, Tapoila.

Rauta-aika — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

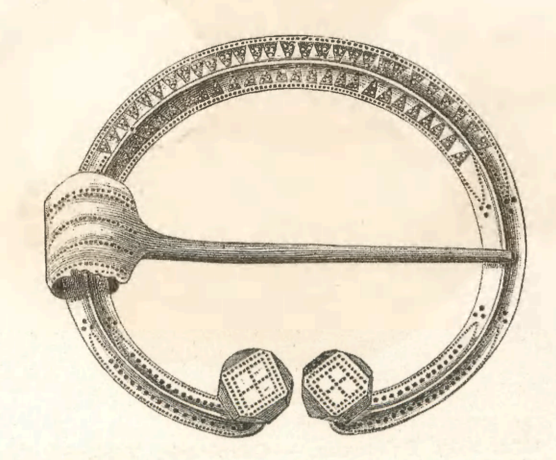
1656. $^1/_2$.

1658. Pohjanmaa. — Ostrobotnie.
Rovaniemi, Tolonen. $^1/_2$. *F.*

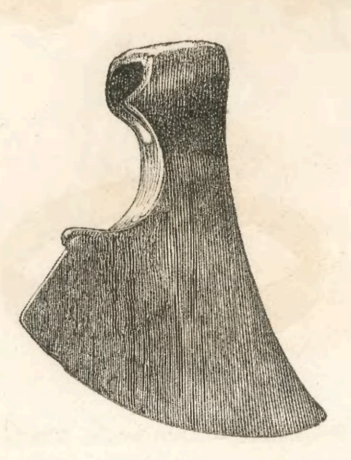
1657. $^2/_3$.

1656, 1657. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Kuusamo. *B.*

1659. Pohjanmaa. — Ostrobotnie.
Sotkamo, Kiuluniemi. $^1/_1$. *B.*

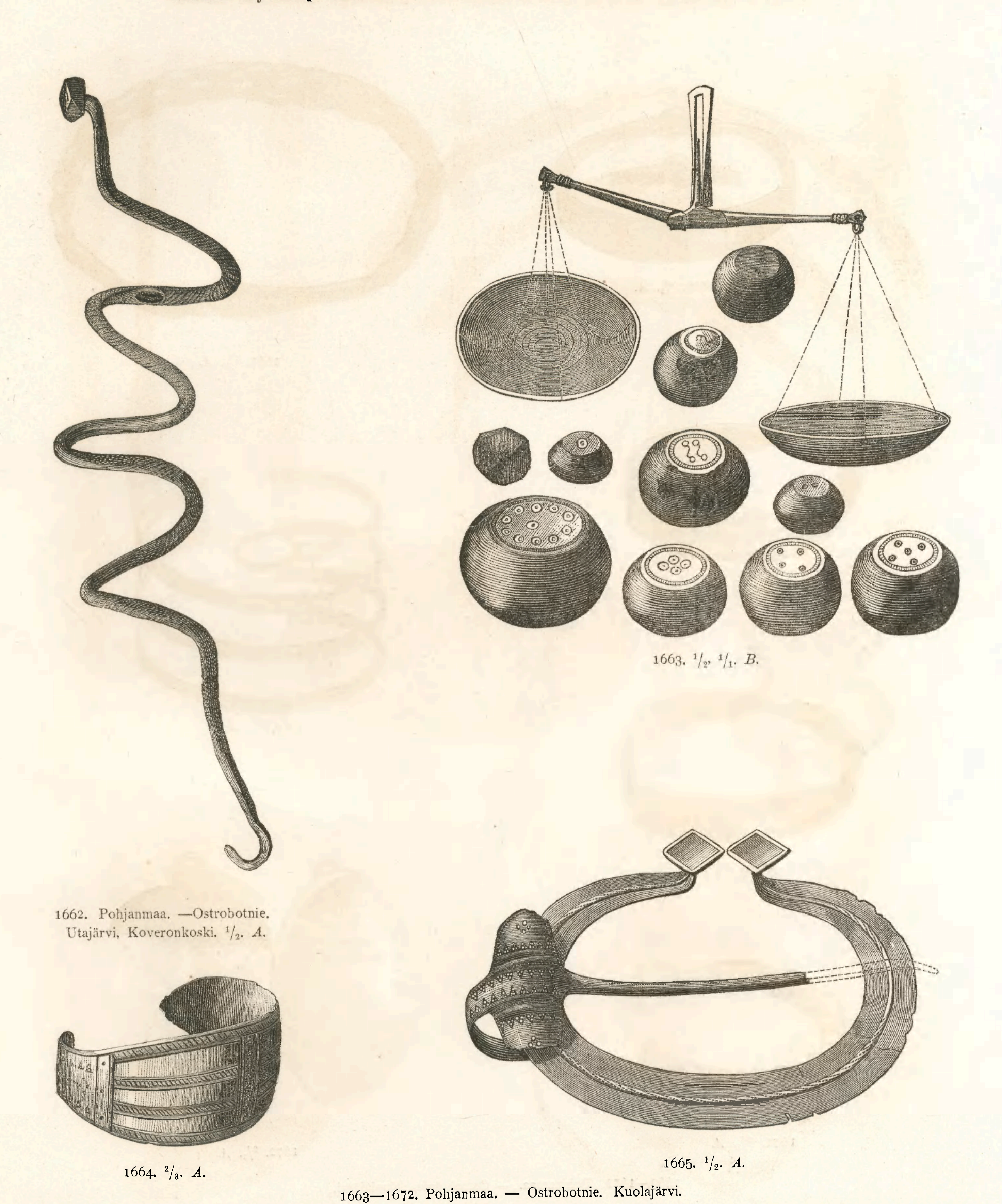
1660. Pohjanmaa. — Ostrobotnie.
Rovaniemi, Oikarainen. $^2/_3$. *A.*

1661. Pohjanmaa. — Ostrobotnie.
Rovaniemi, Halonen. $^1/_2$. *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1663. 1/2, 1/1. *B.*

1662. Pohjanmaa. —Ostrobotnie. Utajärvi, Koveronkoski. 1/2. *A.*

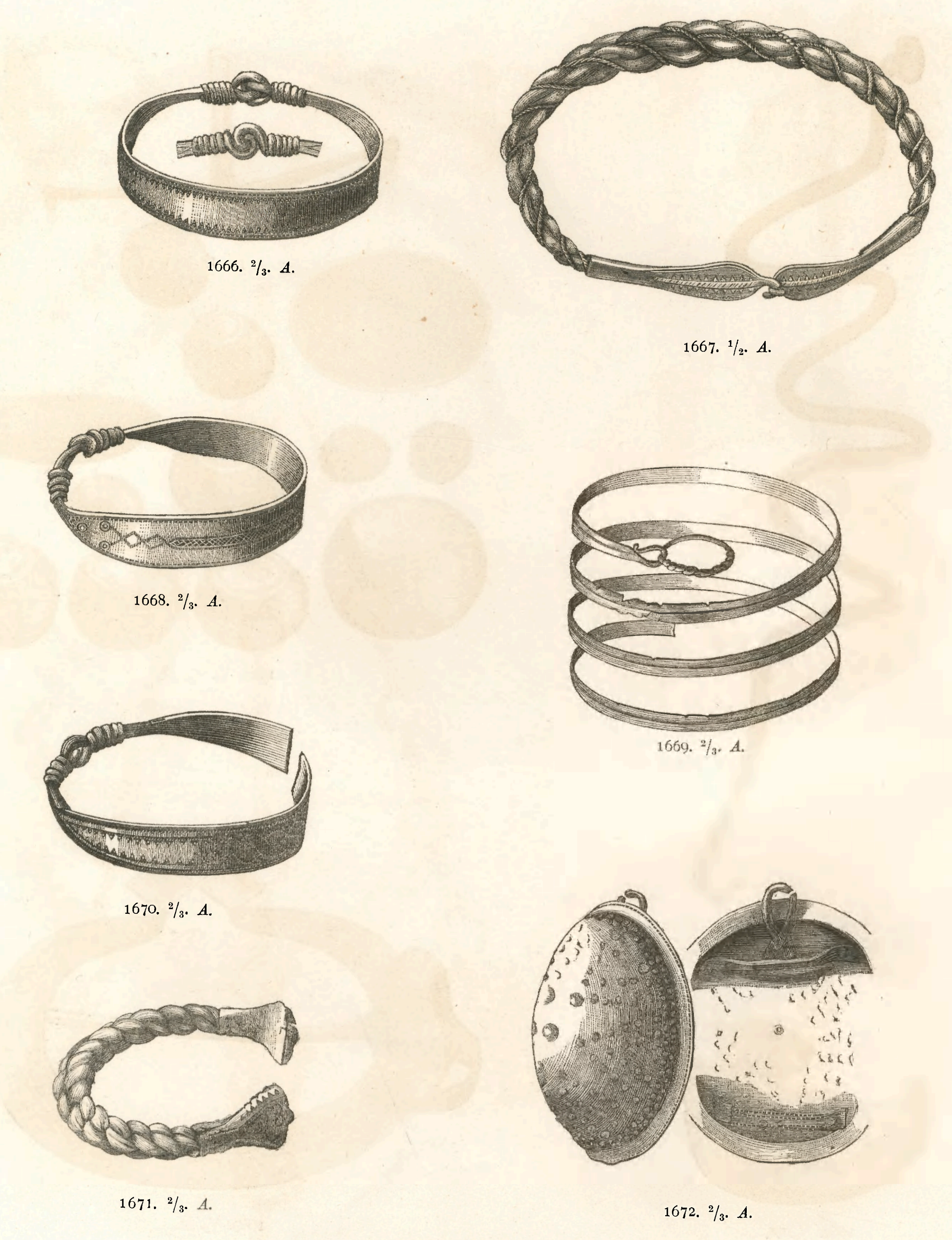
1664. 2/3. *A.*

1665. 1/2. *A.*

1663—1672. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Kuolajärvi.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Suomen myöhempi rauta-aika. — Période recente de l'âge du fer en Finlande.

1666. 2/3. *A.*

1667. 1/2. *A.*

1668. 2/3. *A.*

1669. 2/3. *A.*

1670. 2/3. *A.*

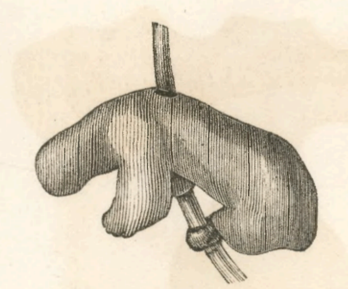
1671. 2/3. *A.*

1672. 2/3. *A.*

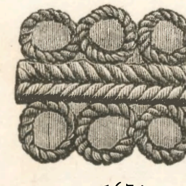
1663—1672. Pohjanmaa. — Ostrobotnie. Kuolajärvi.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Ruijasta. — Antiquités du Finmark Norvégien.

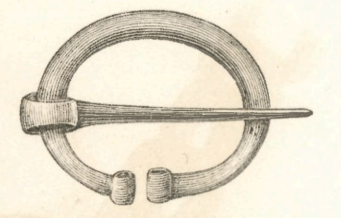

1673.

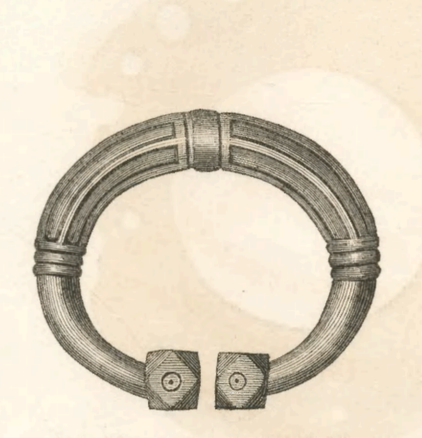

1674.

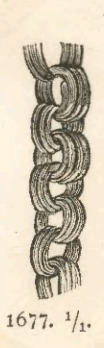
1673, 1674. Mortensnæs, Fugleberg (Hauta. — Tombeau). $^1/_1$. *B.*

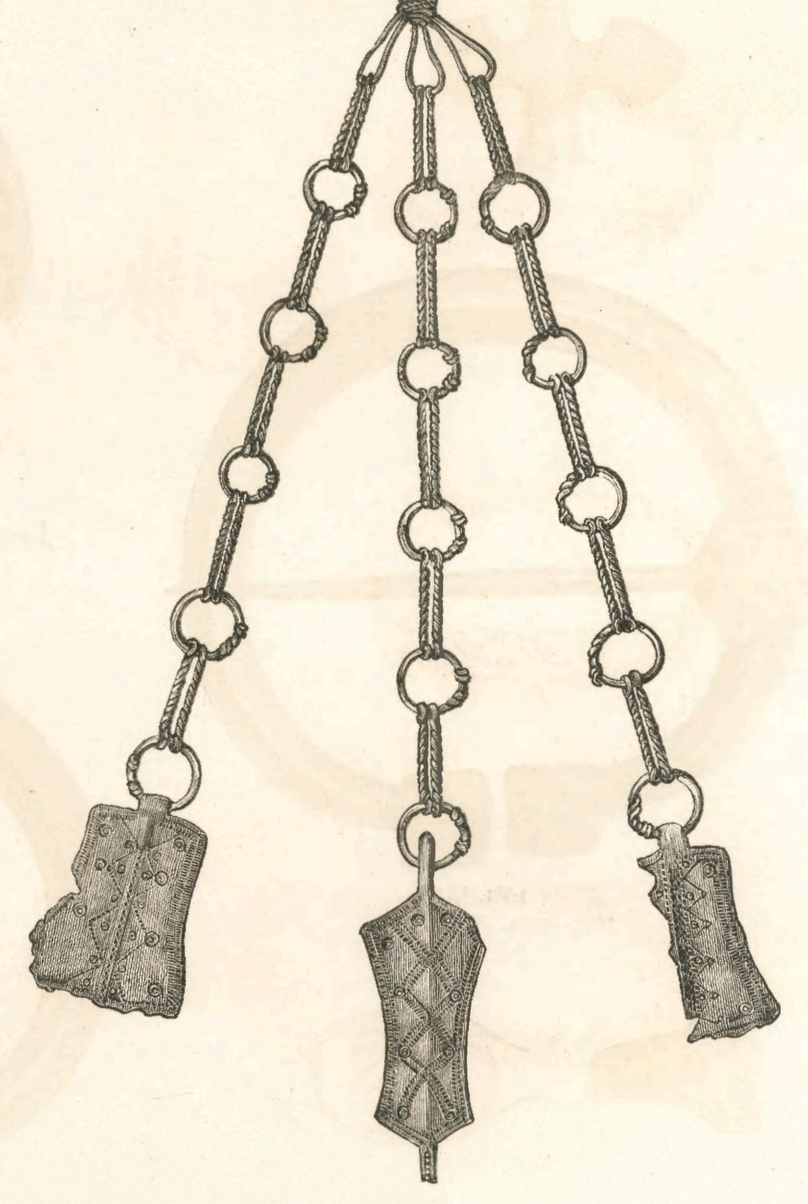
1675. Mortensnæs (Hauta. — Tombeau). $^1/_1$. *B.*

1676. Hammerfest, Kvalsund. $^1/_1$. *B.*

1677. $^1/_1$.

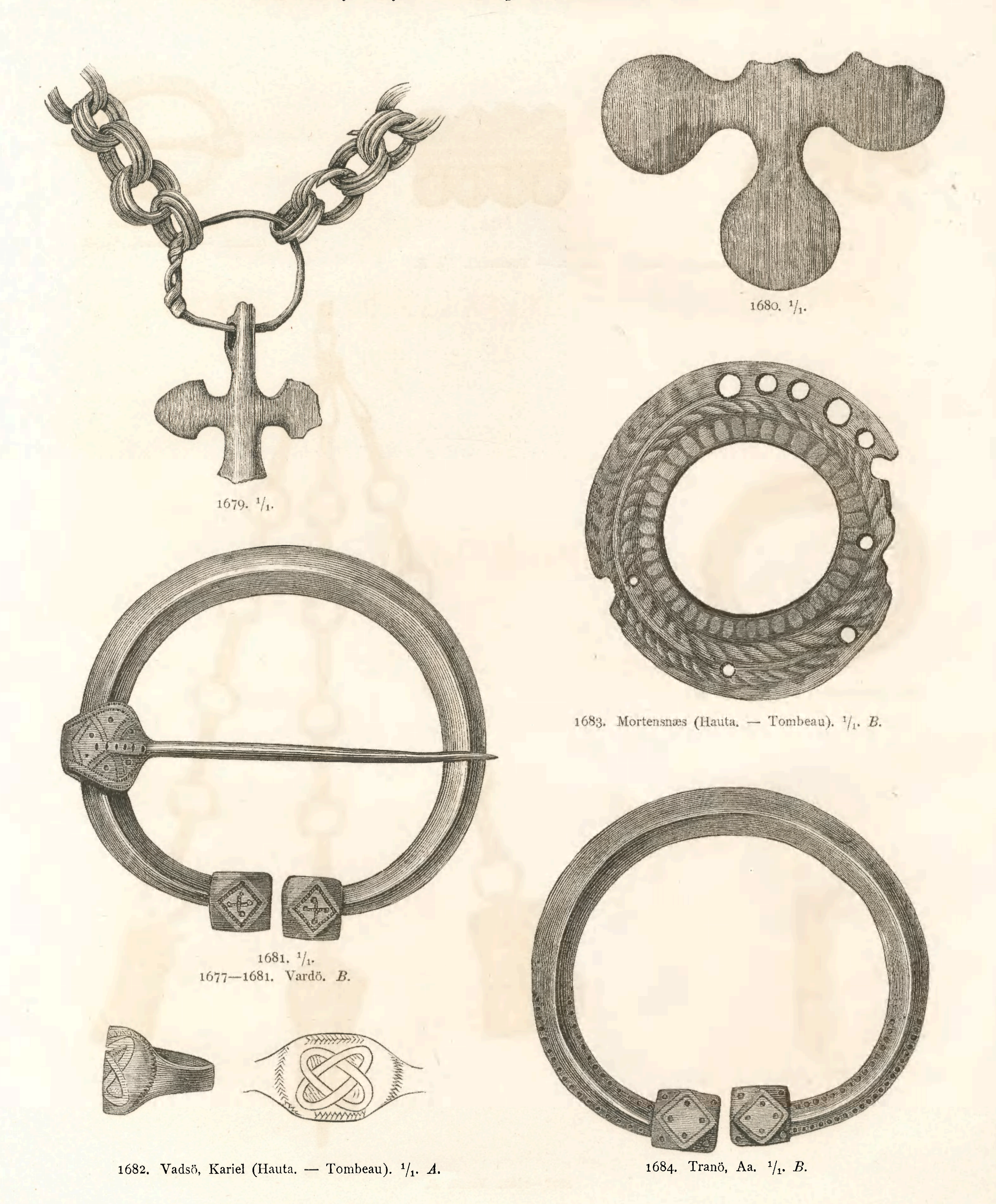

1678. $^1/_3$.

1677—1681. Vardö. *B.*

Rauta-aika — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Ruijasta. — Antiquités du Finmark Norvégien.

1679. $^1/_1$.

1680. $^1/_1$.

1683. Mortensnæs (Hauta. — Tombeau). $^1/_1$. *B.*

1681. $^1/_1$.
1677—1681. Vardö. *B.*

1682. Vadsö, Kariel (Hauta. — Tombeau). $^1/_1$. *A.*

1684. Tranö, Aa. $^1/_1$. *B.*

LIITE.

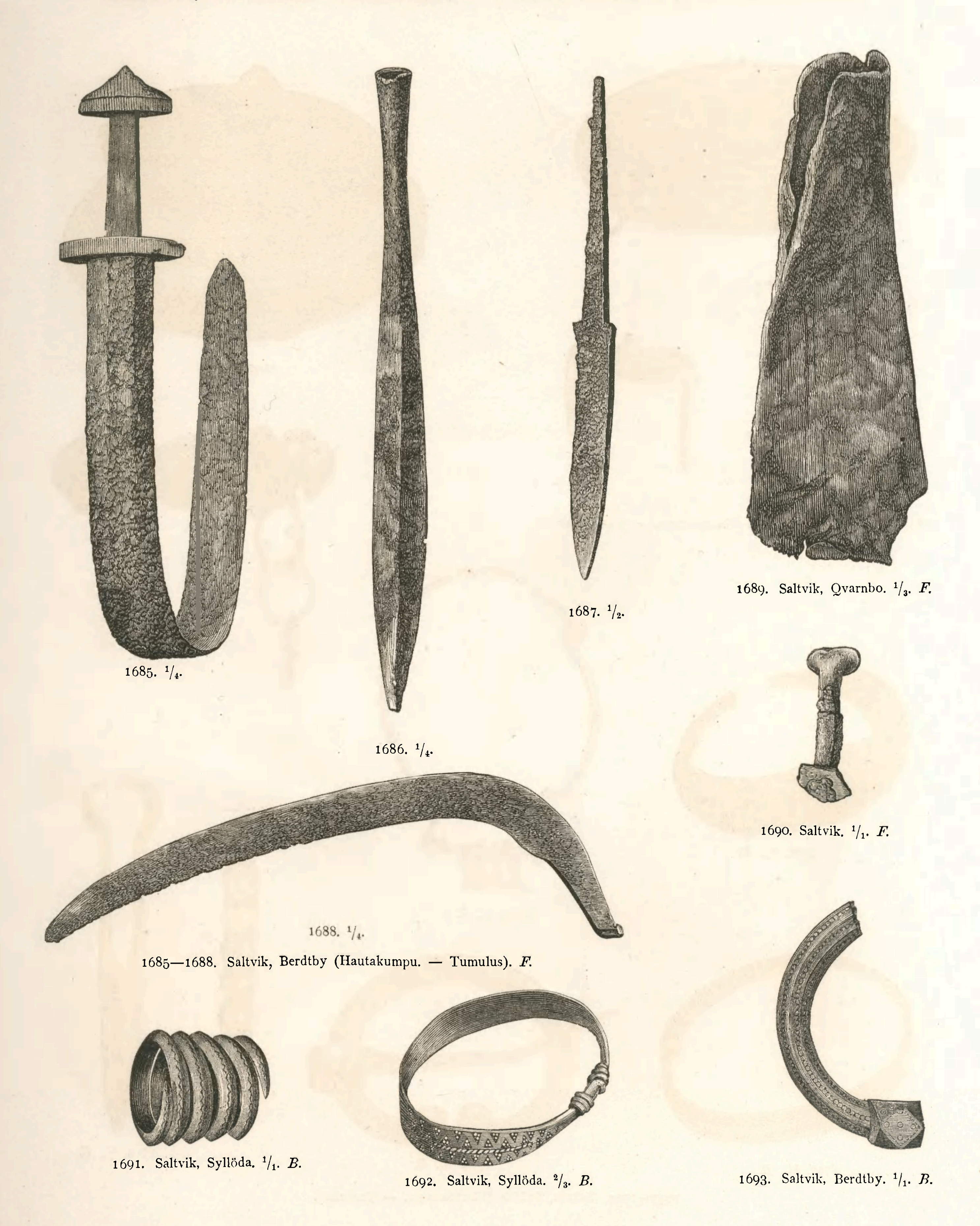
MUINAISKALUJA AHVENANMAAN HAUTAKUMMUISTA.

Supplément.

Antiquités trouvées dans les tumulus d'Alande.

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Ahvenanmaan hautakummuista. — Antiquités trouvées dans les tumulus d'Alande.

1685. $^1/_4$.

1686. $^1/_4$.

1687. $^1/_2$.

1689. Saltvik, Qvarnbo. $^1/_3$. *F.*

1690. Saltvik. $^1/_1$. *F.*

1688. $^1/_4$.

1685—1688. Saltvik, Berdtby (Hautakumpu. — Tumulus). *F.*

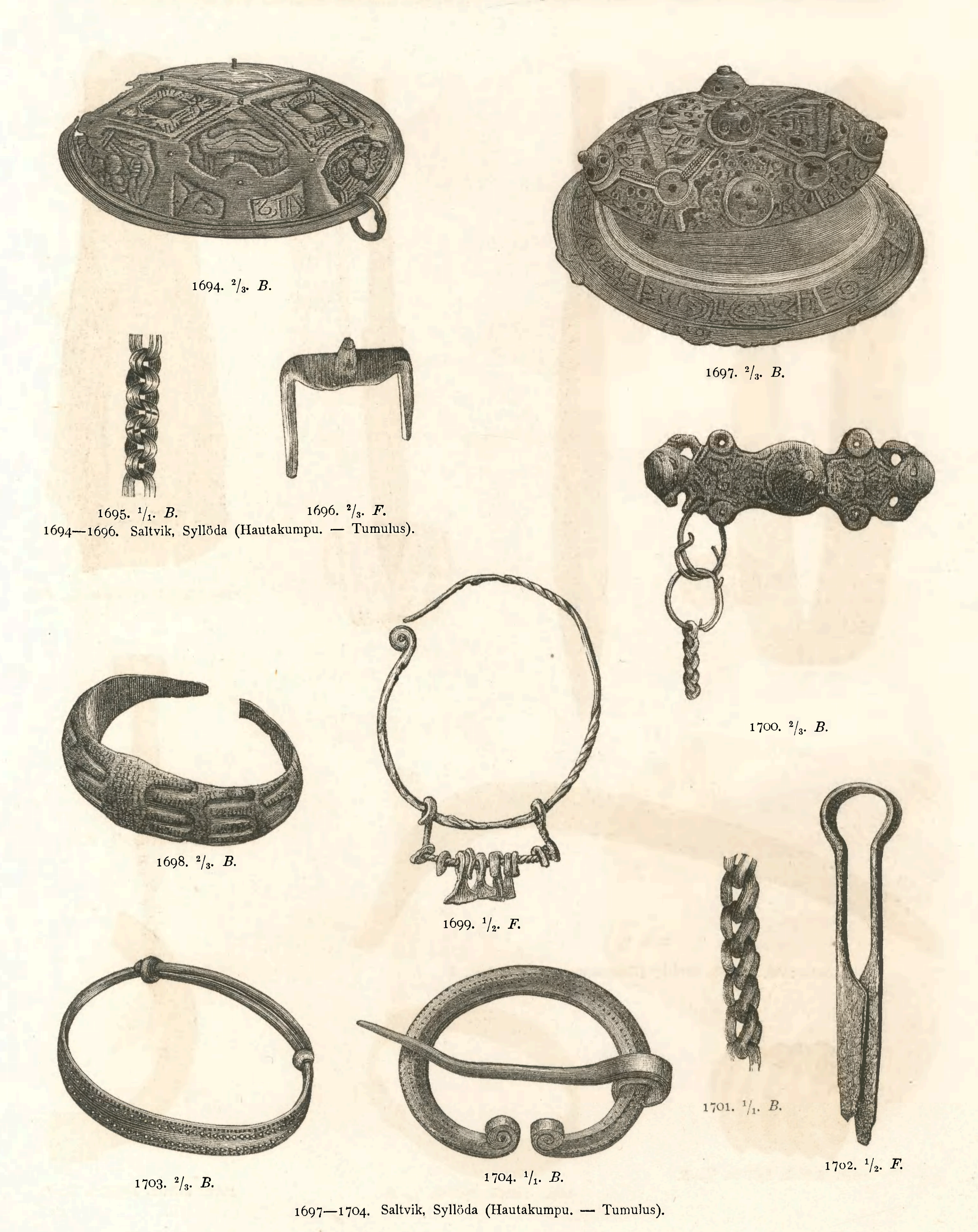
1691. Saltvik, Syllöda. $^1/_1$. *B.*

1692. Saltvik, Syllöda. $^2/_3$. *B.*

1693. Saltvik, Berdtby. $^1/_1$. *B.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Ahvenanmaan hautakummuista. — Antiquités trouvées dans les tumulus d'Alande.

1694. 2/3. *B.*

1697. 2/3. *B.*

1695. 1/1. *B.*

1696. 2/3. *F.*

1694—1696. Saltvik, Syllöda (Hautakumpu. — Tumulus).

1700. 2/3. *B.*

1698. 2/3. *B.*

1699. 1/2. *F.*

1701. 1/1. *B.*

1702. 1/2. *F.*

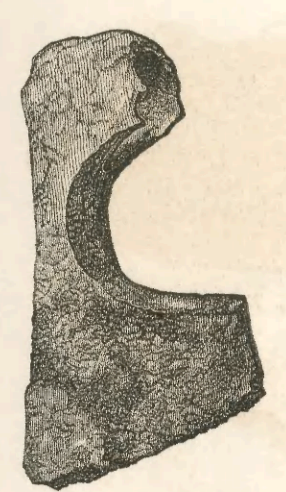
1703. 2/3. *B.*

1704. 1/1. *B.*

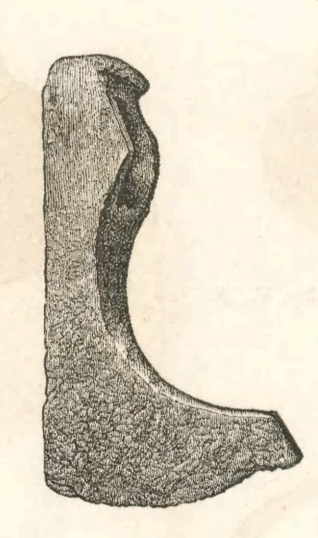
1697—1704. Saltvik, Syllöda (Hautakumpu. — Tumulus).

Rauta-aika. — L'âge du fer.

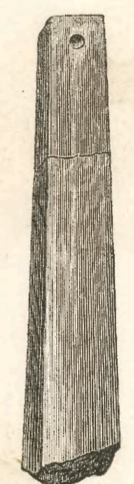
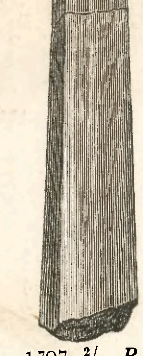
Muinaiskaluja Ahvenanmaan hautakummuista. — Antiquités trouvées dans les tumulus d'Alande.

1705. Lemland. $^{1}/_{3}$. *F.*

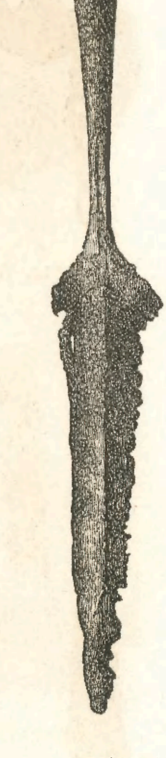

1706. $^{1}/_{3}$. *F.*

1707. $^{2}/_{3}$. *P.*

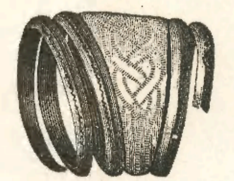
1705—1708. Saltvik, Syllöda (Hautakumpu. — Tumulus).

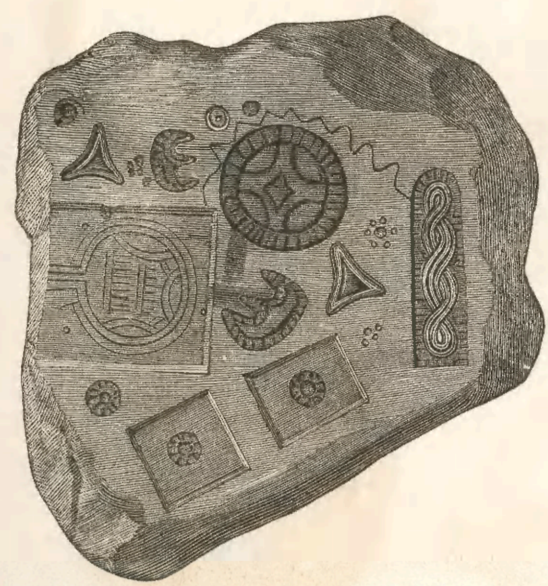
1708. $^{1}/_{6}$. *F.*

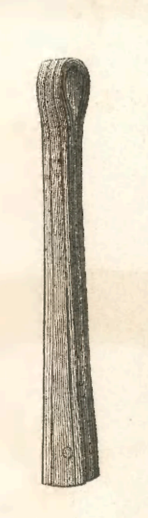
1709. Sund, Sundby. $^{2}/_{3}$. *B.*

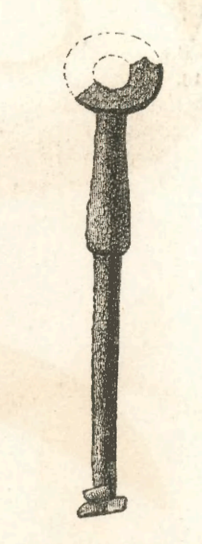
1710. Sund, Sundby. $^{1}/_{1}$. *B.*

1711. Saltvik, Berdtby. $^{2}/_{3}$. *P.*

1712. Saltvik, Berdtby. $^{1}/_{1}$. *B.*

1713. Saltvik, Berdtby. $^{2}/_{3}$. *F.*

Rauta-aika. — L'âge du fer.

Muinaiskaluja Ahvenanmaan hautakummuista. — Antiquités trouvées dans les tumulus d'Alande.

1714. Geta, Olsnäs. 2/3. *B.*

1715. Sund, Sundby. 2/3. *B.*

1716. 2/3. *B.*

1717. 2/3.

1716, 1717. Finström, Kulla (Hautaraunio. — Tumulus). *M, Em, P.*

1718. Geta. 2/3. *A.*

1719. 2/3.

1720. 1/3.

1721. 1/3.

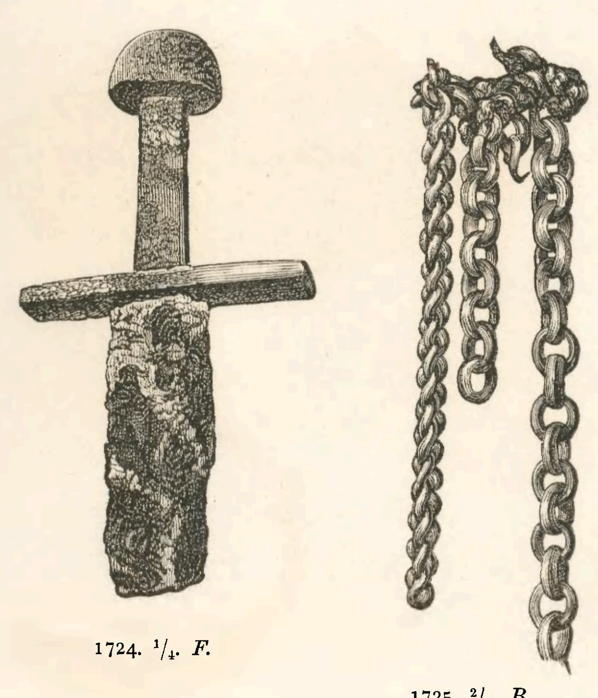
1719—1721. Saltvik, Borgboda. *F.*

1722. Saltvik, Germundö. 2/3. *Em.*

1723. Geta. 2/3. *B.*

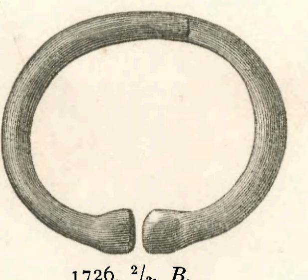
Rauta-aika. — L'âge du fer.

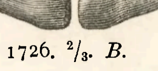
Muinaiskaluja Ahvenanmaan hautakummuista. — Antiquités trouvées dans les tumulus d'Alande.

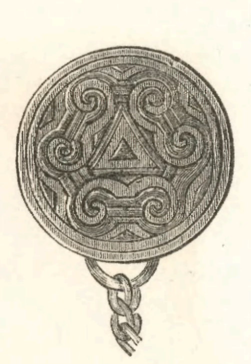
1724. $^1/_4$. *F.*

1725. $^2/_3$. *B.*

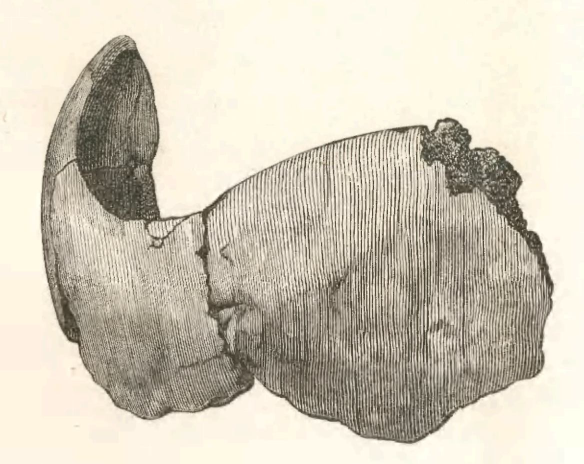

1726. $^2/_3$. *B.*

1727. $^1/_1$. *B.*

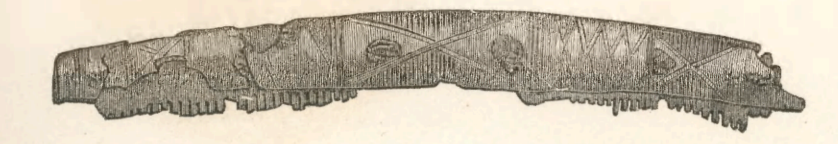
1724—1727. Sund, Sundby (Hautakumpu. — Tumulus).

1728. Finström, Godby. $^1/_3$. *T.*

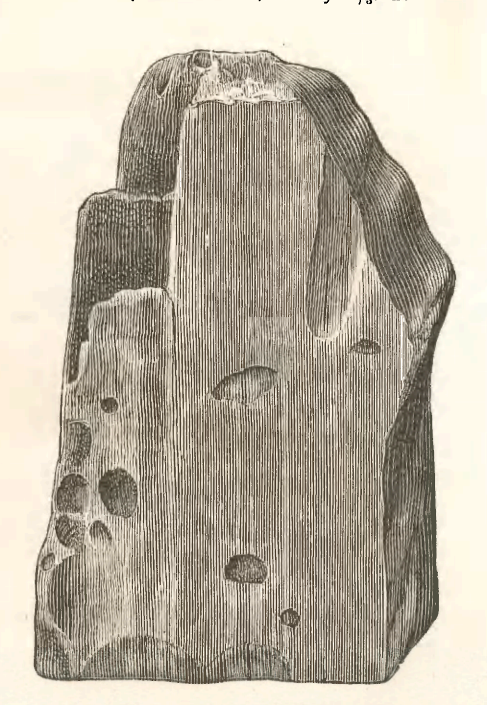

1729. $^1/_3$. *B, F.*

1730. $^2/_3$. *O.*

1729, 1730. Saltvik, Sonröda (Hautakumpu. — Tumulus).

1731. Finström, Östanträsk. $^1/_3$. *F.*

Waldhauer, F. Zur Anthropologie der Liven. Dorpat 1879. — Revue d'Anthropologie 1880, I, p. 158—165.

Virchow, R. Archäologische Reise nach Livland (mit 2 Tafeln). Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte 1877 den 20. Oct., S. 18—90.

Virchow, R. Livländische Schädel (mit 1 Taf.). Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie 1878 den 9. März, S. 43—57.

Mainow, W. Ueber die Wessen (Stieda). Archiv für Anthropologie, XI.

Malijew, N. Zur Lehre vom Bau des Schädels und zur vergleichenden Anatomie der Racen (Stieda). Archiv für Anthropologie IV, S. 229—231 (Crânes des Tscheremisses).

Malijew, N. Anthropologischer Abriss der Wotjaken (Stieda). Archiv für Anthropologie IX, S. 227—228.

Malijew, N. Bericht über die wogulische Expedition (Stieda.) Archiv für Anthropol. IX, S. 226—227.

Virchow, R. Westsibirische Schädel. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie 1877 den 21. Juli, S. 56—73.

Hjelt, O. Altfinnische Kurganen-Funde. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte 1875 den 20. November, S. 9—11.

Bogdanow, A. Matériaux pour l'anthropologie de l'époque des Kourganes dans le gouvernement de Moscou (Zaborowski). Revue d'anthropologie 1879, III, pag. 546—552.

Europæus, D. E. D. Ein vorgeschichtliches Volk mit dolichocephalem afrikanischem Schädeltypus, nach Sprache und Nationalität bestimmt. Helsingfors 1873. IV u. 66 S. in 12:o. Mit 1 Tafel.

Europæus, D. E. D. Ueber die ehemalige Verbreitung des langschädligen Urvolkes in Europa und über die Nationalität desselben. St. Petersburger Herold 1879, No. 169.

Europæus, D. E. D. Die Verbreitung der Finnen in älterer Zeit und die russischen Lappen. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte vom 16. Okt. 1875.

Europæus, D. E. D. Ein alle Erwartungen übertreffender Fortschritt im Bereich der archäologischen Craniologie. St. Petersburger Herold 1879. No. 141.

Europæus, D. E. D. Schliessliche Bestimmung über den afrikanischen dolichocephalen Schädeltypus der Ostjaken und Wogulen, der reinsten Nachkommen der über Nordeuropa einst weit verbreiteten Ugrier. Zeitschrift für Ethnologie, VIII, S. 81, 1876.

Europæus, D. E. D. Ueber die Abgrenzung der altugrischen Bezirke gegen die finnisch-ungarischen. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie 1876 den 18. Juni, S. 3—9.

Baer, C. E. von. Nachrichten über die ethnographisch-craniologische Sammlung der Academie der Wissenschaften zu St. Petersburg. Mélanges biologiques 1852, p. 38—87.

Hesse, J. Die Gruppirung der Völker und deren wahrscheinliche Ursachen, mit besonderer Berücksichtigung der Bewohner des europäischen Russlands. Sitzungsbericht der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte 1875 den 17. April, S. 20—29.

Schultz, G. Bericht über Messungen an Individuen von verschiedenen Nationen zur Ermittelung der menschlichen Körperverhältnisse. Lu le 23 Mai 1845. Bulletin de la classe physico-mathématique de l'Academie Imperiale des sciences de St. Pétersbourg, IV, No. 15, 16.

Stieda, L. Ueber die Bedeutung des Stirnfortsatzes der Schläfeschuppe als Racenmerkmal. Archiv für Anthropologie, XI, p. 119.

Hunfalvy, P. Sur la langue de l'homme préhistorique. Compte rendu du Congrès international d'anthropologie et d'archéologie à Bologne 1871, p. 436—439.

Quatrefages, A. de. Sur les anciennes populations d'Europe. Compte rendu du Congrès international d'anthropologie et d'archéologie à Bologne 1871, p. 519—522.

Schaaffhausen, H. Ueber die frühere Verbreitung der Lappen, über Merkmale roher Schädelbildung und den Werth der Schädelmessung. Bericht über die Versammlung der deutschen Gesellschaft für Anthropologie zu Dresden. Braunschweig 1875, S. 61.

Schaaffhausen, H. Ueber am Rhein gefundene Einbäume, über einen im alten Bett der Lippe gefundenen Lappenschädel und über das Alter der vulkanischen Erscheinungen am Rhein. Archiv für Anthropologie, VII, 1875, S. 290.

Bourgeois, Abbé. Crâne finnois de l'époque merovingienne. Matériaux pour l'histoire de l'homme, 4:me année, p. 108.

Selitys IV:ssä vihossa lisättyihin lyhennyksiin.

M. St. Ruotsin Historiallinen Museo Tukholmassa.
B. D. Brovallius, Joh. Observatiunculæ circa artem antiquarum gentium numismata adornandi, in specie numi Sabinæ expositio. Dissertatio Academica. Aboæ 1745.
G. H. Lehtori Gottlund vainajan muinaiskalusto Helsingissä.

Em.	Emaljia.	*N.*	Nahkaa.
H.	Hamppua.	*Pt.*	Puuta.
Mk.	Merikiveä.	*S.*	Limsiötä.

Explication des abréviations ajoutées à la IVe livraison.

Musée des antiquités nationales à Stockholm.
Brovallius, Joh. Observatiunculæ circa artem antiquarum gentium numismata adornandi, in specie numi Sabinæ expositio. Dissertatio Academica. Aboæ 1745.
Collection archéologique de M. Gottlund à Helsingfors.

Em.	Email.	*N.*	Cuir.
H.	Chanvre.	*Pt.*	Bois.
Mk.	Ambre jaune.	*S.*	Silex.

Muinaisjäännöksiä Suomen Suvun Asumus-Aloilta

julkaissut

J. R. Aspelin.

Kuvateos julkaistaan viidessä vihossa, joista jokainen sisältää noin 400 puupiirosta. Tähän saakka ilmestyneistä vihoista kuvaa ensimäinen kiviajan ja pronssiajan muinaisjäännöksiä, toinen permalaisia ja kolmas mordvalaisia, merjalaisia sekä vepsäläisiä rauta-ajan muinaisjäännöksiä. Viidennessä julkaistaan varhemman ja myöhemmän rauta-ajan muinaiskaluja Itämeren maakunnista. Kuvavihkojen valmiiksi saatua, toivottavasti vuoden kuluessa, laaditaan lopuksi kertomus tunnetuista löytöseikoista sekä kiinteistä muinaisjäännöksistä sillä tutkimusalalla, josta tässä teoksessa on kysymys.

Teoksen hinta, 12—15 markkaa kustakin vihosta, on laskettu niin matalaksi, kun on ollut mahdollista. Sen vuoksi ei tule teos olemaan kaupaksi muilla kirjakauppiailla, kun nimilehdellä mainituilla. Sen sijaan lähettää allekirjoittanut, rahallisen tilauksen saatua, jokaisen vihon maksutta tilaajalle. Jokaisen uuden vihon ilmaantuessa saavat tilaajat siitä erityisen ilmoituksen.

G. W. Edlund.
Helsinki.

Antiquités du Nord Finno-Ougrien

par

J. R. Aspelin.

Cet atlas contiendra cinq livraisons, comprenant chacune environ 400 figures. Des trois livraisons déjà parues, la première traite de l'âge de la pierre et de l'âge du bronze, la seconde de l'âge du fer chez les peuples permiens, la troisième les antiquités de l'âge du fer morduines, mériennes et tschoudes. La cinquième aura pour sujet les périodes ancienne et récente de l'âge du fer dans les provinces Baltiques. Après l'accomplissement de l'atlas, selon ce qu'il y a raison d'espèrer, dans une année, suivra un texte plus étendu, ou seront rapportées les circonstances concernant les fouilles et les monuments stables de l'antiquité dans la région dont il est ici question.

Le prix de cette publication a été fixé au taux le plus bas possible, 12 à 15 francs par livraison. Pour cette raison, l'ouvrage ne sera mis en vente que chez les libraires dont le nom figure sur le titre. En revanche, chaque fascicule sera expédié franco par le soussigné à toute personne qui lui en fera la demande accompagnée du prix; les souscripteurs seront en outre avisés de l'époque de la mise en vente de la livraison suivante.

G. W. Edlund, *Libraire-éditeur.*
Helsingfors.

BIBLIOTEKA
I H K M
IV 55/4
http://rcin.org.pl